

የሮሜ መልእክት ት. መ. ማ.

ጽሑፍ፡ በእስቲቭ እስትራውስ

ትርጉም፡ በጌቱ ግዛው

እርማት፡ በኃይሌ ጀናይና ግርማዊ

ማውጫ	ገጽ
ትምህርት 1 መግቢያ	1
ትምህርት 2 ሮሜ 1: 1-17	19
ትምህርት 3 ሮሜ 1: 18-2: 16	40
ትምህርት 4 ሮሜ 2: 17-3: 20	64
ትምህርት 5 ሮሜ 3: 21-31	86
ትምህርት 6 ሮሜ 4	107
ትምህርት 7 ሮሜ 5	128
ትምህርት 8 ሮሜ 6: 1-23	152
ትምህርት 9 ሮሜ 7: 1-25	173
ትምህርት 10 ሮሜ 8: 1-17	199

የሮሜ መልእክት ንድፈ አሳብ

1. መግቢያ፡ - ሐዋርያው ጳውሎስ ሊሰብከው የተጠራበትን አሁን ደግሞ በሮም ሊሰብከው እየጓጓለት ያለውን የክርስቶስን ወንጌል ትምክሕቱ ያደርጋል (1: 1-17)

ሀ. ጳውሎስ ታላቁን ወንጌል ለመስበክ የመለየት ታላቅ ጥሪ ነበረው (1: 1-7)።

ለ. ጳውሎስ እግዚአብሔርን ስለ ሮም ክርስቲያኖች ያመስግናል፤ ደግሞም የረጅም ጊዜ ፍላጎቱ በመሆኑ ሊጸልይበት የነበረውን ነገር ያካፍላቸዋል። ይህም፡- አሁን ሊፈጸም ያለው፡ ለወንጌል እገልግሎት፤ እርስ በእርስ ለመተናጽና እነርሱን ለመጎብኘት ነው (1: 8-15)።

ሐ. ጳውሎስ በወንጌል አያፍርም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር እርሱ ጻድቅ ስለሆነ ሰዎችን በእምነት ጻድቅ የሚልበት መንገድ በወንጌል ተገልጧልና ነው (1: 16-17)።

2. ሰው ሁሉ ኃጢአትን ስለሠራ ማንም ሰው የሕግን ሥራ በመፈጸም ጻድቅ ሊባል አይችልም (1: 18-3: 20)።

ሀ. ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁትን ነገር ችል ስላሉና በራሳቸው መንገድ ስለሄዱ፤ በእግዚአብሔር ቁጣ ስር ናቸው (1: 18-32)።

ለ. አይሁዶችም ሆኑ ጥሩ ሥነ ምግባር ያላቸው ሰዎች ቢሆኑም እንኳ፤ በኃጢአት ሥልጣን ስር ስለሆኑ ማንም ሰው ሕግን በመጠበቅ ሊጻድቅ አለመቻሉ ያመለክታቸዋል (2: 1-3: 20)።

1) እግዚአብሔር በሰዎች ላይ በሚሰጠው ፍርድ ትክክለኛና ጨርሶ የማያደላ ነው (2: 1-6)።

2) የእግዚአብሔርን ሕግ ተላልፈዋልና አይሁዶችም ሆኑ፤ ጥሩ ሥነ-ምግባር ያላቸው ሰዎች፤ ሃይማኖታዊ ዕድላቸውም ሆኑ፤ የሚፈጽሙት ሥርዓት ሊያድናቸው አይችልም (2: 17-29)። 3) ሕግን በመተላለፋቸው ምክንያት እግዚአብሔር በአይሁዶች ፈረደ ማለት ረስቶአቸዋል፤ ታማኝ አልሆነላቸውም ወይም በፍርዱ ትክክለኛ አይደለም ማለት አይደለም (3: 1-8)።

- 4) ብሉይ ኪዳን እንደሚለው፡ - ሰዎች ሁሉ)አይሁድም ሆኑ አሕዛብ(ኃጢአትን ስላደረጉ የእግዚአብሔር ቁጣ ይገባቸዋል። እንዲያውም የሕጉ እውነተኛው ዓላማ፡ - ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው ሊጻድቅ አለመቻሉን ማሳሰብ ነው (3: 9-20)።
3. በብሉይ ኪዳን ዘመን እንዳደረገው፡ ዛሬም እግዚአብሔር በሕግ ሥራ ላይሆን በእርሱ የሚትታመኑትን ሁሉ ጻድቃን ይላቸዋል (3: 20-4: 25)። ሀ. በክርስቶስ ደም በኩል በተገኘው መዋጀት የሕግን ሥራ በመታዘዝ ላይሆን በእርሱ የሚያምኑትን ሁሉ እግዚአብሔር በጽድቁ ጻድቃን ስለሚላቸው መመካት አይቻልም፤ (3: 21-32)። ለ. ከሕግ ሥራዎች ውጭ በእምነት ብቻ እግዚአብሔር ሰውን ጻድቅ እንደሚል የአብርሃም ሕይወት መግለጫ ነው (4: 1-25)።
 - 1) አብርሃም በእምነት ብቻ ጻድቅ ተባለ፤ ዳዊትም በዚህ ነጻ ይቅርታ በኩል ሐሴት አደረገ (4: 1-8)።
 - 2) እግዚአብሔር አብርሃምን ጻድቅ ያለው ስለተገረዘ አይደለም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ጻድቅ ያለው ከመገረዙ እጅግ ቀደም ብሎ ነው። የእግዚአብሔር በረከቶች የሚገኙት ክግዝረት ውጭ ነው (4: 9-12)።
 - 3) አብርሃምና ለአብርሃም የተገባው የተስፋ ቃል ተካፋዮች የሆኑ ሁሉ የተስፋ ቃል ኪዳንን የተቀበሉት በእምነታቸው ምክንያት እንጂ በሕግ ሥራ አይደለም (4: 12-17)።
 - 4) አብርሃም የማይቻለውን ነገር እግዚአብሔር እንደሚችል በማመኑ እግዚአብሔር ጻድቅ እንዳለው፤ ዛሬም የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤን ለደገንነታቸው የሚታመኑ ሰዎችን እግዚአብሔር ጻድቃን ይላቸዋል (4: 18-25)።
4. አማኞች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን በመባላቸው ከእግዚአብሔር ጋር ሰላምን፣ አዲስ ሕይወትን፣ ከሕግ ነጻ መሆንንና ርስታቸውን አርግጠኛ የሚያደርግላቸውን መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል (5: 1-8: 39)።

ሀ. እግዚአብሔር ጻድቃን ያላቸው ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ሰላምና የዘላለም ሕይወት አርግጠኛነት አላቸው (5: 1-21)።

- 1) እግዚአብሔር አንድን ሰው ጻድቅ ሲለው፣ ያ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ሰላምንና ከእግዚአብሔር ቁጣ የመዳን አርግጠኛ ተስፋ አለው (5: 1-11)።
- 2) የክርስቶስ ብቸኛ የጸጋ ሥራ በእርሱ የሆኑትን ሁሉ ወደ ዘላለም ሕይወት ጽድቅ እንደሚመራቸው የተረጋገጠ ነው። ይህም ሥራ ወደ ኃጢአትና ወደ ሞት ከሚመራው ከአዳም የኃጢአት ሥራ ጋር የሚወዳደር ነው (5: 12-21)።
- ለ. ጻድቅ የሆነ ሰው አዲስ ጌታ ያለው፣ አዲስ ሰው በመሆኑ ወደ አሮጌው፣ የቀድሞው ሕይወት መመለስ የለበትም (6: 1-23)።
 - 1) በግጢአት መኖር፣ ለጻደቁ ሰዎች የማይታሰብ ነገር ነው። ምክንያቱም እነርሱ ለኃጢአት የሞቱና ለጽድቅ፣ በክርስቶስ ሕያዋን የሆኑ ናቸው (6: 1-14)።
 - 2) በኃጢአት መኖር፣ ለጻደቁ ሰዎች የማይታሰብ ነው፤ ምክንያቱም ይህ የኃጢአት ባሪያ ወደ መሆንና የግጢአት ደመወዝ ወደ ሆነው ሞት የሚመራ ነውና (6: 15-23)።
- ሐ. አማኞች ከሕግ ነጻ ቢሆኑም እንኳ፣ በሕግ ከሚነሣሣው፣ ከኃጢአት ጋር ከሚደረግ ትግል ግን ነጻ አይደሉም (7: 1-25)።
 - 1) ከክርስቶስ ጋር ስንሞት የምንሞተው ለሕግም ስለሆነ፣ ከእንግዲህ ለሕግ አንገዛም (7: 1-6)።
 - 2) ሰዎች ምን ያህል ጥፋተኞች እንደሆኑ የሚያሳይ ሆኖ ፈተናን ለመጨመር የኃጢአት መጠቀሚያ ቢሆንም፣ መልካም የሆነው ሕግ ለኃጢአት ወይም ለሞት ተጠያቂ አይደለም (7: 7-13)።
 - 3) እያንዳንዱ አማኝ በሕይወት ዘመኑ በሁሉ ኃይለኛ ከሆነው፣ ከኃጢአት ተፈጥሮው ጋር በጦርነት ይቀጥላል (7: 14-25)።
- መ. እግዚአብሔር ለአማኞች አዲስ ሕይወትን እንዲኖሩ የሚረዳቸው መንፈስ ቅዱስንና የተረጋገጠ ርስትን ሰጥቶአቸዋል (8: 1-39)።
 - 1) በክርስቶስ ሥራ ምክንያት መንፈስ ቅዱስ በአማኞች ሕይወት ውስጥ ስለሚኖርና እርሱም የእግዚአብሔር ቤተሰብ አካል አድርጎ ዘላለማዊ ርስትን ስለ ሰጣቸው፣ በመንፈስ ቅዱስ ቁጥጥር ስር መኖር አለባቸው (8: 1-17)።

1.1) እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል በፈጸመው ሥራ፤ እማኞች ከሕግ ሥራ ኩነቱ ነፃ ሆነው በመንፈስ ቅዱስ ነጻ ወደሆነ ሕይወት መጥተዋል (8:1-4)።

1.2) የሰው ሕይወት የአኗኗር ዘይቤ በአስተሳሰቡ ቁጥጥር ሥር ነው። አእምሮው በኃጢአታዊ ተፈጥሮ ቁጥጥር ሥር ከሆነ፤ ወደ ሞት ሊመራው የሚችለውን የኃጢአት ተግባር ይፈጽማል። አእምሮው በመንፈስ ቁጥጥር ሥር ከሆነ ግን ወደ ሕይወትና ሰላም የሚመራ ተግባር ይፈጽማል (8:5-8)።

1.3) የክርስቶስ የሆኑ ሁሉ መንፈስ ቅዱስ ሕያው መንፈስና ትንሣኤ በውስጣቸው ያኖራል (8:9-11)። 1:4) ክርስቲያኖች ኃጢአት የሥጋና የሞት መንገድ ስለሆነ እንዲተዉት ሲታዘዙ፤ የሕይወት መንገድ በሆነው ክመንፈስ እንዲኖሩ ታዘዋል (8:12-13)።

1.5) መንፈስ ቅዱስ ለእማኞች የእግዚአብሔር ልጆችና ወራሾች የመሆን በረከትን ሰጥቶአቸዋል (8:14-17)።

2. እግዚአብሔር ለእማኞች ባደረገውና አያደረገ ባለው ነገር ምክንያት በአሁኑ ጊዜ ያለበትን ስቃይና መቃተት ወደፊት በሚመጣ ክብር እንደሚለውጥላቸው የተረጋገጠ ነው (8:18-39)።

2.1) የእማኝ የወደፊት ክብር በአሁን ጊዜ ከሚቀበለው መከራ እጅግ የሚበልጥ ይሆናል (8:18)።

2.2) ፍጥረት በኃጢአት እርግማን ምክንያት በስቃይ ውስጥ ትገኛለች (8:19-22)።

2.3) እማኞች በኃጢአት እርግማን ምክንያት መከራ እየተቀበሉ ነው (8:23-25)። 2.4) እማኞች በመከራ ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የጸልይላቸዋል (8:26-27)።

2.5) እግዚአብሔር የዚህ ዘመን መከራን ወደፊት በሚመጣ ክብር ይሰውጠዋል (8:28-30)።

2.6) መከራቸው ምንም ዓይነት አስቸጋሪ ይሁን እግዚአብሔር ልጆቹን ጨርሶ አይተውም፤ ነገር ግን የወደፊት ክብራቸውን ያለጥርጥር ያጎናፅፋቸዋል (8:31-39)።

8. እግዚአብሔር በምሕረቱ ለእሥራኤል የገባውን ቃል ኪዳን ይጠብቃል (9:1-11:36)።

ሀ. የድሮዋ እስራኤል መመረጥ፤ የአብራሃም ዘር የሆኑ ሁሉ የእግዚአብሔር የደኅንነት ምሕረትን ለመቀበል ባይመረጡም እንኳ የእግዚአብሔር ቃል የተሻረ አይደለም (9:1-29)።

1) የእግዚአብሔር «ምርጥ ሕዝብ» የሆኑት እሥራኤላውያን የደኅንነት መንገድ እምቢ በማለታቸው ጳውሎስ እጅግ አዝናል (9:1-5)።

2) የእሥራኤል ሕዝብ አሁን ያሳየው እምቢተኝነት በብሉይ ኪዳን የነበረውን ዓይነት ይመስላል። የአብርሃም ዘሮች፤ በሥጋ የእርሱ ዘር በመሆናቸው ወይም በመልካም ሥራቸው ምክንያት የተሰፋ ቃሉን የመቀበል ሞትና የላቸውም። የተሰፋ ቃል ልጅ አድርጎ እግዚአብሔር የመረጣቸው ብቻ እውነተኞቹ የአብርሃም ልጆች ናቸው (9:6-13)።

2.1) በሥጋ መወሰድ ወይም ቤተሰብነት ማንንም ሰው የእግዚአብሔር ልጅ አያደርግም (9:6-9)።

2.2) መልካም ሥራ ማንንም ሰው የእግዚአብሔር ልጅ አያደርግም (9:10-13)።

3) ሉዓላዊ የሆነው ፈጣሪ እግዚአብሔር እንደ ፈቃዱ ተግባሩን መፈጸም መብቱ ስለሆነ፤ ያለማቋረጥ የሚያድን ምሕረቱን ይገልጣል (9:14-29)።

3.1) የእግዚአብሔር ሉዓላዊ ምሕረቱ ብቻ ያድናል። እግዚአብሔርም ሉዓላዊ የሆነ የማዳን ኃይሉን እልክኛ በሆኑ በኩል እንኳ ይገልጻል (9:14-18)።

3.2) እጅግ ጥበበኛ የሆነና እጅግ ኃይለኛ ፈጣሪ የሆነው እግዚአብሔር ምሕረቱን እንደፈቀደ ማድረግ መብቱ ነው (9:19-21)።

4) እግዚአብሔር ምሕረቱን ለሌሎች ለመግለጥ ብሉ ለወንጌል ተገቢውን ምላሽ የማይሰጡ ሰዎችን ይታገማል። ብሉይ ኪዳንም እግዚአብሔር ይህንን አሕዛብንና አይሁድን ለማዳን እንዳደረገ ያረጋግጣል፤ (9:22-29)።

ለ. የአሁኗ እስራኤል እምቢተኝነት፡- ሕዝበ እስራኤል በገዛ ፈቃዳቸው የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ አንቀበልም፤ በክርስቶስ እናምንም በማለታቸውና የራሳችን የደኅንነት መንገድ እንሻለን በማለታቸው ምክንያት የእግዚአብሔር ቃል የተሻረ አይደለም (9: 30-10: 21)።

1) የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል ብዙ አሕዛብ ሊቀበሉት፤ ብዙ አይሁዶች ሳይቀበሉት የቀሩት እስራኤል በሥራ የሚገኝ ጽድቅን ስለ ፈልገችና በክርስቶስ ስለ ተሰናክላች ነው (9: 30-33)።

2) እስራኤል አጥብቃ የምትፈልገው በሥራ የሚገኘው ጽድቅ የእግዚአብሔር የጽድቅ መንገድ አይደለም (10: 1-4)።

3) በሕግ ጽድቅን ማግኘት የማይቻል ነው፤ ነገር ግን በእምነት ጽድቅን ማግኘት በቀላሉ የሚቻል ነው። እንደ ሰው በቀላሉ በጌታ ሊደገፍና ስሙን ሊጠራ ብቻ ይገባል (10: 5-13)።

4) የጌታን ስም ለመጥራት አንድ ሰው በወንጌል ስባኪ የሚለበከውን መልካሙን የምሥራች ቃል መለማት አለበት (10: 14-15)።

5) ከእስራኤላውያን መካከል እብዛኛዎቹ ግልጥ የሆነውን መልእክት ቢሰሙም እንኳ ለማመን ግን ፈቃደኞች አልሆኑም (10: 16-21)።

ሐ. የወደፊቷ እስራኤል ደኅንነት፡- የእግዚአብሔር የተስፋ ቃልና ምሕረት ጨርሶ አይሻርም (11: 1-36)።

1) የእግዚአብሔርን ጸጋ የተቀበሉ እንዳንድ እስራኤላውያን ስላሉ፤ የእግዚአብሔር ቃል እንዳልተሻረ እናያለን (11: 1-10)።

2) የእስራኤል እምቢተኝነት የአሕዛብን ደኅንነት ስላስከተለ የእግዚአብሔር ቃል ችንዳልተሻረ እናያለን (11: 11-24)።

3) ወደፊት እስራኤላውያን ሁሉ ስለሚድኑ፤ የእግዚአብሔር ቃል እንዳልተሻረ እናያለን (11: 25-32)።

4) የሰዎችን እያያዝ ጥበቡን ስንመለከት፤ እግዚአብሔር ከማስተዋል አቅማችን በላይ እንደሆነና ክብር እንደሚገባው ያሳየናል (11: 33-36)።

6. እግዚአብሔር ጸድቃን ናችሁ ያላቸው ሰዎች ሕይወታቸውን በሙሉ ለእርሱ መስጠት አለባቸው (12: 1-15: 13)።

ሀ. ማጠቃለያ፡- አማኞች፡ እግዚአብሔር እነርሱን ለማዳን ባደረገላቸው ነገሮች ሁሉ ምክንያት የዚህን ዓለም እኗኗር ከመከተል ይልቅ ሕይወታቸውን ለጌታቸው በመስጠት የእርሱን ፈቃድ ለማድረግ መለወጥ አለባቸው (12: 1-2)።

ለ. አማኞች፡ እግዚአብሔር የሰጣቸውን መንፈሳዊ ስጦታ መንፈሳዊ ስጦታ ለመላው እካል ጥቅም ይሆን ዘንድ በትሕትና ሊጠቀሙበት ይገባል (12: 3-8)።

ሐ. ግብዝነት የሌለውን ፍቅር ለሚያምኑና ለማያምኑ ሰዎች እሳዩ (12: 9-21)።

መ. ክርስቲያኖች በመንግሥት ሥልጣን ላይ ላሉ ሰዎች ሊገዙ ይገባል፤ ምክንያቱም እነርሱ በእግዚአብሔር የተሾሙና እርሱን የሚያገለግሉ ናቸው (13: 1-7)።

ሠ. ክርስቲያኖች ሰዎችን ሁሉ ሊወዱ ይገባል፤ እነርሱን በመውደድ ክርስቲያኖቹ ሕላፊነታቸው የሚጠይቅባቸውን ባሕርይ ያሟላሉ (13: 8-10)።

ረ. በጌታ መምጣት ምክንያት፤ አማኞች በዓለም የአኗኗር ዘይቤና በጌታ መንገድ መካከል ያለውን ልዩነትና ግጭት ለማወቅ ንቁ መሆን አለባቸው። በዚህም የዓለምን የአኗኗር ዘይቤ እየናቁ በሚያደርጉት ነገር ሁሉ የበለጠ ክርስቶስን እየመሰሉ ሊመጡ ይገባል (13: 11-14)።

ሰ. አማኞች ወደሚያጠያይቁ ነገሮች ላይ ሲደርሱ፤ ክርስቶስ ለእነርሱ እንዳደረገው እጥቶቻቸውንና ወንድሞቻቸውን ከራሳቸው ሊያሰቀድሙ ይገባል (14: 1-15: 12)።

1) በላያቸው ላይ ያስ አስቃ ጌታ እንጂ ሰው ስላልሆነ አማኞች እርስ በእርሳቸው ሊቀባበሉ እንጂ አንዱ በሌላው ላይ ሊፈርድ አይገባም (14: 14)።

2) አማኞች ሁሉ ስለሠሩት ስለራሳቸው ሥራ በክርስቶስ የፍርድ ወንበር ፊት መልስ ስለሚሰጡ፤ የሚሠሩትን ሥራ ሁሉ

በእግዚአብሔር የሚሆን እንጂ ኃጢአት እንዳልሆነ በአእምሮአቸው ያመነበት መሆን አለበት (14: 5-11)።

3) ሌሎች ክርስቲያኖች በኃጢአት እንዳይወድቁ፤ ክርስቲያን ነጻነቱን መገደብ አለበት (14: 13-18)።

4) ሌሎችን ወደ ኃጢአት ከመምራት ይልቅ፤ አንድ አማኝ ሰላምንና መነቃቃትን የሚያመጡ ነገሮችን በማድረግ ስለራሱ ነጻነት ያለውን እምነት በእርሱና በእግዚአብሔር መካከል መያዝ አለበት (14: 19-23)።

5) ክርስቲያኖች የራሳቸውን መብት በመተው የሌሎችን መንፈሳዊ ፍላጎት ለማርካት ሊሉ የክርስቶስን ምሳሌነት መከተል አለባቸው (15: 1-6)።

6) በመካከላቸው ትልቅ ልዩነት ቢኖርም፤ አማኞች ሌሎችን ለመቀበልና ለማገልገል የክርስቶስን ምሳሌነት መከተል አለባቸው (15: 7-12)።

7) ጳውሎስ፤ አማኞች በክርስትና ሕይወታቸው ደስታና ሰላም ይሞሉና መንፈስ ቅዱስም በእግዚአብሔር ተስፋ ይሞላቸው ዘንድ ጸላየ (15: 13)።

7. የመልእክቱ ዓላማ፡- ጳውሎስ ይህንን መልእክት የጻፈው፤ ከዚህ በፊት ነግሮአቸው ለማያውቅ አሕዛብ፤ ወንጌሉን ለማብራራትና እርሱ በኢየሩሳሌም ስለሚያደርገው የአጭር ጊዜ ቆይታ እንዲጸልዩለት ለማበረታታት ብሎ ነው (15: 14-33)።

ሀ. ጳውሎስ በሮም ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ብስለት ሳይገደው በግልጽ ለእነርሱ የጻፈበት ምክንያት፤ ሮምን ለመጎብኘት ያልቻለው በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን ተጠምዶበት የነበረው ወንጌልን ለአሕዛብ የማካፈል ጥሪ ነበረ (15: 14-22)።

ለ. ጳውሎስ አሁን አዲስ አገልግሎት ለመጀመር አቅዷል። እግረ መንገዱንም ሮምን ለመጎብኘት አስቧል። ከዚህ ሁሉ በፊት ግን የሮም ክርስቲያኖችን በጉዳዩ እንዲጸልዩለት የጠየክበትን ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን የሰበሰበውን የስጦታ ገንዘብ ወደ ኢየሩሳሌም ለማድረስ ነበር (15: 23-33)።

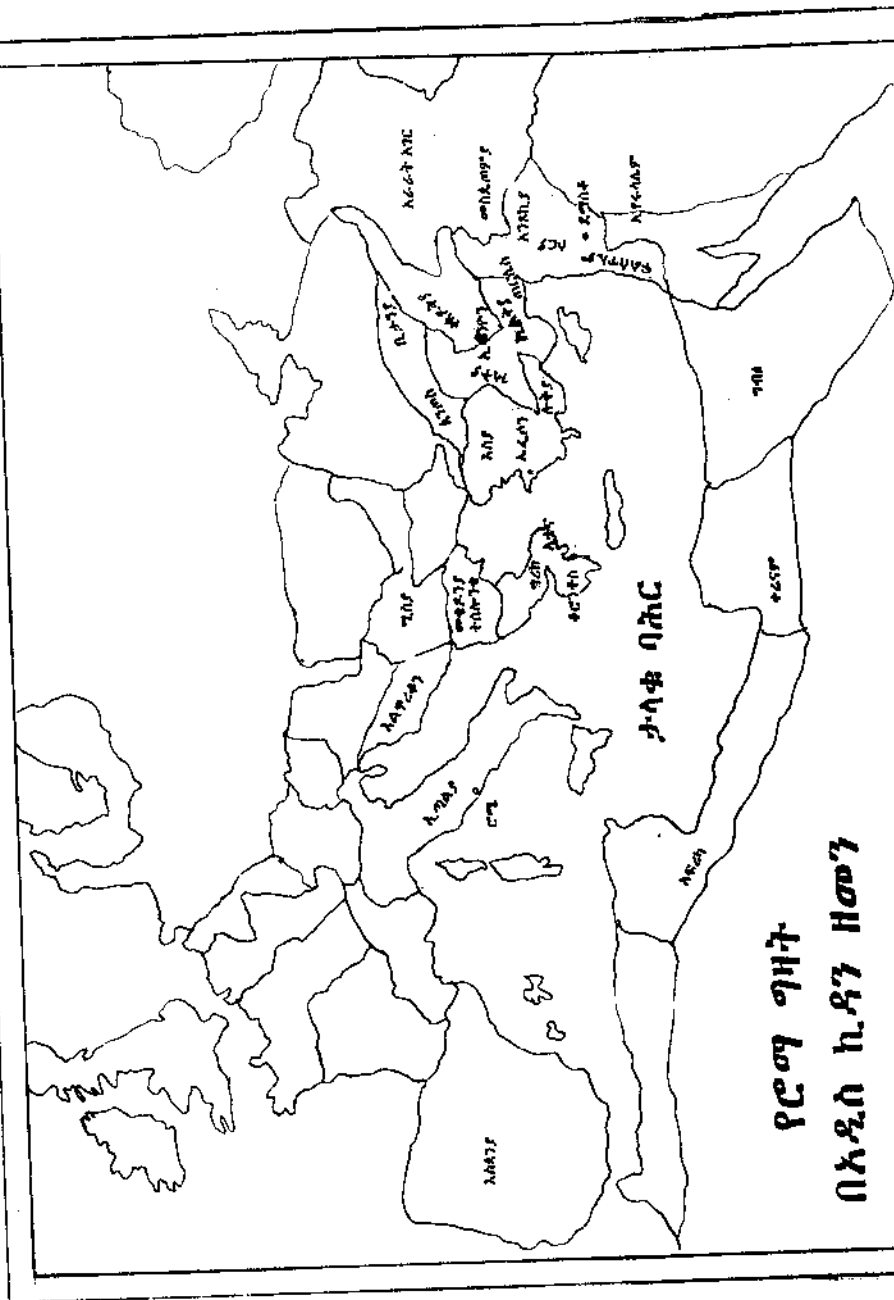
8. ማጠቃለያ፡- ጳውሎስ የግል ሰላምታውንና ምስጋናን ያስተላልፋል፤ ቤተ ክርስቲያንን የሚከፋፍሉትንም ያስጠነቅቃል፤ ወንጌልን የገለጠውን እግዚአብሔርን ያመሰግናል (16: 1-27)።

ሀ. በሮም ላላች ቤተ ክርስቲያን ሰላምታውንና ምስጋናውን ያስተላልፋል (16: 1-16)።

ለ. በሚያታልል ንግግራቸው ለጥቅማቸው ብለው ወደ ሮም ቤተ ክርስቲያን በመምጣት የሚከፋፍሉትን ሰዎች ያስጠነቅቃል (16: 17-20)።

ሐ. ከጳውሎስ ጋር አብረው በቆሮንቶስ የሚያገለግሉ ሰዎች ለሮም አማኞች ሰላምታ ያቀርባሉ (16: 21-33)።

መ. ጳውሎስ መልእክቱን ለአንባቢዎቹ የእግዚአብሔርን ጸጋ በመመኘትና ወንጌልን የገለጠውን እግዚአብሔርን በማመስገን ያጠቃልላል (16: 24-27)።

የሮሜ መጽሐፍ መግቢያ ትምህርት 1

አንደኛ ቀን:

የሮሜ መጽሐፍን የማጥናት እስፈላጊነት

በዚህ የትመማ መጽሐፍ በአጠቃላይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ መጻሕፍት እጅግ አስፈላጊ ከሆኑት አንዱ የሆነውን ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች የጻፈውን መልእክት እናጠናለን። በበርካታ ምክንያቶች የሮሜ መጽሐፍ እጅግ ጠቃሚ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙት እጅግ ጠቃሚ እውነቶች ውስጥ የሚከተሉትን ያካትታል፡-

- 1) ደኅንነት፡- የሮሜ መጽሐፍ ሰው በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጸድቅ መሆን እንደሚችል ይናገራል። የሮሜ መጽሐፍን መረዳት የደኅንነትን ምስጢር የበለጠ ለመረዳት ይረዳል። መጽሐፉን በምታጠናበት ጊዜ እግዚአብሔር እንተን ለማዳን ስላደረገው ነገር ታመስግንዋለህ! ደግሞም ይህን እምነትህን ለሌሎች ለማከፈል የበለጠ የተዘጋጀህ ትሆናለህ።
- 2) እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ታሪክ ያለው ዕቅድ፡- የሮሜ መጽሐፍ እግዚአብሔር ለአይሁድ ሕዝብ፣ ለእስላሞችና በዘመናት ሁሉ ለሚኖሩ ለእግዚአብሔር ሰዎች ያለውን ታላቅ ዕቅድ ያስታውስናል።
- 3) ክርስቲያናዊ እኗደር፡- በሮሜ መልእክት እግዚአብሔር እኛ ክርስቲያኖች ከራሱ፣ ከሌሎች አማኞችና በዙሪያችን ካሉ ከማያምኑ ሰዎች ጋር እንዴት መኖር እንዳለብን ያስተምረናል። በዚህም መሠረት እንደ መንፈሳዊ ሰጦታዎች፣ ክርስቲያን ከመንግሥት ጋር ስለሚኖረው ግንኙነትና ክርስቲያን አስቸጋሪ ውሳኔዎችን እንዴት መወሰን እንዳለበት የሚናገሩ ጠቃሚ ነገሮችን እናጠናለን።

በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ በተደጋጋሚ እንደምናየው እግዚአብሔር ሕዝቡን ለማደስ በዘመናት ሁሉ በዚህ መጽሐፍ ተጠቅሟል።

በቀድሞዋ ቤተ ክርስቲያን፡- እውግስጢኖስ የተባለ ፈላስፋ (354-430 ዓ.ም.) ለሕይወቱ እውነተኛ ትርጉም ይፈልግ ነበር፤ ለሰነትና የኃጢአትን ፈተና ለማሸነፍ ቢታገል ኃይልን በማጣት በሽንፈት ይኖር ነበር። አንድ ቀን ከቀትር በኋላ በግቢው የአትክልት ስፍራ ተቀምጦ ላለ ከግቢው አጥር ውጭ አንድ ትንሽ ልጅ እንዲህ እያለ

ሲዘምር ለማው:- «ውስድና አንብብ» አውግስጢኖስ ይህ የእግዚአብሔር ድምፅ እንደሆነ ስለተሰማው በቅርቡ ያገኘውን መጽሐፍ ለማንበብ አነሣ። ያ መጽሐፍ ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች የጻፈው መልእክት ነበር። የገለጠው ክፍል ምዕ. 13፥ ከቁ. 13-14 ነበር (አሁን መጽሐፍ ቅዱስን አውጣና ይህን ክፍል አንብብው)። «ግልጽ የሆነ ብርሃን በልቤ ውስጥ አበራ፤ የጥርጣራ ጨለማ ሁሉ ተገፈፈ» በማለት አውግስጢኖስ ተናገረ ኢየሱስ ክርስቶስን በመልበስ ለሕይወቱ ትርጉምና የኅጢአት ፈተናን የሚያሸንፍበት ኃይል እንደሚያገኝ ተገነዘበ። አውግስጢኖስ ክርስቲያን ሆነ፤ ታላቅ ትምህርቱንም እግዚአብሔርን ለማገልገል ተጠቀመበት። ክፉንን ቤተ ክርስቲያን ታላላቅ መሪዎች አንዱ ሆነ። ደግሞም በርካታ ጠቃሚ ክርስቲያናዊ መጻሕፍትን ጻፈ። አርሱ የጻፋቸው ጽሑፎች የ1500 ዕድሜ ያላቸው ቢሆኑም እስከ አሁንም ድረስ ክርስቲያኖች መጽሐፍ ቅዱሳቸውን እንዲያጠኑና ስለ እግዚአብሔር እንዲያስቡ አድርጎአቸዋል።

ከ1000 ዓመት የሚበልጥ ጊዜ ካለፈ በኋላ ማርቲን ሉተር (1483-1546 ዓ.ም.) የተባለ የካቶሊክ ቄስ በግል ኃጢአቱ ምክንያት ከሚሰማው የጥፋተኝነት ስሜት ጋር ይታገል ነበር። እግዚአብሔር ይቅር እንዳለው በምን እርግጠኛ መሆን ይችላል? በዚህ ሁኔታ የሮሜን መጽሐፍ ማጥናትና ማስተማር ይጀምራል። (መጽሐፍ ቅዱስህን ክፈትና ሮሜ 1፡16-17 አንብብ) ስለዚህ ጉዳይ ሉተር ሲናገር እነዚህን ቁጥሮች ሲያጠና «እግዚአብሔር ጽድቅ በጸጋና በምሕረት ብቻ እግዚአብሔር በአምነት እኛን ባጸደቀበት መንገድ የተገኘ ጽድቅ መሆኑን ተገነዘብኩ፤ ስለዚህ ያን ጊዜ ዳግመኛ እንደተወለድኩና ወደ ገነት በሚወስደው የተክፈተ በር እንደገባሁ ተሰማኝ» ብሏል። ዳግም የተወለደውን ማርቲን ሉተርን እግዚአብሔር መንፈሳዊ መነሻነት በቤተ ክርስቲያን በአጠቃላይ ለመጀመር ተጠቀመበት። ማርቲን ሉተር እንዲጀምረው በረዳው በዚህ የቤተ ክርስቲያን ተሐድሶ በሚሊዮን የሚቆጠሩ ሰዎች ወደ ደኅንነት መጡ።

በ17ኛው መቶ ዘመን በሕይወቱ ዘመን ሁሉ ቤተ ክርስቲያንን ያገለገለ ጆን ዌስሊ የተባለ ወጣት ሰው ነበር። ይህ ሰው ደኅንነቱን በመልካም ሥራው ለማግኘት የሚጥር ሰው ነበር። በአንድ ምሽት ከሮሜ መልእክት ይስጥ የነበረውን ስብከት ሲሰማ በድንገት ለደኅንነቱ በክርስቶስ ብቻ መታመን እንዳለበት ተረዳ፤ ስለዚህ ጉዳይ ሲናገር «ልቤ ባልታወቀ

መንገድ ሲሞቅ ተሰማኝ» ለደኅንነቱም በክርስቶስ፣ በእርሱ ብቻ እንደታመንሁ ተሰማኝ ብሏል። ጆን ዌስሊ በእንግሊዝ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መንፈሳዊ እንቅስቃሴን ለማምጣትና በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች ወደ ክርስቶስ እንዲመጡ እግዚአብሔር የተጠቀመበት ሰው ነው።

ይህ የሚያሳየን እግዚአብሔር የሮሜን መጽሐፍ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ የሰዎችን ሕይወት ለመለወጥና ታላላቅ መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ተሐድሶን ለማምጣት እንደተጠቀመበት ነው። እግዚአብሔር እንዲያስተምርህ ልብህን ከከፈትክ በሕይወትህም ይህንን ለማድረግ እግዚአብሔር ይህን መጽሐፍ ሊጠቀምበት ይችላል።

የሮሜ መልእክትን ለማጥናት ይህን መጽሐፍ የመጠቀሚያ መንገድ:-

ይህን መጽሐፍ በምታጠናበት ጊዜ ጥያቄዎቹን በመሉ በጥንቃቄ ማየትና መመለስ ያስፈልጋል። የእግዚአብሔርን ቃል ለብቻችን ለማጥናት መማር በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ይህንን ማድረግ የምንችለው ጥያቄዎችን በመጠየቅና ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ለማግኘት የእግዚአብሔርን ቃል በጥንቃቄ በመመልከት ነው። ስለዚህ ሌሎች ማመሳከሪያ ማብራሪያዎችን ከመመልከትህ በፊት የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ለማንበብ፣ ለመመልከት፣ ለማሰላስልና ለማሰብ ጊዜ መውሰድ ለጥያቄዎቹ መልስ ለማግኘት አስፈላጊ ነው። አንድ ልንዝጋው የማይገባን ነገር የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያዎች ሰዎች በእግዚአብሔር ቃል ላይ ያላቸው የራሳቸው አተረጓጎም መሆናቸውን ነው። በዚህም መጽሐፍ ያለው ማብራሪያ እግዚአብሔር በሮሜ መጽሐፍ ምን እንደሚያስተምር ጸሐፊው የተረዳው አሳብ ነው። የእግዚአብሔር ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነው። እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪ መጽሐፍ ቅዱስን ለራሱ ለማጥናትና ለመተርጎም ዕድሉም መብቱም አለው። ሁላችንም ብንሆን እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ምን እንደሚል የሚያስረዳን መንፈስ ቅዱስ አለን። ጥናትህን ከመጀመርህ በፊትም ሆነ በጥናትህ ላይ እያለህ እግዚአብሔር ቃሉን ለመረዳት እንዲያስችልህ ጸልይ። እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ምን እንደሚል ለመረዳት ክፍሉን በጥንቃቄ መርምር። ቀጥሎም ለጥያቄዎቹ ስለሚሆኑት መልሶችና በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙ ትምህርቶችን ከሕይወትህ ጋር በቀጥታ ለማዛመድ አስላስል። የእግዚአብሔር ቃል ልናጠናው ብቻ ሳይሆን ልንታዘዝውም ጭምር ይገባል።

ይህ መጽሐፍ እንደ ጥናት መመሪያና ማብራሪያ እንዲያገለግል የታቀደ ስለሆነ የሮሜ መጽሐፍን በምታጠናበትም ሆነ በምታስተምርበት ጊዜ ልትጠቀምበት ትችላለህ።

የጥያቄዎቹን መልሶች በደብተር ላይ ጻፍ። የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ክሌላህ በጥናትህ እንዲረዳህ አንድ ለማግኘት ሞክር። ከዚህ መጽሐፍ ጋር ልትጠቀምባቸው የምትችላቸው ሌሎች የሮሜ መጽሐፍ ማብራሪያዎች ማጥናት ብትችል ለዚህ ትምህርት ይጠቅሙሃል። እንግሊዘኛ ለማንበብና ለመረዳት የምትችል ከሆነ የኤፍ ኤፍ ብሩስን ማብራሪያ እንድትጠቀም ልጠቁምህ አወዳለሁ።

ለጥናትህ ይረዳህ ዘንድ ትምህርቶቹ በአምስት ቀናት የተከፋፈሉ ናቸው። የየዕለቱን ክፍል አንድ ጊዜ ለጥናት ቁጭ ባልከበት ለመጨረስ ሞክር። ይህን የመጀመሪያውን ቀን ትምህርት ከማጥናትህ በፊት አግዚአብሔር ቃሉን በምታጠናበት ጊዜ እንዲመራህ አሁን ጸልይ።

የሮሜ መጽሐፍ ጸሐፊና የመጀመሪያዎቹ የሮሜ መልእክት አንባቢዎች።

1ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:1-7 ና 16:22 እንብብ። የሮሜ መጽሐፍ ጸሐፊ ማነው?

2ኛ ጥያቄ፡- መልእክቱን የጻፈው ለማን ነበር?

3ኛ ጥያቄ፡- የሮሜ መጽሐፍ በሚጻፍበት ጊዜ ጤርጥዮስ የነበረው ሚና ምን ይመስላል?

4ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 2:8-11 አንብብ። በዲንጤቆስጤ ቀን በኢየሩሳሌም ከነበሩ አይሁዶች ጥቂቶቹ የመጡባቸውን ቦታዎች ዘርዝር።

5ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 18:1-3 አንብብ። ሀ) ጵርስቅላና አቂላ የመጡት ከየት ነው? ለ) ወደ ቆሮንቶስ የመጡት ለምንድነው?

የሮሜን መልእክት የጻፈው ጳውሎስ መሆኑ ግልጽ ነው፤ ነገር ግን በዚህ ሥራ ጤርጥዮስ የተባለው ሰው ረድቶታል። ጤርጥዮስ ለጳውሎስ እንደ ጸሐፊ ሆኖ ያገለገለ ክርስቲያን ወንድም ነው። በመጽሐፍ ውስጥ ያሉ ቃላቶችን ጳውሎስ በመንፈስ ቅዱስ ተረድቶ እንደተናገረው ጤርጥዮስ ጽፎታል። እርግጠኛ መሆን ባይቻልም ጳውሎስ አንዳንድ አላባቦችን እንዴት አድርጎ በቃላት ማስቀመጥ እንዳለበት ጤርጥዮስ ረድቶት ሊሆን ይችላል። ይህ ከሆነ በአሳቡ ጤርጥዮስም እራሱ በመንፈስ

ቅዱስ ተመርቶ ነበር ማለት ነው (2ኛ ዲጥ. 1:21 ና 2ኛ ጢሞ. 3:16ን ተመልከት።)

ጳውሎስ ይህንን መልእክት የጻፈው በሮም ከተማ ይኖሩ ለነበሩ በክርስቶስ ላመኑ ክርስቲያኖች ነበር። የወንጌል ሥራ ለመሥራት ወደ ሮም የተጓዘ ሐዋርያ ስለመኖሩ አዲስ ኪዳን የሚናገረው አንዳችም ነገር የለም። ይህ ከሆነ የሮም ቤተ ክርስቲያን እንዴት ተመሠረተ?

በዲንጤቆስጤ ቀን ዲጥሮስ ወንጌልን በሰበከበት ጊዜ ከአድማሮቹ መካከል ከሮም የመጡ አንዳንድ አይሁዶች ነበሩ፤ ስለዚህ ከእነዚህ ሰዎች መካከል ክርስቶስን እንደ መሢሐቸውና እንደ አዳኛቸው ተቀብለውት አዲስ አዎኞች ሆነው ወደ ሮም የተመለሱ ሰዎች እንደሚኖሩ ለመገመት አያዳግትም። በዚህ ሁኔታ ወደ መኖሪያ ከተማቸው ወደ ሮም ከተመለሱ በኋላ በክርስቶስ የምታምን ቤተ ክርስቲያን አቋቁመው ይሆናል። ይህ እውን ከሆነ የክርስቶስ ስቅለትና ትንሣኤ ከተፈጸመ ረጅም ጊዜ ሳያልፍ የሮም ቤተ ክርስቲያን ነበረች ማለት ነው።

ጳውሎስ በ2ኛው ጉዞው ወደ ቆሮንቶስ በደረሰ ጊዜ አቂላና ጵርስቅላ የተባሉ አይሁዳዊ ባለና ሚበት አገኙ። እነርሱም እንደ ጳውሎስ በንግድ ግለም የቆዳ ሠራተኞችና ድንኳን ሰፊዎች ነበሩ። በሐዋ. 18:1-3 እንደምናነበው ከሮም ወደ ቆሮንቶስ የመጡት የሮም ንጉሠ ነገሥት አይሁዳውያን በሙሉ ሮምን ለቀው እንዲወጡ በማዘዙ ነበር። በቀጥታ የተነገረ ባይሆንም ለጳውሎስ ካደረጉለት አቀባበልም አንጻር ሲታይ ለስቀድመው ክርስቲያን እንደነበሩ መገመት ይቻላል። ሲውቱንዩስ የተባለ ሮማዊ ባለታሪክ ሲጽፍ በ49 ዓ.ም. ቀላውዲዮስ የተባለ ገዥ አይሁዳውያንን ከሮም ያባረረው፤ ያለማቋረጥ ከሬስቱስ ተብሎ ስለሚጠራ አንድ ሰው ቅስቀሳ በማድረጋቸው ነው ብሏል። ምናልባት ክሬስቱስ ክርስቶስ የማለት ሌላው መንገድ ሊሆን ይችላል። ይህ ከሆነ በሮም ይኖሩ በነበሩ በአይሁድ ኅብረተሰብ መካከል ኢየሱስ ክርስቶስ ምሥራክ ስለመሆኑ ወይም ስላለመሆኑ የጠበቀ ክርክር እንደነበረ ሊያመለክት ይችላል። ይህ ክርክር ወደ ሁከትና ጥፋት ስላመራ የሮም ንጉሠ ነገሥት፤ አይሁዳዊያን ኢየሱስን እንደመሢሕ ተቀበሉትም ለልተቀበሉትም ሁሉም ሮምን ለቀው እንዲወጡ አዘዘ። ሉቃስ አቂላና ጵርስቅላ በቀላውዲዮስ ትእዛዝ ምክንያት በቆሮንቶስ ነበሩ ብሎ ሲጽፍ ይህን ማለቱ ይመስላል። ይህ ሁሉ ታዲያ ምን ማለት ነው? ይህ ማለት በሮም የነበረው ክርስቲያናዊ ኅብረተሰብ በቁጥር ብዙ እንደነበሩና

ጳውሎስም የሮሜን መጽሐፍ ከመጽሐፍ በፊት እጅግ ቀደም ብሎ እምነታቸውን ለሌሎች በማካፈል ነቅተው ይሠሩ ነበር ማለት ነው።

በሮም የነበረችው ቤተ ክርስቲያን የተቆረቆረችው አገልጋይ ባልነበሩ ተራ ጤናማ ክርስቲያኖች ነበር። ምናልባት በሐዋ. ሥራ 2 በምናያቸው ከኢየሩሳሌም ጉዞአቸው በተመለሱ ክርስቲያኖች ሊሆን ይችላል፤ ዳሩ ግን ከሐዋርያት መካከል አንዳቸውም ወደዚህ ስፍራ መጥተው ከማገልገላቸው በፊት ቤተ ክርስቲያኒቱ በምእመናን ቁጥር በዝታና ጠንካራ ነበር። የዕድገታቸውም ምክንያት ክርስቲያኖች እምነታቸውን ለቤተሰቦቻቸው፣ ለጎደኞቻቸው፣ ለጎረቤቶቻቸውና አብረውአቸው ለሚሠሩ ሰዎች ማካፈላቸው ነበር።

6ኛ ጥያቄ:- ሀ) በቤተ ክርስቲያኖችሁ ውስጥ ያሉ አብዛኞቹ ሰዎች ለማያምኑ ሰዎች ወንጌልን ማዳረስ የወንጌላውያን ሥራ ነው ብለው ያምናሉ? ወይስ ማንኛውም ጤናማ የቤተ ክርስቲያን አባል ሊሠራው የሚገባ ነው ብለው ያምናሉ? ለ) አብዛኞቹ ሰዎች ስሞታ ያላቸው አገልጋዮች ወንጌላውያን ናቸው ብለው ያምናሉ? ወይስ ክርሊትያኖች ሁሉ አንዱ ሌላውን ማገልገል ይችላል ብለው ያምናሉ? ሐ) በቤተ ክርስቲያኖችሁ ያሉ ሰዎች ወንጌልን ለሌሎች ማዳረስ የወንጌላውያን ሥራ ብቻ ሳይሆን የክርስቲያኖች ሁሉ ተግባር መሆኑን ለማሰረዳት ምን ማድረግ የምትችሉ ይመስልሃል?

7ኛ ጥያቄ በሮም የነበረችውን ቤተ ክርስቲያን ምሳሌነት በመመልከት ሀ) ማንኛውም ክርስቲያን እምነቱን ለሌሎች በማካፈል መትጋት ያለበት መቼ ነው? ለ) እምነቱን በማካፈል ያለበት ለማን ነው?

ሁለተኛ ቀን:

በተላንትናው ዕለት የሮሜ መጽሐፍ የተጻፈው በጳውሎስ መሆኑንና የተጻፈውም እምነታቸውን ለቤተሰቦቻቸው፣ ለጎደኞቻቸውና ለጎረቤቶቻቸው በማካፈል ይመላለሱ በነበሩ ተራ ክርስቲያኖች ለተጀመረች በሮም ስምትገኝ ቤተ ክርስቲያን እንደ ነበረ ተመልክተናል። ዛሬ ደግሞ ይህን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ ጳውሎስ የነበረበትን ሁኔታና በሮም የነበሩ ክርስቲያኖች መልእክቱን ሊቀበሉ የነበሩበትን ሁኔታ እንመለከታለን።

ጳውሎስ የሮሜን መልእክት መቼና የት ሆኖ ጻፈው?

ጳውሎስ ከ3ኛው ጉዞው ውስጥ አብዛኛውን ጊዜ ያሳለፈው በኤፌሶን ከተማ ነበር። በኤፌሶን የቆየበት ወቅት ሊያበቃ ሲቃረብ የወደፊት ዕቅዱን ሲያወጣ እንመለከታለን።

8ኛ ጥያቄ:- የሐዋ. 19:21 አንብብ። ጳውሎስ ኤፌሶንን ከለቀቀ በኋላ ምን ለማድረግ አቀደ?

9ኛ ጥያቄ:- የሐዋ. 20:1-16 አንብብ ጳውሎስ ኤፌሶንን ከለቀቀ በኋላ ምን ሊያደርግ እንመለከታለን?

10ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 15:17-29 ሀ) እስከዚህ ጊዜ ድረስ ጳውሎስ ያገለገለው የት ነበር? ለ) ቀጥሎ ለማገልገል መሄድ የፈለገው ወዴት ነበር? ሐ) ይህን አዲሱን አገልግሎት ከመጀመሩ በፊት ምን ለማድረግ ዐቀደ? መ) በዚህ ሁሉ ጉዞው በሮም የሚገኙ ክርስቲያኖችን ለማየት ተስፋ ያደረገው መቼ ነበር?

11ኛ ጥያቄ 1ኛ ቆሮ. 16:1-4ና 2ኛ ቆሮ. 8:1-4 አንብብ። ሀ) ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚሆን ገንዘብ የሰበሰቡትን አብያተ ክርስቲያናት ስም ዘርዝር። ለ) የሐዋ. 20:4 አንብብ። ጳውሎስ በ2ኛው ጉዞው መጨረሻ ወደ ኢየሩሳሌም ሲመለስ በጉዞው አብረውት የነበሩ ሰዎች የየትኛው አካባቢ ሰዎች ነበሩ?

ጳውሎስ ኤፌሶንን ለመልቀቅና ወደምዕራብ በመሄድ በ2ኛው ጉዞው የቆረቆረችውን በመቄዶንያና በግሪክ (አካያ) ያሉትን አብያተ ክርስቲያናት ለመጎብኘት ዐቀደ። ቀጥሎም ወደ ኢየሩሳሌም ከዚያም ወደ ሮም ለመሄድ ዐቀደ።

ከኤፌሶን ከለቀቀ በኋላ ጳውሎስ ወደ መቄዶንያ በመሄድ በዚያ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናትን ጎበኘ። ከዚያ ወደ ደቡብ በመሄድ በግሪክ ያሉትን አብያተ ክርስቲያናትን በመጎብኘት ለ3 ወራት በዚያ ቆየ። ቀጥሎም በቀጥታ ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ ፈንታ ወደ መቄዶንያ በመመለስ አውጤኪኪስን ከሞት ባስነሣበት በጢሮአዳ ቆይታ አደረገ። ከዚያም በኋላ ከኤፌሶን አጠገብ ወደሚገኘው ወደ ሚሊጢን መጣ። በዚያም የኤፌሶንን ቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎችን እንደገና ለመጎብኘት ምላሽ። ጳውሎስ ከሚሊጢን በቀጥታ ወደ ኢየሩሳሌም ተጓዘ።

ከዚህ መጽሐፍ መጀመሪያ ላይ ከሚገኘው ካርታ ኢየሩሳሌም፣ ጌልዋሪቆንና እስጳንያን ፈልግ።

ጳውሎስ «ከኢየሩሳሌም ጀምሮ እስከ አስዋረቅን (የአሁኑ ሰርቢያና ክርኤቪያ) ድረስ እየዘርሁ የክርስቶስን ወንጌል ፈጽሜ ሰብኬአለሁ» ይላል። ይህ ክልል በመጀመሪያዎቹ ሦስት ጉዞው ያገለገለበት ቦታ ነው። ጳውሎስ እነዚህ ሰፍራዎች አሁን ሙሉ በሙሉ ወንጌል ደርሶአቸዋል ይላል። በእነዚህ ሰፍራዎች ሁሉ ቤተ ክርስቲያን አቋቁሟል። አሁን ወደ ሩቅ ምዕራብ የሚዲቴራንያን ክፍል ለመሄድ በስጳንያ አገልግሎቱን ለማካሄድ ሲያቅድ እናየዋለን። ይህም ማለት ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው ሦስተኛው ጉዞውን ሲያጠናቅቅ አካባቢ ነበር ማለት ነው።

ነገር ግን ወደ እስጳንያ ከመሄዱ በፊት ሁለት ነገር ለማድረግ እንዳቀደ ሲናገር እናየዋለን። የመጀመሪያው ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን የሚሆን ገንዘብ የአሕዛብ አብያተ ክርስቲያናት ከሆኑት ከመቄዶንያና ከግሪክ (አካያ) መስብስብ ነበር።

*መቄዶንያና ግሪክን በካርታ ላይ ፈልግ።

ጳውሎስ ከመጀመሪያው፣ ከሁለተኛውና ከሦስተኛው ጉዞው ከቆረቆራቸው አብያተ ክርስቲያናት በሙሉ ገንዘብ እንዲሰበሰብ አደረገ። እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት የገላቲያን፣ የእስያን፣ የመቄዶንያንና የግሪክን የሚጨምሩ ነበሩ። ጳውሎስ ወደ ኢየሩሳሌም ሲመለስ አብረውት የነበሩና ሰማቸው በሐዋ. 20:4 የተጠቀሰላቸው ከየከተማው በውክልና የመጡ ሰለሆኑ ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን ገንዘብ ካዋጡት አብያተ ክርስቲያናት ገንዘቡን ለማድረስ የሄዱ ይመስላል፤ ስለዚህ ጳውሎስ ወደ እስጳንያ ከመሄዱ በፊት ለማድረግ ያቀደው የመጀመሪያው ነገር ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን ከአሕዛብ አብያተ ክርስቲያናት የተዋጣውን ገንዘብ ወስዶ ማበርከት ነበር። ሁለተኛው ነገር ደግሞ ወደ እስጳንያ ሄዶ አገልግሎት ከመጀመሩ በፊት አግረ መንገዱን በሮም ቆይታ ማድረግ ነበር።

ስለዚህ ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የት ሆኖ ጻፈው? መቼ ጻፈው? የጻፈው ከሦስተኛ ጉዞው መጨረሻ አካባቢ ከኢየሩሳሌም እስከ ኤልዋሪቅን ያለውን ስፍራ በወንጌል ካሳረሰ በኋላ ነበር። ዳሩ ግን ለኢየሩሳሌም ቤተ ክርስቲያን የተዋጣውን ገንዘብ ከማድረሱ በፊት ነው። በዚህ መልክ ጳውሎስ ይህን መልእክት የጻፈው ወደ ኢየሩሳሌም የሚያደርገውን ጉዞ ከመጀመሩ ጥቂት ቀደም ብሎ በግሪክ ስ3 ወራት ቆይታ ባደረገበት ጊዜ መሆኑ ግልጽ ይመስላል። በግሪክ ቆይታው ወቅት

በግሪክ ከቆረቆራቸው አብያተ ክርስቲያናት ትልቅ በሆነችው በቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ብዙ ጊዜውን ሳያጠፋ አይቀርም።

12ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 16: 1-2 አንብብ። ፈቤን የየት አካባቢ ሰው ናት?
13ኛ ጥያቄ፡ - ሮሜ 16: 23 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ የሮሜን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ በማን ቤት ነበር? ለ) 1ኛ ቆሮ. 1: 14 ይህ ጋይዮስ የተባለ ሰው ከየት ነበር?

ፈቤን ከቆሮንቶስ ወጣ ብላ በምትገኝ ከንከራኦስ በምትባል ትንሽ ከተማ የምትኖር ነበረች። ጳውሎስ ስለ አሷ አደራ የሚላቸው ካሸበት ሰፍራ ወደ ሮም የምትሄድ ስለነበረች ነው። በሮም ባለችው ቤተ ክርስቲያን መልካም አቀባበል እንዲደረግላት ይፈልግ ነበር። ይህ ማለት ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈው ከቆሮንቶስ ወይም ከከንከራኦስ ሆኖ፣ መልእክቱን ወደ ሮም ይዛለት የምትሄደው ፈቤን ነበረች ማለት ነው።

ሮሜ 16:23 ይህን አሳብ ይደግፍልናል። ከ1ኛ ቆሮ. 1:14 እንደምንረዳው በቆሮንቶስ ጋይዮስ የሚባል አንድ ሰው ነበር። ጳውሎስ መልእክቱን በሚጽፍበት ጊዜ ጋይዮስ በተባለ ሰው ቤት ነበር።

ስለዚህ ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈው ከቆሮንቶስ ሆኖ፣ በ3ኛ ጉዞው መጨረሻ አካባቢ ወደ ኢየሩሳሌም ከመሄዱ ጥቂት ቀደም ብሎ ነው። ይህም ማለት በ57 ዓ.ም. አካባቢ ይሆናል። መልእክቱንም ወደ ሮም ትጓዝ የነበረችው ፈቤን ይዛ እንድትሄድ ሳያደርግ አልቀረም።

ሮም ምን ትመስል ነበር?

የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ካለህ ስለ ሮም ከተማ ምን እንደሚል አንብብ። በዚህ መጽሐፍ መጀመሪያ ባለው ካርታ በሮም ከተማ አገዛዝ ክልል ውስጥ የነበሩ ሰፍራዎችን ተመልከት።

የመጀመሪያቱ የሮም ቤተ ክርስቲያን የተወለደችውና ያደገችው በሮም ከተማ በምትገዛ በሚዴትራኒያን ባሕር አካባቢ ነበር። ሮም አንድ ሚሲዮን ሕዝብ ያህል የሚገኝባት ትልቅ ከተማ ነበረች። የገዢው መደበኛ የፖለቲካውን ሥልጣን ሙሉ በሙሉ የያዘ ሲሆን በከፍተኛ ምቹትና ጥበቃ ይኖሩ ነበር። ሀብታም ነጋዴዎችና ሌሎች የንግድ ሰዎች ዕቃዎችን «ፎረም» ተብሎ ይጠራ በነበረው ትልቅ የገበያ ስፍራና በመንገዶች ሕዝቡና ይሸጡ ነበር። አብዛኛዎቹ ሰዎች ድሀና ሥራ የሌላቸው ነበሩ፤ ስለዚህ መንግሥት በየቀኑ ምግብ በነጻ ያከፋፍላቸው ነበር፤ በከተማው ቅለት ስታድዮም (የመጫወቻ ስፍራ) በነጻ ትርኢቶችን እንዲያዩም

ይደረግ ነበር። ትርኢቶቹ ትግሎቹን፤ «ግላዲያተርስ» ተብለው የሚጠሩ ሰዎች በቡድን የሚያደርጉትን ጦርነት፤ የዱር እንስሳት ባሪያዎችንና በጦርነት የተግረኩ ሰዎችን ሲያስቃዩ ማየትን የሚጨምር ነበር። በሮም በጣም ብዙ ሺህ ሰዎች በባርነት ነበሩ። እነዚህ ሰዎች ምንም መብት የሌላቸውና ብዙ ጊዜ ጭካኔ የሚፈጸምባቸው ነበሩ።

የሮም ከተማ አንዳንድ ከፍሎች ሠፋፊ መንገዶች የነበራቸውና በድንጋይ በተሠሩ ሕንጻዎች የተዋበች ብትሆንም፤ አብዛኛው የከተማ ክፍል ግን የተፋፈለና አጅግ የቆሸሸ ነበር። ጠባብ መንገዶች በሰዎች በእንስሳትና በሚገፉ ተሽከርካሪዎች (ጋሪዎች) የተሞሉ ነበሩ። በእንጨት የተሠሩ ቤቶች ብዙ ጊዜ በእሳት የሚያያዙና በሚገባ ያልተገነቡ መኖሪያዎች ስለሆኑ አንዳንድ ጊዜ በራሳቸው ይደመሰሱ ነበር። በከተማይቱ ውስጥ አጅግ ብዙ ኃጢአትና የሥነ-ምግባር ውድቀት ነበር።

አብዛኞቹ የሮም ሰዎች በተቀረፁ ምስሎች የሚወክሉ ጣዖቶችን ያመልኩ ነበር። አንዳንዶቹ የጥንቶቹን ግብፃዊያንና የባቢሎናውያንን አማልክት ያመልኩ ነበር። አብዛኞቹ የተማሩ ሰዎች ሃይማኖቶች ሁሉ እንደ ጥንቅባ ናቸው ብለው ስለሚያምኑ በየትኛውም አምላክ እያምኑም ነበር። እንደምንመለከተው በሮም ከተማ እግዚአብሔርን የሚያመልኩና የብሉይ ኪዳንን ሕግ ለመቃዘዝ ይጥሩ የነበሩ አንዳንድ አይሁዶች ነበሩ። ከአይሁድ በስተቀር የቀሩት ዜጎች በሙሉ የሮምን ከተማ መንፈስና የሮም ገዥን ታላቅ አእምሮ ሲያከብሩና ሲያመልኩ አንደ አገሩ ተቆርቋሪ ሰው ይቆጠሩ ነበር።

ጳውሎስ የሮሜን መልአክት በክርስቶስ ሳሙኑ በእንደዚች ዓይነት ከተማ ይኖሩ ለነበሩ ክርስቲያኖች የጻፈው ነው።

14ኛ ጥያቄ በሮምና አንተ በምትኖርበት ስፍራ ምን ዓይነት ተመሳሳይነት ታያለህ?
15ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 12:1-2 ና 13:12-13 እንብብ። እግዚአብሔር፤ አምላክ በሌላቸውና በሥነ-ምግባር በወደቁ ኅብረተሰብ መካከል የሚኖረው ሕዝብ እንዴት እንዲኖር ይጠበቃል?
16ኛ ጥያቄ ሮሜ 1:8 እንብብ። በዓለም ሁሉ ስለ ሮም ክርስቲያኖች የተሰማው ነገር ምንድን ነበር?

እግዚአብሔር የሮምን ክርስቲያኖች የተለዩ እንዲሆኑ ይፈልግ ነበር፤ አምላክ የለሽ በሆነና በሥነ ምግባር በወደቀ ኅብረተሰብ መካከል ብርሃን

እንዲሆኑ ይፈልግ ነበር። የሮም ክርስቲያኖችም ታዛዦች ነበሩ። አጅግ አስቸጋሪ በሆነ የሕይወት ሁኔታ ውስጥ የሮም ክርስቲያኖች የክርስቶስ ኢየሱስ ተከታዮች በመሆናቸው ይታወቁ ነበር።

በቀረው የሮም ግዛት አካባቢ የነበሩ ሰዎች ሁሉ የሮም ቤተ ክርስቲያንን አምነት ስሙ፤ ይህንንም ለሌሎች አሰሙ። ይህን በሰሙ ሁሉ እግዚአብሔር ሕዝቡን የታላቅ ኃይል ማዕከል በሆነችው ዋና ከተማ፤ በኃጢአትና በአምነት የለሽ መሐል ሕዝቡን በማቆሙ ከፍተኛ መበረታታት ሳይሆንባቸው አልቀረም።

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሰዎቹ ስለ ቤተ ክርስቲያን የሚሉት ነገር ምን ይመስልሃል? ለ) በሌሎች ከተማ ያሉ ክርስቲያኖች ስለ ቤተ ክርስቲያን በሚሰሙት ወራ ምን የሚሰማቸው ይመስልሃል?

ሦስተኛ ቀን፡

የሮሜ መጽሐፍ ዋና መልአክት ምንድን ነው?

ዛሬ የሮሜን መጽሐፍ በዝርዝር ጠለቅ ብሎ ለማጥናት እንዲረዳህ የመጽሐፉን አጠቃላይ አሳብ ትመልከታለህ። ዛሬ ምንም ከመሥራትህ በፊት በዕለቱ የተሰጠውን የቤት ሥራ ሁሉ አጠናቅቅ።

18ኛ ጥያቄ የሮሜን መጽሐፍ በሙሉ እንብብ። እያነበብህ ሳለህ ለሚከተለው ለእያንዳንዱ ክፍል የሚሆን ርዕስ አሰብ።
ሮሜ 1:1-17
ሮሜ 1:18-3:20
ሮሜ 3:21-4:25
ሮሜ 5:1-8:39
ሮሜ 9:1-11:36
ሮሜ 12:1-15:13
ሮሜ 15:14-33
ሮሜ 16:1-27
የእነዚህን ክፍሎች ርዕሶች በማስታወሻ ደብተርህ ጻፍ።
19ኛ ጥያቄ፡- የሮሜን መልአክት በአጠቃላይ በምታነበበት ጊዜ የሚከተሉትን ቃላቶች የምታገኝባቸውን ቦታዎች ሁሉ ልብ በል (ማጽደቅ፤ መጽደቅ፤ ጸድቃን፤ ጽድቅ፤ ጸድቅ)። ከዚያም በመጽሐፍ ቅዱስህ ውስጥ በእርሳስ እስምርበት ወይም ያገኘሽባቸውን ቦታዎች በማስታወሻ ደብተርህ ጻፍ።

20ኛ ጥያቄ፡- በመጀመሪያዎቹ ስምንት ምዕራፎች እነዚህ ቃላት ምን ያህል ጊዜ ይገኛሉ?

አራተኛ ቀን፡

ትላንትና ግጽደት፣ ጸድቅና፣ ጽድቅ የሚሉት ቃላት በሮሜ መጽሐፍ ውስጥ ምን ያህል ጠቃሚ እንደሆኑ ተመልክተናል። ይህም ጳውሎስ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ሊያስተላልፍ የፈለገውን ዋና መልእክት ያስረዳል። የሚናገረውም ለሰ እግዚአብሔር ጽድቅ ነው።

21ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:16-17 አንብብ። በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች የተደጋገሙት ሁለት ቃላቶች የትኞቹ ናቸው? በእነዚህ ቁጥሮች ውስጥ ጽድቅና ጸድቅ የሚሉትን ቃላቶች እንዴት ትረዳቸዋለህ?

22ኛ ጥያቄ፡- እነዚህ ቁጥሮች ጽድቅ የሚመጣው ከየት ነው ይላሉ?

23ኛ ጥያቄ፡- ለመዳን የእግዚአብሔርን ኃይል የሚቀበለው ማንው?

24ኛ ጥያቄ፡- በሕይወት የሚናገረው ማንው?

በሚቀጥለው ሳምንት እነዚህን ቁጥሮች እንደገና ተመልሰን እናጠናቸዋለን አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች የሮሜ መጽሐፍ ዋና አሳብ እነዚህ ቁጥሮች እንደሆኑ ይስማማሉ። በዚህ ክፍል ውስጥ በተደጋጋሚ የተነገሩት ቃላት በመጽሐፉ ውስጥ ያሉትን ሁለት ዋና ዋና አሳቦች ለመመልከት ይረዳናል። የመጀመሪያው ቃል «ጽድቅ» ወይም «ጸድቅ» ነው። «ጸድቅ መሆን» ማለት አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ትክክለኛ መሆኑ ተነገረለት ማለት ነው። ጸድቅ የሆነ ሰው ማለት ሕግን በመተላለፍ ጥፋተኛ እንዳልሆነ የሚቆጠርበት ሰው ማለት ነው። የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፍ ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ ሰው መቀጣት አለበት። በእርግጥ ጥፋተኛ ያልሆነ ሰው አይቀጣም! በሕግ አንጻር የእግዚአብሔርን ትእዛዝ አልተላበረምና ነው። የሮሜ መልእክት በአጠቃላይ አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኛ ያለመሆኑ ወይም ትክክለኛ መሆኑ እንዴት እንደሚታወጅ የሚናገር ነው።

በእነዚህ ጥቅሶች ተደጋግሞ የተነገረው ሁለተኛው ቃል «እምነት» የሚለው ነው። እነዚህ ጥቅሶች የሚናገሩት ሰው ለመዳን የእግዚአብሔርን ኃይል የሚቀበለው በእምነት መሆኑን ነው። ሰው ጸድቅ ወይም ያለጥፋት ነው የሚባለው በእምነት ነው። በሕይወት የሚናገረውም በእምነት ነው። ቁ. 17 በግሪክ ቋንቋ የተጻፈው የሚለውን በቀጥታ ካየን «በእምነት ጸድቅ የሆነ በሕይወት ይኖራል» የሚል ሆኖ እናገኘዋለን።

እያንዳንዱ ሃይማኖት ለው፣ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በመተላለፍ ከሚመጣው ቅጣት እንዲያመልጥ፣ በእግዚአብሔር ፊት ትክክል ለማድረግ የሚሞክርበት፣ የራሱ የሆነ መንገድ አለው። አብዛኛው ሃይማኖት ለው በእግዚአብሔር ፊት ትክክል የሚሆነው እራሱን ጸድቅ ለማድረግ የሚያስችለው በቂ የሆነ መልካም ተግባር ሲፈጽም ነው ይላል። ይህ ግን እግዚአብሔር ሰውን ጸድቅ የሚልበት መንገድ አይደለም። ሮሜ 1:16-17 አንደሚል በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ የምንሆነው በእምነታችን ነው ይላል። የሮሜ መልእክት በእምነታችን በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ መሆን ማለት ምን ማለት እንደሆነ ያስረዳናል። እግዚአብሔር ሰውን በእርሱ ፊት ትክክል የሚልበት የራሱ መንገድ ምን እንደሆነ ያስረዳናል።

ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ጳውሎስ የሚነገረን ነገር ምን ይሆን? ይህ ዋና አሳብ ክሮሜ 1:16-17 ቀጥለው በሚመጡት በሮሜ ክፍሎች እንዴት እንደዳበረ ማየት እንችላለን።

1. 1:18-3:20 ለው በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ መባል ለምን አስፈለገው?
2. 3:21-4:25 ለው በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ እንዴት ሊባል ይችላል?
3. 5:1-8:39 በእግዚአብሔር ጸድቅ የሚባል ውጤቱ ምንድን ነው?
4. 9:1-11:36 በእምነት ጸድቅ መሆን እግዚአብሔር በታሪክ ውስጥ ከገባው ተስፋ ቃል ኪዳንና ዕቅድ ጋር እንዴት ይዛመዳል?
5. 12:1-15:13 በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ መባል እስታዊ ሕይወታችንን እንዴት ይነካዋል?

25ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ይህን የጽድቅ መልእክት ሊረዳና ምላሽ ሊሰጥ የሚገባው ማን ይመስልሃል? ለ) ይህንን ማጥናት ለአንተ የሚያስፈልገው ለምን ይመስልሃል?

ይህ የእግዚአብሔር የጽድቅ መልእክት ለሁሉም ሰው ነው። የዘላለም ሕይወት እንዲኖረንና በእግዚአብሔር ፊት እንድንኖር ስዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ትክክል መሆናችን ሊነገር ይገባል። በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ ለሰመሆንህ እርግጠኛ ካልሆንክ፣ ይህ መጽሐፍ እንዴት እርግጠኛ መሆን እንደምትችል ያሳይሃል። በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ እንደሆንክ እርግጠኛ ከሆንክ ደግሞ ይህ መጽሐፍ በእግዚአብሔር ፊት

ጻድቅ የመሆን ነገር እንዴት ያለ ታላቅ በረከት መሆኑን በግሰብ እንድታደንቅ ይረዳሃል። ሌሎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆናቸውን እንዴት ማረጋገጥ እንደሚችሉ አላብ እንድታካፍላቸው ይረዳሃል። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆናቸውን ስለሚጠራጠሩ ክርስቲያኖችም ማረጋገጫ ለመስጠት ይረዳሃል። የሮሜ መጽሐፍ ክርስቲያኖችም ሆኑ የግንኙነት ስዎች ስለ ደገንነት እዘውትረው ለሚጠይቁላቸው እስከጋሪ ጥያቄዎች መልስ ለመስጠት የሚያስችልህ ነው። ደግሞም በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የተባሉ ሰዎች እንዴት መኖር እንዳለባቸው ያስረዳል።

ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው ለምንድን ነው?

በጥናታችን በሁለተኛ ቀን ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው የአገልግሎቱን አንደኛ ክፍል በመጨረስ ወደሌላው በመሸጋገር ላይ እንዳለ መሆኑን እይተናል፤ ጻፉ ግን በሕይወቱና በአገልግሎቱ በዚህ ጊዜ ይህን መጽሐፍ የጻፈው ለምንድን ነው? ምናልባት ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈባቸው ሦስት ዋና ዋና ምክንያቶች ሊኖሩ ይችላሉ። የመጀመሪያው፡ የሮም ቤተ ክርስቲያን ለወደፊት እስኪገኝ ለሚኖረው አገልግሎቱ በመጠለያ እንዲረዱት ወንጌልን ለእነርሱ በመግለጥ ለማዘጋጀት ነበር።

26ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 15:20፤ 23-24 አንብብ። ሀ) ብዙ ጊዜ ጳውሎስ ለአገልግሎት የሄደው ወዴት ነበር? ለ) እንዲህ ዓይነቱን አገልግሎት ለመፈጸም እሁን ወዴት ሊሄድ ነበር? ሐ) እግረ መንገዱን ቆይታ ለማድረግ ያስበው በየት ነው? እነዚህን ቦታዎች በካርታ ላይ ፈልግ። መ) በዚያ ቆይታ ለማድረግ የፈለገው ለምንድን ነው?

27ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:9 ና የሐዋ. 21:17-22 አንብብ። ሀ) አንዳንድ ሰዎች ጳውሎስ ያስተምራል ያሉት ነገር ምን ነበር? ለ) ጳውሎስ ስለ እነዚህ ሰዎች የሚናገረው ምንድን ነው?

28ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 15:30-33 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ የሮሜን ክርስቲያኖች እንዲጸልዩለት የጠየቀው ስለ ምንድን ነው? ለ) በኢየሩሳሌም ከግንኙነት ሰዎች ጳውሎስ የጠበቀው ምላሽ ምን ነበር?

29ኛ ጥያቄ፡- የሐዋ. 21:27-28 አንብብ። ጳውሎስ በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ በደረሰ ጊዜ የተከሰሰው ስለምን ጉዳይ ነበር?

ጳውሎስ በምስራቅ ሚዲቴራኒያን የነበረውን አገልግሎቱን ፈጽሞ እዲሱን በምዕራብ ሚዲቴራኒያን በእስክንያ የሚኖረውን እዲሱን አገልግሎቱን ለመጀመር ተስፋ ያደርግ ነበር። ዋናው አገልግሎቱ በወንጌል ያልተዳረሱ ሰዎች ወዳሉባቸው አዳዲስ ቦታዎች በመሄድ ወንጌልን ማዳረስ መሆኑን ይናገራል። ጥቂት ክርስቲያኖች ወዳሉበት ወይም ክርስቲያኖችና የተደራጀ ቤተ ክርስቲያን በሌለበት አካባቢ እየሄደ ወንጌልን ለመስበክና ሰዎች በክርስቶስ አምነው ደገንነትን እንዲቀበሉ ይፈልግ ነበር ይህንም ሥራ በምሥራቅ ሚዲቴራኒያን አካባቢ ሠርቶታል። አሁንም በጳውሎስና በሌሎች ወንጌላውያን ሥራ ምክንያት በምስራቅ ሚዲቴራኒያን አካባቢ አማኞችና የተመሠረቱ አብያተ ክርስቲያናት ነበሩ፤ ስለዚህ ጳውሎስ እሁን ሌላ በወንጌል ያልተዳረሰና እርሱ ሄዶ ወንጌል ሊሰበክ የሚችልበትን ስፍራ ሊፈልግ እናየዋለን። በዚህ ሁኔታ ቀጥሎ ሊያገለግል እግዚአብሔር የሚፈልግበት ስፍራ እስክንያ እንደሆነ ተስምቶታል። በምሥራቅ አካባቢ እስከ እሁን ለተሠራው ሥራ የመኖሪያ ስፍራና ማዕከል የነበረች በአንጻሪያ ከተማ የምትገኝ ቤተ ክርስቲያን ነበረች (የሐዋ. 13:1-3፤ 14:26-28፤ 18:22-23 አንብብ) ለጳውሎስ አገልግሎት ይህች ከተማ እንዴት ማዕከል እንደነበረች እይ። እንጻኪያን በካርታ ላይ ፈልግ። አንጻኪያ በእስክንያ ለሚኖረው አገልግሎቱ እንደ ማዕከል ሆና ለማገልገል ግን እጅግ እሩቅ ነበረች፤ ስለዚህ ጳውሎስ እዲስ ማዕከል ያስፈልገው ነበር። ይህ ማዕከል የሚሆነው ስፍራም ጳውሎስን ለመደገፍ የምትችል ጠንካራ ቤተ ክርስቲያን ያለችበት ቦታ መሆን ነበረባት። የጳውሎስ ውላይ የሮም ቤተ ክርስቲያን በእስክንያ ለሚኖረው ለአዲሱ አገልግሎቱ እንደ ማዕከል እንዲሆነው ለመጠየቅ ነበር።

የሮም ቤተ ክርስቲያን ጳውሎስ ወደ እስክንያ የሚያደርገውን ጉዞ ልትደግፍ ካስፈለጋት መልእክቱን ልታውቅና ልትረዳ ይገባት ነበር፤ ስለዚህ ጳውሎስ ለዚህ ጉዳይ እነርሱን ለማመቻቸት ይህንን መልእክት ጻፈ። ቀድሞ የሰበከውን የእግዚአብሔርን ጽድቅ ባጭሩ ከለሰላቸው። ይህንን መልእክት ሲረዱ መልእክቱንና በእስክንያ የሚኖረውን እዲሱን አገልግሎቱን በንቃትና በደስታ እንደሚደግፉለት ተስፋ አድርጎ ነበር፤ ስለዚህ ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈበት የመጀመሪያው ምክንያት የሮም ቤተ ክርስቲያን በእስክንያ ለሚኖረው አገልግሎቱ እንደ ደጋፊ ማዕከል እንድታገለግለው ነበር።

ጳውሎስ መልእክቱን እዚህ ነጥብ ላይ ጨምቶና አጠቃሉ ለማቅረብ ምናልባት ሌላ ሁለተኛ ምክንያት ሊኖረው ይችላል። እስከዚህ ጊዜ ድረስ ከ20 ዓመታት በላይ በሰብከትና በማስተማር አገልግሏል። አሁን ለመላትና በብስሌት የእግዚአብሔርን ወንጌል ወደ መረዳት መጥቷል፤ በእዚህ አጠቃላይ የሆነ ሙሉ የወንጌልን መልእክት እርሱ እንደተረዳው ሌሎች በዓለም የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናትም እንዲጠቀሙበት በጽሑፍ ለማስተላለፍ ይህ ጥሩ ጊዜ ነበር። ስትጨማሪ ምናልባት በዚህ ጊዜ ጳውሎስ ስልሳ ዓመት ስለሚሆነውና ከዚህ በኋላ ብዙ እንደማይኖር ስለተረዳ ሊሆን ይችላል። አብያተ ክርስቲያናት የሚጠቀሙበትን ወንጌል አጠር ባለ መልኩ ማስቀመጡ በቀረው የሕይወት ዘመኑ ብቻ ሳይሆን ከሞተ በኋላ እንኳን ጠቃሚ ነገር ነበር። ሁለተኛው፡ ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈበት ምክንያት በብስሌት የተረዳውን የእግዚአብሔርን ወንጌል አጠር ባለ መልኩ በማስቀመጥ በጽድቅ ወንጌል ላይ ግልጽ የሆነ መረዳት በሁሉም ዘመን የሚኖሩ አብያተ ክርስቲያናት እንዲያገኙ ነበር።

የጳውሎስ መልእክት ብዙ ጊዜ ሌሎች ሰዎች ይቃወሙት ነበር። ምናልባትም ይህን መልእክት የጻፈበት ሦስተኛው ምክንያት በዚህ ተቃውሞና ክስ ፊት መልእክቱን ግልጽ ለማድረግ ሊሆን ይችላል። ብዙ ሰዎች ጳውሎስንና መልእክቱን እንደተፈታተኑት ግልጽ ነው። ጳውሎስ ለአይሁዳውያን የሙሴን ሐግ መጠበቅ እንደማያስፈልጋቸው በመናገር የእግዚአብሔር ተከታዮች የፈለጉትን ያህል ኃጢአት ማድረግ እንደሚችሉ እንደሚያስተምር ይናገሩ ነበር። ይህ ውሸት ቢሆንም እንኳ በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩ ያላመኑ አይሁዶች ስለ ጳውሎስና ስለ አገልግሎቱ የሰሙት ግን ይህንን ነበር። ጳውሎስ በኢየሩሳሌም በደረሰ ጊዜ አሕዛብን በቤተ መቅደስ ውስጠኛ ክፍል ድረስ እንዲገቡ አድርጓል የሚለው ወሬ ተሠራጭቶ ነበር። ይህም ድርጊት በሞት የሚያስቀጣ ነበር። ስለ እርሱ ለተነገሩ ለእነዚህ ለተሳሳቱና ውሸት ለሆኑ ወሬዎች ሁሉ ጳውሎስ ትኩረት ሰጥቶ ነበር። ለዚህ ነው ለሮሜ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር በኢየሩሳሌም ከአይሁዶች እንዲያድነውና ወደዚያም የሚያደርገውን ጉዞ የትሳካና የሰላም ጉዞ እንዲያደርግለት እንዲጸልዩለት የጠየቀው።

የሮሜን መልእክት በሚጽፍበት ጊዜ በጳውሎስ ለእምሮ እነዚህ ሁሉ ነገሮች ነበሩ። ጳውሎስ በሮም ሳሉና በቀረውም ዓለም ስለ ወንጌል የትሳሳተ መረዳት እንዳይኖር ጥርት ያለ ገለጻ ለማቅረብ መፈለጉን

እንመለከታለን፤ ስለሆነም መልእክቱን የጻፈበት ሦስተኛው ምክንያት በሐስት በሚክሱትና በሚወነጅሉት ፊት ወንጌሉን ግልጽ አድርጎ ለማቅረብ ነበር።

የሮሜ መልእክት በጳውሎስ የተጻፈው ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ግልጽና የበሰለ ትምህርት ለማቅረብ ነበር። ይህም የሮሜ ቤተክርስቲያን በወደፊት አገልግሎቱ እንድትረዳውና ከጎኑ እንድትቆም በሁሉም ዘመን በዓለም ሁሉ ዙሪያ ለሚኖሩ አብያተ ክርስቲያናት ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ግልጽ የሆነ ትምህርት ለመስጠትና ስለ መልእክቱ የትሳሳተ ነገር ስለሚያወሩት ሰዎችም የመልእክቱን እውነታ ለማሳየት ነበር።

30ኛ ጥያቄ፡ - ሀ) የማያምኑ ሰዎች ወንጌልን በርዘው አማኞችን በሐስት የሚክሱበት አንዳንድ ምሳሌዎችን ጥቀስ። ለ) የማያምኑ ሰዎች በሐስት ስትወነጅል ስለምትሰጠው መልስ ከጳውሎስ ምን ትማራለህ?
31ኛ ጥያቄ፡ - በአካባቢህ ላሉ ሳላመኑ ሰዎች ወንጌልን ለማካፈል ምን ያህል ተዘጋጅተሃል? የሮሜ መልእክት ከዚህ የበለጠ ገፍተህ ከማጥናትህ በፊት አሁኑኑ የማያምኑ ሰዎች ወደ ደኅንነት እንዲመጡና በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንዲባሉ ልታከፍላቸው ተገቢ የሚመስልህን መልእክት በአጭሩ ጻፍ።

አምስተኛ ቀን፡

በየሳምንቱ ለሚደረገው ስብሰባ ለመዘጋጀት ይረዳህ ዘንድ ትምህርቱን ክልስ።

ሳምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ፡ - መሪው በዚህ ሳምንት ትምህርት ውስጥ ክተካተቱ ጥቅሶች ወይም ርዕሶች መካከል ከ5-10 ደቂቃ ሊወሰድ የሚችል የአምልኮ ወይም የጸሎት አሳብ ያለው ነገር ለትማሪዎቹ ማካፈል አለበት።
2. ጸሎት፡ - ለ10 ደቂቃ አንዱ ለሌላውና ለቤት ክርስቲያን በሚያስፈልጓት ነገሮች ጸሎት በማድረግ ማሳለፍ ያቻላል።
3. ክልሳ፡ - በዚህ ሳምንት ትምህርት ለመመለስ አስቸጋሪ የነበሩትን ጥያቄዎች ለመመልከትና እያንዳንዱ ተማሪ የተማረውን ለመረዳት 15 ደቂቃ ያህል መውሰድ ይገባል። እንደዚሁም መሪው በዚህ ሳምንት ከተማሩት ውስጥ፤ ለትማሪዎቹ አሜጭር የሙከራ ጥያቄዎች ለመስጠት ይችላል።

4. ወይይት:- በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ለ25 ደቂቃዎች ተወያዩ።
እያንዳንዱ ሰው እሳቡን ለመስጠት እርግጠኛ ሁን። በቀጥታና ግልጽ በሆነ መንገድ ክህደወታቸው ጋር ስለ መዛመዱም እርግጠኛ ሁን።

4ሀ. 1) ከሮሜ መጽሐፍ ውስጥ የምናጠናቸው ጠቃሚ እውነቶች ምንድን ናቸው? 2) በዘመናት ታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር የሮሜን መጽሐፍ ቤተ ክርስቲያን ለማደሰ እንዴት ተጠቀመበት?

ለ. ወደ 31ኛ ጥያቄ ተመለሱና በቡድን ተወያዩበት። የማያምኑ ሰዎች በክርስቶስ እምነው ወደ ደኅንነት እንዲመጡ ልናውቃቸውና ልናከፍላቸው የሚገቡ ነገሮች ምንድናቸው?

ሐ. 1) በሮም የነበረችው ቤተ ክርስቲያን እንዳደረገችው የእናንተም ቤተ ክርስቲያን እንደ ገበሬዎችና ሠራተኞች ያሉ ተራ ክርስቲያኖች ወንጌልን በማካፈል ተግባር ውስጥ እንዲሳተፉ ምን ማድረግ ትችላላች? 2) ወንጌሉን ለሌሎች ለማካፈል የሚያስችል በቂ እውቀት እግኝተዋልን? 3) እውቀታቸውን ለማላደግ ምን ማድረግ እንችላለን? 4) ላልዳኑ ዳደሮቻቸውና ጎረቤቶቻቸው ወንጌልን እንዲያካፍሉ በምን ልታነቃቃቸው ትችላላህ? መ. በሩቅ ቦታ ስለሚኖሩ ታማኝ ክርስቲያኖች ስትሰማ ምን ይለማሃል? እያንዳንዱ ሰው በሌላው በኢትዮጵያ ክፍል ሰላሉ ክርስቲያኖች ምን ያህል ለክርስቶስ ታማኝነት እንዳሉ ወይም በሌላ እገር ሰላሉ ክርስቲያኖች የሚያውቀውን እንዲያካፍል ጋብዝ።

ሠ. ወደ ሰላላኛው ጥያቄ ሂዱና በቡድን ተወያዩበት። ወንጌልን በሚበርዙ በማያምኑ ሰዎች ስንወነጀል ምላሻችን እንዴት መሆን አለበት።

ትምህርት 2

ሮሜ 1:1-17

አንደኛ ቀን:

ሮሜ 1:1-7።

ባለፈው ሳምንት ሐዋርያው ጳውሎስ የሮሜን መልእክት የጻፈው ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው እንዴት እንደሆነ ለመግለጽ መሆኑን ተመልክተናል። እግዚአብሔር ሰውን በወንጌል ላይ ባለው እምነት «ጻድቅ ነህ» ወይም «ጥፋተኛ አይደለህም» ብሎ ያውጅለታል፤ ነገር ግን ጳውሎስ በወንጌል ጻድቅ መሆን ማለት ምን ማለት እንደሆነ ማብራራት ከመጀመሩ በፊት ለሮሜ ክርስቲያኖች ራሱን ሲያስተዋውቅና ለወደፊት እነርሱን ለመጎብኘት ስላለው ዕቅድ ሲነግራቸው እንመለከታለን። ይህ ድርጊት ተራ የሆነ ማስተዋወቅ አይደለም። ጳውሎስ መግቢያውን በቀረው መጽሐፍ ውስጥ በማብራራት ስለሚገልጠው ለሉቃስ ወንጌል በመናገር ይጀምራል። በመግቢያው የወንጌል አገልጋይ መሆን ምን ያህል ታላቅ ዕድል እንደሆነ ይናገራል። ይህን በማድረግም አማኞች ሁሉ ወንጌልን ለሌሎች ማካፈል እንዳለባቸው ያበረታታቸዋል።

1ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:1-17 እንብብ። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የተሰጡ ክርስቲያን ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል መትጋት የሚኖርበት ምክንያቶች ምንድን ናቸው?

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ከዳር እስከ ዳር ጳውሎስ ክርስቲያን ወንጌልን በጉጉት ለምን ለሌሎች ማካፈል እንዳለበት በርካታ ምክንያቶችን ይናገራል። ወንጌሉም የዳዊትም የእግዚአብሔርም ልጅ ስለሆነው ሰው ይናገራል። ወንጌልን የመሰበክ ግዴታ እንዳለበትም ይናገራል። ወንጌል ሰዎችን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው ይላል። በዚህ ሳምንት ሁሉ ክርስቲያን ወንጌልን ለማካፈል መትጋት ያለበት ለምን እንደሆነ በጥልቀት እንመለከታለን።

2ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:1-4 አንብብ። ሀ) በቁ. 1ና 2 ጳውሎስ እራሱን የሚጠራባቸው የተለያዩ መጠሪያዎች ምንድን ናቸው? ለ) ሐዋርያ ማለት ምን ማለት ነው? ይህን ጥያቄ ለመመለስ ይረዳህ ዘንድ

1ኛ ቆሮ. 9: 1፤ የሐዋ. 1: 21-26 እንብብ

3ኛ ጥያቄ:- ከቁ. 3 ና 4 ስለ ኢየሱስ የምንማራቸው ሁለት ነገሮች ምንድን ናቸው?

4ኛ ጥያቄ:- በቁ. 4 መሠረት የትንሣኤው ጥቅም ምንድን ነው?

በእዲስ ኪዳን ዘመን ደብዳቤዎች ሲጻፉ «ሰላምታ ከተሰፋሉ ለየሐንስ» የሚል ዓይነት ነገር በመናገር መጀመር የተለመደ ነበር። ጳውሎስና ሌሎች የእዲስ ኪዳን ጻሐፊዎች ይህንን መንገድ ለአብያተ ክርስቲያናት በጻፉት ደብዳቤ ላይ የተጠቀሙ ሲሆን ነገር ግን ሰላምታውን ስፋ አድርገው ክርስቲያናዊ ትርጉም እንዲኖረው አድርገው ነበር። ይህ በተለይ ጳውሎስ ከጻፋቸው መልእክቶች ሁሉ ረጅም ሰላምታ ባለበት በሮሜ መልእክት ላይ የበለጠ እውነትነቱን እናያለን።

ጳውሎስ በመልእክቱ መጀመሪያ እራሱን በማስተዋወቅ ስለ ራሱ ሦስት ነገሮች ሲናገር እናየዋለን። ስለራሱ ሲናገር እንዲህ ይላል:-

1) ባሪያ:- ባሪያ የእንደ ሰው ንብረት የሆነና ለባለቤቱ ራሱን ሙሉ በሙሉ በመስጠት በፍጹምነት የሚታዘዝለት ማለት ነው። የጳውሎስ ጌታ ክርስቶስ ነበር። ይከተለውና ይታዘዘው ዘንድ ሁሉን ለክርስቶስ ሰጥቶ ነበር።

2) ሐዋርያ:- «ሐዋርያ» ማለት «የተላከ» ማለት ነው። ሐዋርያት በጌታ ኢየሱስ የተሰጣቸውን መልካሙን የምሥራች ለማድረስ የተላኩ ነበሩ። ይህ ሐዋርያ የሚለው ቃል በአጠቃላይ መልኩ ወንጌልን ለማድረስ ሰላቶዱ ሌሎች ሰዎችም የሚጠቅሰው (ፊል. 2: 25 ና 2ኛ ቆሮ. 8: 23። በእማርኛ «መልእክተኛ» የሚለው ቃል በግሪክ መጽሐፍ ቅዱስ «ሐዋርያ» የሚለው ነው። 1ኛ ሮሜ 16: 7 ተመልከት)፤ ነገር ግን ብዙ ጊዜ ቃሉ ከዚህ የበለጠ ቀጥተኛ ትርጉም አለው። ከ1ኛ ቆሮ 9: 1ና የሐዋ. 1: 21-26 ሐዋርያት ጌታ ኢየሱስን ያዩ ወይም በአገልግሎቱ ሁሉ ከእርሱ ጋር የነበሩ የተለዩ ሰዎች መሆናቸው ግልጽ ነው። ከኤፌ. 2: 20 እንደምንገረዳው በታሪክ ሁሉ ውስጥ ቤተ ክርስቲያን የተገነባችባቸው የማዕዘን ድንጋዮች ነበሩ፤ ስለዚህ ሐዋርያት በጌታ ኢየሱስ የቤተ ክርስቲያን መሠረት እንዲሆኑ የተሾሙ የተለዩ ሰዎች ነበሩ። ጳውሎስ ከእነዚህ ሐዋርያት መካከል እንዱ ሲሆን በእግዚአብሔር እንደተጠራ ይናገራል። እራሱን ሐዋርያ ብሎ በመጥራት ስለ እግዚአብሔር ጽድቅ ለመናገር የሚያስችለውን ሥልጣኑን ሲመሠርት እናያለን።

3) ለእግዚአብሔር ወንጌል የተለየ:- ጳውሎስ «የተለየ» ብሎ ሲናገር ምናልባት በአእምሮው ያለው ነገር ማሕፀን የሚከፍተውን በኩር (ዘጸ. 13: 12)፤ ለእግዚአብሔር አንዲለይ የበኩር ፍሬ (ዘጲ. 15: 20)፤ ወይም የሌዋውያን (ዘጲ. 8: 11) በብሉይ ኪዳን የነበረው የሥርዓት ሕግ ላይሆን አይቀርም። ይኸውም ለእግዚአብሔር ሙሉ ለሙሉ ስለ መስጠት ጉዳይ ነው። እግዚአብሔር ጳውሎስን ለወንጌሉ ሙሉ ለሙሉ ይሰጥ ዘንድ ለይቶታል።

ወንጌል እግዚአብሔር ለሰዎች የሰጠው መልካም የምሥራች ነው። ጳውሎስ ሰዎች በእምነታቸው በእግዚአብሔር ዘንድ ጽድቅ ሲባሉ ስለሚችሉበት እግዚአብሔር እሁን ስለገለጠው መልካም የምሥራች መናገሩ ነው። እግዚአብሔር ለዚህ ወንጌል ሙሉ በሙሉ ሁሉን ይሰጥ ዘንድ መርጦት ነው። የሮሜን መልእክት የጻፈበት ምክንያትም ይህ ነው። ይህንን የተለየበትን መልካም የምሥራች ይገልጥ ዘንድ ነው።

5ኛ ጥያቄ:- ሀ) ጳውሎስ አንደኛነበረው ለእግዚአብሔር ባሪያ ልንሆንባቸው የምንችልባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ለ) እንደ ጳውሎስ ሐዋርያ ባንሆንም እንኳ የተላከን ልንሆን የምንችልባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ሐ) እንደ ጳውሎስ እኛም ለወንጌል መለየት እንችላለን? መ) ከተለየን በሕይወታችን ልናደርገው የሚገባን ነገር ምንድን ነው?

እንደ ጳውሎስ በዚህ ዘመን ያሉ ክርስቲያኖች ምንም ነገር ቢጠይቃቸው እንኳ ኢየሱስ ክርስቶስን ለመከተልና ለመታዘዝ ሙሉ በሙሉ የተሰጡ መሆን አለባቸው። እንደ ጳውሎስ ወንጌልን ለሌሎች ለማከፈል ያገኙትን ዕድል ሁሉ መጠቀም አለባቸው።

6ኛ ጥያቄ:- ስለ ወንጌል ይናገራሉ ብለህ የምታሰባቸውን አንዳንድ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ጻፍ።

7ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1: 5-7 እንብብ። እንደ ሮሜ 1: 5 መሠረት የጳውሎስ ሐዋርያነት ዓላማ ምንድን ነበር?

8ኛ ጥያቄ:- በሮሜ 1: 6-7 ጳውሎስ ስለ ሮሜ ክርስቲያኖች የሚናገራቸው ሦስት ነገሮች ምንድን ናቸው?

እግዚአብሔር መልካሙን የምሥራች የገለጠው እሁን ቢሆንም መልካሙ የምሥራች አዲስ አይደለም። በሮሜ 1: 2 ጳውሎስ ነቢያት

«በቅዱሳት መጻሕፍት» በብሉይ ኪዳን ተስፋ እንደሰጡት ይላል። ይህንን ነገር ቆይቶ በሮሜ 3:21ና ሮሜ 4 የሚገልጠው ቢሆንም ያሰበውን ጥቅስ በእዚህ በሮሜ 1 ውስጥ አልገለጠውም። ምናልባት ያሰበው ኢሳ. 53 ናቸው። 22 ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን ኢየሱስ የዳዊት ዘር መሆኑን በመቀጠል ስለሚናገር ምናልባት እያሰበ ያለው ከዳዊት ቤት የሆነ ዙፋኑን የሚወስድ ንጉሥ ይመጣል ተብሎ የተሰጠውን ተስፋ ሊሆን ይችላል። ከእነዚህ ተስፋዎች አንዳንዶቹን በ2ኛ ሳሙ. 7:16፤ በመዝ. 89:3-4፤ በኢሳ. 9:6-7፤ 11:1-16፤ በኤር. 23:5-6፤ በሕዝ. 34:23-31 እናገኛለን። ኢየሱስ የእነዚህ ተስፋ ቃላት ፍጻሜ ነው።

እግዚአብሔር አስቀድሞ ቃል የገባው ይህ መልካም የምሥራች ምንድን ነው? ይህ መልካም የምሥራች ስለእግዚአብሔር ልጅ የሚናገር ነው። በሮሜ 1:3-4 ጳውሎስ የኢየሱስን ሁለት የተለያዩ ተፈጥሮዎች በመመልከት ስለ እግዚአብሔር ልጅ አጠር ያለ መልካም የምሥራች ይነግረናል።

1) በሰብዓዊ አባባል ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ነው። በማቴ. 1:1-17 ና ሰሉቃ. 3:23-38 የተገለጸው የዘር ሐረግ የሚያሳየን ኢየሱስ የዳዊት ልጅ መሆኑን ነው። ጳውሎስ «በሥጋ በኩል» ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ነበር ሲል ይህን እያሰበ ነው። በሰብዓዊ አነጋገር ከዳዊት ዘር በመሆኑ ከዳዊት ቤት የሚወጣው ንጉሥ እስራኤልንና ምድርን ሁሉ ይገዛል የሚለውን የተስፋ ቃል ሊያሟላ ይችላል። የእስራኤል መሢሕ በመሆን ሁሉንም ነገር የሚያሟላ ነው። ይህ ነገር እንደ ሥጋ ለባሽነቱ ሙሉ ለሙሉ ሰው እንደነበረ ያሳስበናል። ሌሎች ከፍሎችም ኢየሱስ ሙሉ የሆነ የሰው ተፈጥሮ እንደነበረው (ዕብ. 2:17) ነገር ግን ያለ ኃጢአት እንደሆነ (ዕብ. 4:15) ይነግሩናል።

2) በመንፈሳዊ አባባል ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። በሰው አነጋገር ኢየሱስ የዳዊት ልጅ ከሆነ እንደ ቅድስና መንፈስ ደግሞ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። በሰው እመልካከት ኢየሱስ በእርግጥ የዳዊት ልጅ ነው፤ ነገር ግን በመለኮት እመልካከት እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ነው።

ይህ ጥቅስ ኢየሱስን የእግዚአብሔር ልጅ አድርጎ በግልጽ ያሳየው ትንሣኤው እንደነበረ ይናገራል። የትንሣኤው ኃይል ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ገለጠ። ከትንሣኤው በፊትም ቢሆን ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነበር፤ ነገር ግን የኢየሱስ መለኮታዊ ልጅነት በቀላሉ

አልታየም ነበር። ሙሉ ሰሙሉ እምሳክ ቢሆንም ሰውም ደግሞ ነበር። የእግዚአብሔር የሆነ ኃይልና ብርታት ቢኖረውም የሰው ልጅ ድካምም ነበረው። ሰዎች ወደ እርሱ በሚመለከቱበት ጊዜ ልክ እንደራሳቸው ተራ ሰው ሆኖ ይቀርሳቸው ነበር። ትንሣኤው ግን ለሚያዩ ሁሉ ክርስቶስ ከሰው በላይ እንደሆነ በግልጽ አሳያቸው። ትንሣኤው እግዚአብሔር በገሃድ ለሕዝብ ሁሉ ኢየሱስ «በኃይል የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ» የገለጠበት ማስታወቂያ ነበር። ይህም ማለት መለኮታዊ ኃይል ያለው የመለኮት ልጅ እንደሆነ ያወጀበት ነው።

ስለ ክርስቶስ በምትመለከሩበት ጊዜ በትንሣኤው ላይ ትኩረት ማድረግ ጥሩ አሳብ ነው። መሥራቹ ከሞት እንደተነሣ የሚናገር ሌላ ሃይማኖት የለም። ስለሆነም ክርስቶስ መለኮታዊ ኃይል ያለው የእምሳክ ልጅ ስለመሆኑ ከሙታን መነሣቱ በግልጽ ያሳያል።

ጳውሎስ በቁ. 1 የተናገረውን ነገር በቁ. 5 ይደግመዋል፡- እግዚአብሔር በጸጋው ሐዋርያ እንዲሆን ሾሞታል። የዳዊት ልጅና የእግዚአብሔር ልጅ ስለሆነው ስለዚህ ኢየሱስ መልካሙን የምሥራች እንዲናገር ተላከ። የሐዋርያነቱም ተልዕኮ በተለይ ሰዎችን ሁሉ ከእሕዛብ ወገን እግዚአብሔርን በመታዘዝ እምነታቸውን በኢየሱስ ላይ እንዲያደርጉ ጥሪ ማድረግ ነበር። «ከእምነት የሚነሣ መታዘዝ» ማለት ይህ ነው። ሰው እግዚአብሔርን የሚታዘዝበት የመጀመሪያውና ሰማም አስፈላጊው መንገድ ስክርስቶስ ኢየሱስ ማመን ነው። እንደ ሐዋርያነቱ ጳውሎስ ሰዎች ሁሉ በክርስቶስ በማመን ለእግዚአብሔር እንዲታዘዙ ጥሪ ያደርጋል።

የጳውሎስ ጥሪ ወንጌልን ለእሕዛብ ሁሉ ለማዳረስ ነበር። ይህ ጥሪ በማቴ. 28:19-20 ጌታ ኢየሱስ የሰጠውን ታላቁን ተልዕኮ ለማሟላት እንዲረዳ ነው። እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያንን የጠራው ወንጌልን በምድር ለሚገኙና በተለያዩ ቋንቋ ለሚናገሩ ሕዝቦች ሁሉ እንድታደርስ ነው። ጳውሎስም የሚሠራው ይህ ተልዕኮ ከግብ እንዲደርስ የበኩሉን አገዛ ለማድረግ ነበር።

9ኛ ጥያቄ:- ሀ) ይህ ታላቅ ተልዕኮ ከግብ እንዲደርስ ቤተ ክርስቲያን ምን እያደረገች ነው? ለ) ይህ ታላቅ ተልዕኮ ከግብ እንዲደርስ በግል ሕይወትህ ምን እያደረግህ ነው?

ይህን ታላቁን ተልዕኮ ከግብ ለማድረስ በዚህ ዘመን የሚገኙ ለብያተ ክርስቲያናት ሁሉ በንቃት መሥራት አለባቸው። አባሎቻቸው ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል በሚችሉበት መንገድ ሊያሰጥላቸው ይገባል። ወንጌላዊያኖቻቸውን መልካሙን የምሥራች ጨርሰው ወዳልሰሙ ሰዎች ሊልኩ ይገባል። እያንዳንዱ ክርስቲያንም ወንጌልን ለሌሎች በማካፈል ተግባር ውስጥ በንቃት ሊሳተፍ ይገባል። እያንዳንዱ ክርስቲያን ወንጌልን ለሌሎች የሚያካፍልበትን የተሻሉ መንገዶችን መማር አለበት። ደግሞም ወንጌልን ለሌሎች በማድረስ ተግባር የተስማሩ ሰዎችን በልግሥና መደገፍ አለበት። ክርስቲያኖች ሁሉ ወንጌልን ከጓደኞቻቸው፣ ከጎረቤቶቻቸውና ከሥራ ባልደረቦቻቸው ጋር የሚካፈሉበትን ዕድል ዘወትር መፈለግ አለባቸው። እያንዳንዱን ክርስቲያንም ሆነ የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ታላቁን ተልዕኮ ከግብ ለማድረስ በንቃት መሥራት አለባቸው።

ጳውሎስ እንደ ሐዋርያ እንዲያገለግላቸው ከተጠራበት አሕዛብ መካከል ሮማውያን ይገኛሉ። በቁ 6 እና 7 እርሱ አድራሻ አድርጎ ለእነርሱ እንደጻፈው ሦስት ነገሮች ስለ እነርሱ ይናገራል።

- 1) የኢየሱስ ክርስቶስ ሊሆኑ ተጠርተዋል። ክርስቲያኖች የኢየሱስ ክርስቶስ ንብረቶች ናቸው። የእርሱ የሆኑትም ሰላደረጉት ስለ የትኛውም ነገር ሳይሆን የእርሱ ሊሆኑ ስለጠራቸው ብቻ ነው።
- 2) በእግዚአብሔር የተወደዱ ናቸው። ክርስቲያኖች ከእግዚአብሔር ጋር ልዩ የሆነ የፍቅር ግንኙነት አላቸው። ለእግዚአብሔር ልዩ የሆኑ ሕዝቦችና ልዩ የሆኑ ቤተሰቦች ናቸው።
- 3) የእግዚአብሔር ቅዱሳን ናቸው። «ቅዱስ» የሚለው ቃል በተለይ የተቀደሰ ወይም ከሌሎች ሰዎች ተለይቶ የሚኖር ወይም በሕይወት ዘመኑ ሁሉ ምቹ የሆኑ ነገሮችን የካደ ማለት አይደለም። «ቅዱስ» የሚለው ቃል «የተለየ» ማለት ሊሆን፣ ለእግዚአብሔር መለየት ማለት ደግሞ አማኞች የእግዚአብሔር የራሱ ሕዝቦች ናቸው ማለት ነው። ከሌሎች የተለየ የጠበቀ ንብረት ከእግዚአብሔር ጋር አላቸው ማለት ነው። የተለየ ማለት ደግሞ እግዚአብሔር እራሱ ብቻ አምላካቸው ነው ማለት ነው። ከእግዚአብሔር ሊያስቀድሙት የሚገባ አንዳች ነገር መኖር የለበትም ማለት ነው። በሕይወታቸው ውስጥ የመጀመሪያውን ስፍራ የያዘው እርሱ ብቻ መሆኑን ማረጋገጥ አለባቸው ማለት ነው። በዚህ ስፍራ ጳውሎስ አማኞች በሙሉ

የተቀደሱ ናቸው ይላል። በቅርብ ጊዜ በክርስቶስ ያመኑ ክርስቲያኖች እንኳ ቢሆኑ ሁሉም ለእግዚአብሔር የተለዩ ናቸው። ክርስቲያኖች ሁሉ የእግዚአብሔር «ቅዱሳን» ናቸው። ሁሉም የእርሱ ስለሆኑ በሕይወታቸው እርሱን የመጀመሪያ ለማድረግ መፈለግ አለባቸው።

የሮም ክርስቲያኖችም ሆኑ በክርስቶስ በእውነት ያመኑ ሰዎች ለእግዚአብሔር ሊሆኑ የተጠሩ፣ በእግዚአብሔር የተወደዱና ለእግዚአብሔር የተለዩ ናቸው።

የሮሜ 1:1-7 ማጠቃለያ:- ጳውሎስ ታላቁን ወንጌል ለመስበክ ታላቅ የመለየት ጥሪ ነበረው። እንደ ጳውሎስ ለእንተም እግዚአብሔር ታላቅ ጥሪ እንደሰጠህ ትመለከታለህን? ክርስቲያኖች ሁሉ ወንጌልን ለሌሎች እንዲያካፍሉ ተጠርተዋል። እንደ ራሱ የተወደዱ ሕዝቦች ሆነን እንድንለይ ጠርተናል። እራስህን ለእግዚአብሔር እንደተለየ ሰው እድርገህ ታያለህን? በሕይወትህ እንደዚያ ሆነህ ለመኖር ትጥራለህን?

10ኛ ጥያቄ:- ሀ) እግዚአብሔር እንደጠራህና የእርሱ የተለየ ሰው እንድትሆን በእርሱ ተወደህ መለየትህ ምን ዓይነት ስሜት ያሳድርብሃል? ለ) እንዴትስ ለመኖር እንድትፈልግ ያደርገሃል? ሐ) እግዚአብሔር ሰላደረገልህ ነገር ለማመስገን ጥቂት የጸሎት ጊዜ ውስድ። መ) ለእግዚአብሔር በተለየ አኳኋን የተጠራህና የተወደድክ ስመሆንህ የዛሬና የነገ ሕይወትህን እንዴት እንደሚለውጠው ለማስብ ጥቂት የማስላስያና የጥምና ጊዜ ውስድ።

ሁለተኛ ቀን:

ሮሜ 1:8-15

በሮሜ 1:1-7 ጳውሎስ ለሮም ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ለወንጌል መስበክ ታላቅ ጥሪ እንደለየው ይነግራቸዋል። ጳውሎስ ስለ ወንጌል መናገሩን ከቁ. 8-15 ይቀጥላል። በመጀመሪያ በሮም ክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ የወንጌሉ ኃይል ስለሠራው ሥራ እግዚአብሔርን አመስግኖ፣ ለምን ወደ ሮም መምጣት እንደፈለገ ያካፍላቸዋል። ወደሮም ለመምጣት የፈለገው ወንጌልን ከእነርሱ ጋር ለመካፈል ነበር። ወንጌልን ማካፈል ለጳውሎስ የሕይወት ዋነኛው ክፍል ነበር። የእያንዳንዱ ክርስቲያን ሕይወት ዋነኛው ክፍል ይህ መሆን እንዳለበት ያሳየናል።

11ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:8-10 እንብብ። ሀ) በቁጥር 8 ጳውሎስ እግዚአብሔርን የሚያመስግነው ለምንድን ነው?
12ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:11-15 እንብብ። ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገባቸውን እራት ምክንያቶች ዘርዝር።

የሮሜ ክርስቲያኖች መልካም ምስክርነት ያለው ጥሩ ስም ነበራቸው። ስለ እነርሱ በመላው የሮም ግዛት የታወቀ ነገር ነበር። ስለ እነርሱ በመላው የሮም ግዛት የታወቀው ነገር በሮም ለክርስቶስ በታማኝነት የቆመች ቤተ ክርስቲያን እንደነበረች ነው፤ ስለዚህ ጉዳይ ጳውሎስ እግዚአብሔርን ሲያመስግን እናየዋለን። በጸሎቱ፡ የሮም ቤተ ክርስቲያን ስለነበራት መልካም ምስክርነት እግዚአብሔርን አመሰግን።

እንዲት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን በምትኖርበት ኅብረተሰብ መካከል የሚኖራት መልካም ምስክርነት በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ቤተ ክርስቲያን በኅብረተሰቡ መካከል የምትታወቀው በታማኝነት፣ በርገራጌ፣ በንጽሕና ለኅብረተሰቡ ባላት ለጋሪነት ከሆነ ሰዎችን ለክርስቶስ ለመማረክ የሚረዳ ይሆናል።

13ኛ ጥያቄ፡- ሀ) አንተ የምትኖርበት ኅብረተሰብ ለቤተ ክርስቲያን ያለው እመለካከት እንዴት ነው? ይህንን ሰግልጽ የማታውቀው ከሆነ ወደ ቤተ ክርስቲያን የማይመጣ ጓደኛህን ስለ ቤተ ክርስቲያን ያለውን እውነተኛ ግምጋሜ እንዲነግርህ ጠይቀው። ለ) በሚያምነው ኅብረተሰብ መካከል ያላትን ምስክርነት የተሻለ ለማድረግ ቤተ ክርስቲያንህ ልታደርግ የምትችለውን ነገር ለማሰብ ጥቂት ጊዜ ውሰድ። እነዚህን አላቦችህን ጻፋቸው።

የጳውሎስ የጸሎት ጥያቄ በመጨረሻው ወደ ሮም በመምጣት የሮሜን ክርስቲያኖች ለመጎብኘት ይችላል ዘንድ ነበር። ወደ ሮም ለመምጣት ለረጅም ጊዜያት ያስበ ቢሆንም ይህን ከማድረግ ተከልክሏል (ቁ 13)። ምናልባት ይህ የሆነው እስከዚህ ጊዜ ድረስ በእገልግሎት በመጠመዱ ሊሆን ይችላል ነገር ግን ከትምህርት እንድና ከሮሜ 15:19+23 እንደምንመለከተው ጳውሎስ በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን የሚሰጠው እገልግሎት አሁን ከፍጻሜ ደርሷል፤ ስለዚህ አሁን ከረጅም ጊዜ በፊት ሮምን ለመጎብኘት የነበረውን ፍላጎት ለማሳካት የሚችልበት ሁኔታ ላይ ስለሚገኝ፣ እግዚአብሔር እንደረዳው ሊጻልይ እንመለከተዋለን።

ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገባቸውን እራት ምክንያቶች ይጠቅሳል፡-

1.) ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገበት የመጀመሪያው ምክንያት ለመበርታት እንዲችሉ መንፈሳዊ ስጦታዎችን ሊያካፍላቸው ይችላል ዘንድ ነው (ቁ. 11)። ምናልባት ይህ ማለት እግዚአብሔር በጳውሎስ በኩል ለሮሜ ክርስቲያኖች እዳዲስ መንፈሳዊ ስጦታዎችን ይሰጣቸዋል ማለት ሊሆን ይችላል። በምዕ. 12 ጳውሎስ ስለ መንፈሳዊ ስጦታዎች ይናገራል። የበለጠ ግን ይህ አባባል ጳውሎስ የራሱን መንፈሳዊ ስጦታዎችን በመጠቀም በመካከላቸው እገልግሎቱን እየሰጠ ነው። እርሱ ያሉትን የተለያዩ መንፈሳዊ ስጦታዎች በመጠቀም በሚያገለግልበት ጊዜ ከእግዚአብሔር በረከት እንዲቀበሉና እንዲታነጹ ነው፤ ስለዚህ ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበት የመጀመሪያው ምክንያት በሮሜ ክርስቲያኖች መካከል በሚሰጠው እገልግሎት እነርሱ እንዲታነጹ ነበር።

በዚህ ስፍራ ልንመለከተው የሚገባ እንደ በጣም አስፈላጊ ነገር የመንፈሳዊ ስጦታዎች ዓላማ ሌሎች ክርስቲያኖችን ማነጽ መሆኑ ነው። መንፈሳዊ ስጦታዎች የሚሰጡት እራስን ለማነጽ አይደለም። የቆሮንቶስ ክርስቲያኖች መንፈሳዊ ስጦታዎቻቸውን ለራሳቸው በሚጠቀሙበት ጊዜ ጳውሎስ እጥበቆ ሲገሥጸቸው እንመለከታለን (1ኛ ቆሮ. 14:1-4)። የመንፈሳዊ ስጦታዎችና እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ ክርስቲያን የሚሰጣቸው ችሎታዎች ዓላማ ወደ ሌሎች ክርስቲያኖች በመድረስ እነርሱን ለማገልገል ማስቻል ነው።

14ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር የሰጠህን መንፈሳዊ ስጦታዎችና የተለያዩ ችሎታዎች ዘርዝር። ለ) እግዚአብሔር የሰጠህን ስጦታና ችሎታ ሌሎች ክርስቲያኖች ለማነጽ በተሻለ ሁኔታ እንዴት ልትጠቀምባቸው ትችላለህ?

2.) ጳውሎስ ወደ ሮሜ የሚመጣበት ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ ከሮም ክርስቲያኖች ጋር እርስ በእርስ ለመበረታታት ነበር። የሮም ክርስቲያኖች እምነት እርሱን እንደሚያበረታታውና የእርሱም እምነት የሮም ክርስቲያኖችን እምነት እንደሚያበረታታቸው ያውቅ ነበር። አብረው በመሆናቸው በጌታ እርስ በእርስ ሊተናነጹ እንደሚችሉ ያውቅ ነበር።

ክርስቲያኖች ከሌሎች ክርስቲያኖች ጋር የሚያጠፉት ጊዜ የክርስትና አምነታቸውን ከሚያንጸባቸው አጅግ ጠቃሚ መንገዶች አንዱ ነው።

15 ጥያቄ፡- ሀ) አዘውትረህ ከሌሎች አማኞች ጋር በመስበሰብና ጎብረት በማድረግ የምታሳልፈው መቼ ነው? ለ) በዚህ ጊዜ ከምታገኝቸው ጥቅሞች አንዳንዶቹን ጥቀስ። ሐ) አርሶ በአርሶ ለመበረታታት ወይም ለመነቃቃት የምትችሉት አንዴት ነው? መ) ይህን ጎብረት በምታጠብት ጊዜ ምን ይሆናል?

በየእሱዱ ከሌሎች አማኞች ጋር በቤተ ክርስቲያን መስበሰብ አስፈላጊ ነው። ዳሩ ግን የአማኙን ጎብረትና የመነቃቃት ፍላጎት ለማርካት ይህ ብቻ በቂ አይደለም። በሳምንቱ ቀናትም ሁል ጊዜ አንዱ ለሌላው ለመጸለይ፣ ለመበረታታትና አንዱ የሌላውን ሽክም ለመሸከም መገናኘት አለባቸው። ክርስቲያን በተወሰነ ጊዜ በተደጋጋሚ ከሌሎች አማኞች ባለመገናኘት በቀላሉ ተስፋ ሊቆርጥና በፈተና ለመውደቅ ይችላል።

3.) በቁ 13 ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበትን ሦስተኛ ምክንያት ይናገራል። በምሥራቅ ሜዲቴራኒያን ዙሪያ ሙሉ ወንጌልን ስብከ ፍሬ እንዳፈራ ወንጌልን በሮምም ለመስበክና ፍሬን ለማየት ፈልጎ ነበር። ጳውሎስ በሄደበት ሥፍራ ሁሉ ወንጌልን ለመስበክ መንገድ ይፈልግ ነበር። ክርስቲያኖችን ለማገልገል በሄደበት ስፍራ እንኳ በአካባቢው ያሉትን የግያምኑ ሰዎች አይዘነጋም ነበር። ክርስቲያኖች ያሉበት አካባቢ ቢሆንም እንኳ ወንጌልን ለማካፈል መንገድ ይፈልግ ነበር። ሕይወቱ በሙሉ ለግያምኑ ሰዎች በወንጌል በማድረስ ላይ ያተኮረ ነበር።

በምትኖርበት ከተማ ወይም አካባቢህ በርካታ ክርስቲያኖች ካሉ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ያልሰሙ ሌሎች በርካታ ሰዎች መኖራቸውን በቀላሉ ትዘነጋ ይሆናል። እንደ ሐዋርያው ጳውሎስ፣ ብዙ ክርስቲያኖች ባሉበት አካባቢ እንኳ አንዳንድ መንፈሳዊ ፍሬዎችን ለማግኘት በርትተን መጣር አለብን።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ስለ ወንጌል ሥራ ማሰብ እቁመህ አራስህን የምታገኝባቸው ጊዜያት የትኞቹ ናቸው? ለ) በአካባቢህ ላሉ መመስከር አጅግ አስቸጋሪ የሚሆንብህ መቼ ነው? ሐ) በነዚህ ጊዜያት ስለ ወንጌል ሥራ የበለጠ እንድታስብ ምን ልታደርግ ትችላለህ?

4.) በቁጥር 14 ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበትን አራተኛ ምክንያት እናገኛለን። ወደ ሮም ለመምጣትና ወንጌልን ለመስበክ የፈለገበት ምክንያት ወንጌልን በዓለም ዙሪያ ለሚገኙ አሕዛብ ሁሉ መስበክ ግዴታው ስለሆነ ነው። ጳውሎስ ሊከፍለው የሚገባ ዕዳ አንዳለበት ይናገራል። ወንጌልን ለመስበክ እንዴት ዕዳ እንዳለበት ለመረዳት እስቲ እንሞክር። መስፍን፣ ጴጥሮስና ወርቁ የሚባሉ ሦስት ጓደኞች እንዳሉ አድርገህ አስብ። መስፍን ለጴጥሮስ ጥቂት ገንዘብ ይሰጠውና፣ «ይህ ገንዘብ የወርቁ ነውና ለእርሱ ስጠው» ይለዋል። በዚያ ጊዜ ጴጥሮስ ያንን ገንዘብ ለወርቁ የመስጠት ግዴታ ውስጥ ገባ ማለት ነው። ለወርቁ ሊከፍለው የሚገባ ዕዳ ሆነ ማለት ነው። ጴጥሮስ ገንዘቡን ለወርቁ እስካልሰጠ ድረስ ከግዴታው ወይም ከዕዳው ነጻ አይደለም ማለት ነው። ልክ እንደዚሁ ጳውሎስ ወንጌልን ከእግዚአብሔር ተቀብሏል። ይህ የተቀበለው ወንጌል ግን ለራሱ ብቻ አንዲያስቀረው የተሰጠው ነገር አይደለም! ነገር ግን ለሌሎች ሊያስተላልፈው የሚገባ ነው። ስለዚህ ከዕዳ ነጻ ሊሆን የሚችልበት ብቸኛው መንገድ ወንጌልን በመስበክ ለሌሎች ሊያስተላልፈው ነው። ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገበት ሊከፍለው የሚገባው ዕዳ ስለነበረበት ነው። ዕዳውም ወንጌልን መስበክ ነበር።

የጳውሎስ ግዴታ ወንጌልን ለግሪኮችና ላልተማሩም ሰዎች መስበክ ነበር። ይህ ማለት የግሪክን ቋንቋና ባሕል ተምረው ለነበሩና የግሪክ ቋንቋን ትምህርት ላላገኙ አሕዛብ ጭምር ማለቱ ነው። ጳውሎስ በነበረበት ዘመን የነበሩ የሮም መንግሥት ሰዎች ማንኛውም «የሠለጠነ» ሰው የግሪክን ቋንቋና ትምህርት በማግኘት ከግሪክ ባሕል ጋር በቀላሉ የሚራመድ መሆን አለበት ብለው ያምኑ ነበር። የግሪክ ቋንቋ መናገርና መጻፍ የማይችል ሰው «ያልሠለጠነ» እንደሆነ ይታመን ነበር። ጳውሎስ ወንጌልን የመስበክ ግዴታ ያለበት የግሪክ ሥልጣኔ እካል ለሆኑትም ሆነ ላልሆኑት በዓለም ዙሪያ ለሚገኙ አሕዛብ ሁሉ እንደሆነ ይናገራል። ለአሕዛብ ሁሉ ወንጌልን የመስበክ ግዴታ አለብኝ የሚለውን የጳውሎስን አባባል በሌላ አነጋገር ስናየው ለጥበበኞችም ሆነ «ለማያስተውሉ» ወንጌልን የመስበክ ግዴታ አለብኝ ማለቱ እንደሆነ እንረዳለን። ጳውሎስ እንደዚህ ዓይነት በርካታ ያሉ ተመሳሳይ ነገሮች ሊናገር እናየዋለን። ለእግዚአብሔርና ለአሕዛብ ያለበት ግዴታ ወንጌልን ለአሕዛብ ሁሉ ይሰብክ ዘንድ ነው።

17ኛ ጥያቄ:- ሀ) በሕይወትህ ልትፈጽማቸው እንደሚገቡ ግዴታዎች ሆነው ከሚሰሙህ ነገሮች ጥቂቶቹ የትኞቹ ናቸው? ለ) ወንጌልን መስበክ እንደ ግዴታህ ሆኖ ቢሰማህ እኗርህን በምን መልኩ ይለውጠዋል?

የምዕ. 1:8-15 ማጠቃለያ:- ጳውሎስ ስለ ሮሜ ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን ያመሰግናል። ደግሞም ለብዙ ጊዜ ፍላጎት ስለነበረው፣ ሲጻልይበት ስለቆየውና አሁን ሊያደርገው ስለቀረበው ነገር ግለትም ለአገልግሎት ለወንጌል ሥራና እርስ በእርስ ለመተናነጽ ይሆን ዘንድ እነርሱን የመጎብኘት አሣቡን ያካፍላቸዋል።

ጳውሎስ ወደ ሮም ለመምጣት የፈለገበት እውነተኛውና ውስጣዊ ዓላማው ሊያገለግላቸው እንዲችል፣ በእነርሱ እንዲበረታታና በዚያ ካሉ ከማያምኑ ሰዎች አንዳንዶቹን ወደክርስቶስ ሲመጡ ለማየት ነበር። ለረጅም ጊዜ ይህንን ማድረግ ይችል ዘንድ እግዚአብሔር እንዲረዳው ሲጻልይ ቆይቷል። ጸሎታችንም በሌሎች ሕይወት በረከት በምናይባቸው የጸሎት ጥያቄዎች የተዋላ መሆን አለበት። እግዚአብሔር ወንጌልን ለመስበክ የምንችልባቸው አዳዲስ በሮች እንዲከፍትልን ያለማቋረጥ መጸለይ አለብን። በተለያዩ መንገዶች ሌሎችን የምናገለግልባቸውን ዕድሎች መፈለግ አለብን። ይህን እያደረግህ ነውን?

ሦስተኛ ቀን:

ሮሜ 1:16

በሮሜ 1:8-15 ጳውሎስ ወደ ሮም መምጣት የፈለገባቸውን አራት ምክንያቶችን ይሰጣል። ከአራቱ ምክንያቶች መካከል ሁለቱን በአንድ አሳብ ልናጠቃልላቸው እንችላለን። እርሱም በሮም የነበሩትን ክርስቲያኖች ለማገልገል መፈለጉ ነው። ሦስተኛው ምክንያት ወንጌልን በመስበክ ፍሬን ለማፍራት ማለትም ሰዎች ወደ ክርስቶስ ሲመጡ ለማየት ነበር። አራተኛው ምክንያት ደግሞ ወንጌልን ለሰዎች ሁሉ ለመስበክ ግዴታ እንዳለበት ወይም ባለ ዕዳ አንደሆነ ስለሚሰማው ነበር። ጳውሎስ በቁጥር 16 ና 17 ላይ ስለ ኢየሱስ የሚናገረውን መልካሙን የምሥራች ስለማወጅ ጠንካራ ስሜት የሚሰማው ለምን አንደሆነ በመናገር የጀመረውን አሣብ ይቀጥላል። እነዚህ ሁለት ቁጥሮች ከቁ. 1-15 የጀመረውን አሳብ የሚደመድሙ ከመሆናቸውም ሌላ የጠቅላላ የሮሜ መልእክትን ዋና አሳብ የያዙ ናቸው። ጳውሎስ ወንጌልን የሚሰበክበት

ምክንያት ስለ ወንጌሉ ምንነት እንደሆነ ይናገራል። በቁ. 16 ወንጌል ሰዎችን ለማዳን የእግዚአብሔር ኃይል ነው ይላል። በቁ. 17 ወንጌሉ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት በእምነት በመኖር እንዴት ጻድቅ እንደሚሆኑ እንደሚያሳያቸው ይናገራል። ጳውሎስ የቀሩትን አብዛኞቹ የሮሜ መልእክት ክፍሎች በእነዚህ ቁጥሮች በአጭሩ ያስቀመጠውን የወንጌልን ተፈጥሮ የሚያብራራበት ነው።

18ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:16 አንብብ። ጳውሎስ በወንጌል የማያፍርበት ምክንያት ምንድን ነው?

19ኛ ጥያቄ:- ይህን ጥያቄ በጥንቃቄ መልስ። በዚህ ቁጥር መሠረት ሰውን የሚያድነው ምንድን ነው?

20ኛ ጥያቄ:- ወንጌል ደገነነትን የማምጣት ኃይሉ የሚጠቅመው ለማን ነው?

21ኛ ጥያቄ:- ጳውሎስ «እስቀድሞ ለአይሁዳዊ ደግሞም ለግሪክ ሰው» ሲል ምን ማለቱ ይመስልሃል?

ጳውሎስ ወንጌልን ለማስፋፋት አብዛኛውን የሕይወት ጊዜውን በመስጠቱ አላፈረም ነበር። ወደ ታላቂቱ ከተማ ወደ ሮም በመምጣት ወንጌልን ለመስበክ አላፈረም ነበር። ብሉይ ኪዳንን በደንብ ያውቁ በነበሩ በአይሁድ መምህራን ፊት፣ በተራቀቁ የግሪክ ፈላስፎች ወይም ኃይል ባላቸው በሮማ ገዥዎች ፊት ወንጌልን ለመናገር አላፈረም ነበር። ጳውሎስ ወንጌልን ለመስበክ ያላፈረበት ምክንያት ምንድን ነው? ወንጌል ስላለው ነው።

ወንጌል ሰዎችን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው። ወንጌሉ በኃጢአት ምክንያት የፈራረሰውን ሕይወት እንደገና የሚሠራ የእግዚአብሔር ኃይል ነው። በኃጢአት ምክንያት የተበላሸውን መንፈሳዊ ሙሉነት የሚመልስ የእግዚአብሔር ኃይል ወንጌል ነው። ወንጌል በኃጢአታቸው ምክንያት ሰዎች በእግዚአብሔር ከመቀጣት የሚያድናቸውና በእርሱ ፊት ጻድቅ እድርጎ የሚያቆማቸው ነው። ወንጌል ሰዎች እግዚአብሔርን ባለ መታዘዛቸው ምክንያት በነፍሳቸው ከሚሰማቸው ከጥፋተኝነት ስሜት ጸ የሚያደርጋቸው የእግዚአብሔር ኃይል ነው።

ሰውን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ወንጌል ብቻ አንጂ ሌላ ነገር አለመሆኑን መረዳት እጅግ አስፈላጊ ነው። ወንጌልን የሚሰብኩ ወንጌላዊያን ሰውን የማዳን ሥራ ሲሠሩ እይቶሉም። የሚዘምሩ ዘማሪያን

ሰውን የማዳን ሥራ ሊሠሩ አይችሉም። የሥጋ ፈውስ ወይም ተአምራታዊ ምልክት ሰውን ከኃጢአቱ ሊያድነው አይችልም። የማዳን ኃይል ያለው ምንድን ነው? የኃጢአታችንን ቅጣት ለመክፈል ኢየሱስ በመስቀል ሞተ የሚለው መልካም የምሥራች፣ ወንጌል የማዳን ኃይል አለው።

ነገር ግን ወንጌል ለሚሰሙት ሁሉ ደገንነትን አያመጣም። የማዳን ኃይል የሚሠራው ለሚያምኑት ብቻ ነው። በክርስቶስ ማመን ማለት ምን ማለት ነው? በክርስቶስ ማመን ማለት እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑንና በመስቀል ላይ መሞቱን ማመን ማለት ብቻ አይደለም። ወይም የእርሱ በመስቀል ላይ መሞት ለኃጢአት ይቅርታ እንደሆነ ማመን ማለት ብቻም አይደለም። በክርስቶስ ማመን ማለት አንድ ሰው ለራሱ ኃጢአት ክፍያ የክርስቶስ ሞት በቂ እንደሆነ ማመንና በእርሱም ላይ መደገፍ ማለት ነው። በክርስቶስ ማመን ማለት አንድ ሰው በግሉ ክኃጢአቱ የሚያድነው ብቸኛው አዳኝ ክርስቶስ እንደሆነ አምኖ በእርሱ መደገፍና መቀበል ማለት ነው። በክርስቶስ ላይ ያለ እምነት ማንም ሰው ከወላጆቹ የሚወርሰው አይደለም። እያንዳንዱ ሰው ክርስቶስ እንደ ነጻ ሰጦታ የሚሰጠውን ደገንነትን ለመቀበል በራሱ የሚያደርገው ውሳኔ ነው።

በክርስቶስ ማመን ማለት የእግዚአብሔር ወንጌል የማዳን ኃይል ይኖረው ዘንድ ሰው በበኩሉ የሚያደርገው መልካም ሥራ ነው ተብሎ ሊታሰብ ፍጹም አይገባም። እንዲህ ዓይነቱ እምነት አያድንም! በእርግጥ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞት አማካኝነት እንደሚያድነው፣ ሰው በእግዚአብሔር መታመን አለበት! ይህ የግለሰቡ ኃላፊነት ነው። ይሁን እንጂ «እምነት» ግለሰቡን እንዲድን የሚያደርገው መልካም ሥራ አይደለም። እምነት እንግዲህ እግዚአብሔር ያደረገው ሁሉ ለደገንነታችን ብቁ መሆኑን መቀበል ብቻ ነው። በሌላ አነጋገርም ማንም ራሱን ማዳን ስለማይችል ማመን ማለት በኢየሱስና በፈጸመው የደገንነት ሥራ መታመን ማለት ነው። እንዲያውም ነገሩ ገብቶት በክርስቶስ እንዲታመን ወንጌሉ በግለሰቡ ልብ ውስጥ ገብቶ ዓይነ-ልቦናውን ካልከፈተለት በክርስቶስ እምነት ሊኖረው ፍጹም አይችልም። በክርስቶስ ላይ መደገፍ አንድንችል ልባችንን የሚከፍት ኃይል ያለው ወንጌሉ ብቻ ነው። ጳውሎስ በዚህ ቁጥር ሊያስተዋውቅ የጀመረው የሮሜ መልእክት ዋና አሳብ ይህ ነው። ወንጌል በክርስቶስ የሚያምኑትን የሚያድን የእግዚአብሔር ኃይል ነው።

በሮሜ መልእክት የተገለጠው ሌላው ዋናው አሳብ ወንጌል እግዚአብሔር አይሁድ የሆኑትንም ያልሆኑትንም ሰዎችን ሁሉ የሚያድንበት መንገድ መሆኑ ነው። በጳውሎስ ዘመን የነበሩ አብዛኞቹ አይሁዳውያን እግዚአብሔር ጉዳይ ያለው ክአይሁድ ሕዝብ ጋር ብቻ እንደሆነ ይገምቱ ነበር። እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት የሚፈልግ ሰው ሁሉ ወደ አይሁዳዊነት መለወጥ አለበት ብለው ያስቡ ነበር። ጳውሎስ ግን አይሁድ ወይም አሕዛብ መሆን የሚያመጣው ለውጥ የለም ይላል። ለማዳን የሆነውን የእግዚአብሔር ኃይል ሰው ሊለማመድ የሚችልበት ብቸኛው መንገድ ወንጌል ነው። በእርግጥ በብሉይ ኪዳን አይሁዶች የእግዚአብሔር የተለዩ የቃል ኪዳን ሕዝብ እንደ ነበሩና እግዚአብሔር ደገንነትን ለዓለም ሕዝብ ያመጣው በእነርሱ በኩል እንደነበረ እውነት ነው። በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ከነበራቸው ልዩ ሰፍራ የተነሣ ለወንጌል ምላሽ ይሰጡ ዘንድ የመጀመሪያው ዕድል እንደነበራቸው ይናገራል። ጳውሎስ ወደ አዲስ ሰፍራ በሄደ ቁጥር አስቀድሞ ወደ ምክራብ እየሄደ ወንጌልን ይስብክ የነበረው ለዚህ ነበር! (የሐዋ 13: 14፤ 14: 1፤ 17: 1-2፤ 10፤ 18: 4)። ለእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝብ ስለሆኑ የመጀመሪያ ዕድል ቢሰጣቸውም እንኳ አይሁድም ሆኑ አሕዛብ የሚድኑት አኩል በወንጌል ኃይል ብቻ ነው።

ጳውሎስ ወንጌልን በመስበክ ያላፈረው ወንጌል የማያሳፍር በመሆኑ ነው። ወንጌል ኃይል ነው! ወንጌል ሰዎችን ሁሉ ወደ ደገንነት የሚያመጣ ኃይል ነው።

22ኛ ጥያቄ:- ሀ) ክኃጢአት እንደሚያድን ያመንከው በኢየሱስና በመስቀሉ ላይ በሠራው ሥራ ነው ወይስ በመልካም ተግባርህ ነው? ለ) ለደገንነትህ ተስፋ ያደረከው በመልካም ተግባርህ ከሆነ አሁኑኑ ክርስቶስን ተቀበል። ኃጢአተኛ መሆንህንና አራስህን ማዳን እንደማትችል ንገረው። ክኃጢአትህ እንዲያድንህና በኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ እንደምታምን ለእግዚአብሔር ንገረው።

23ኛ ጥያቄ:- ሀ) ክርስቶስ ኢየሱስን ከዚህ በፊት ተቀብለህ ከሆነ ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል የምታፍርባቸው ጊዜያት አሉን? ለ) ወንጌል ሰዎችን ለማዳን የእግዚአብሔር ኃይል መሆኑን ማሰብ ያለሃፍረት ወንጌልን አንድትሰብክ ለማድረግ ምን ያህል ይረዳሃል?

አንዳንድ ጊዜ አማኞች ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ያፍራሉ። ወንጌልን በሚናገሩበት ጊዜ ሰዎች ሊያንቋሽፏቸው፣ ሊቀልዱባቸው

ወይም ሊያሳድዷቸው እንደሚችሉ በማሰብ ይፈራሉ፤ ዳሩ ግን ወንጌል በሌሎች ሰዎች ሕይወት ውስጥ የሚያደርገውን በማየት ክርስቲያኖች በወንጌል ግፈር የሰባቸውም። በእግዚአብሔር ላይ በማመፃቸው ምክንያት በምድር የሚኖሩ ሰዎች በሙሉ በኃጢአታቸው በመታወርና ወደ ነፃነትም በሚወስዳቸው የዘላለም ፍርድ በታች ናቸው። ወንጌል ግን በነፃነትም ከመሰቃየት የሚያድናቸው ኃይል ነው። ኃጢአት ሰዎችን ከእግዚአብሔር በመለየት ተስፋ የሌላቸው፤ ባዶና ጥፋተኛ አድርጓቸዋል። ወንጌል ግን በሰዎችና በእግዚአብሔር መካከል ያለውን ኅብረት ማደስ የሕይወት ትርጉምንና ዓላማን የማደስ ኃይል አለው። ኃጢአት የሰውን ሕይወት ያጠፋል። የሰውን ሕይወት በአልኮልና ሱስ በሚያስይዙ መድኃኒቶች አማካኝነት ያጠፋል። ቤተሰብን ጓደኝነትን ታማኝ ባለመሆን፤ በስላሳና በቁጣ ያጠፋል። ኅብረተሰቡን በመርነት፤ በወንጀልና በፍርድ መዛባት ያጠፋል። ወንጌል ኃጢአት ያጠፋውን ሕይወት፤ ኅብረትና ኅብረተሰብ ማደስና እንደገና መገንባት ይችላል። ወንጌል ወንዶችና ሴቶችን የማዳን ኃይል አለው። አማኞች ወንጌልን ለሌሎች ማከፈልን፤ እንደመታደል ሊቆጥሩት ይገባል። በዚህ የሚያፍሩበት አንዳችም ምክንያት የለም።

አራተኛ ቀን:

ሮሜ 1:17

ሮሜ 1:16-17 የሮሜ 1:1-17 ማጠቃለያ ነው። በዚህ በሮሜ መልእክት መግቢያ ላይ ጳውሎስ ወንጌልን ለሌሎች ለማከፈል ምን ያህል እንደሚጓጓ ይናገራሉ። ለምንድን ነው ወንጌል ለመስበክ ይህን ያህል የጓጓው? ይህን ያህል የጓጓበት ምክንያት በሮሜ 1:16 ላይ ሲገልጽ ወንጌል ለሚያምኑት ሁሉ የእግዚአብሔር የማዳን ኃይል በመሆኑ እንደሆነ ይናገራል። በሮሜ 1:17ም ወንጌልን ለመስበክ የጓጓበትን ምክንያት ማብራራቱን ይቀጥላል። ወንጌል ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት በእምነት እንዴት ጻድቅ እንደሚሆኑና እንደሚኖሩ ይገልጣል።

24ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:17 አንብብ። ህ) ወንጌል የሚገልጠው ነገር ምንድን ነው? ለ) ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል?
25ኛ ጥያቄ:- ጻድቅ የሚኖረው እንዴት ነው?

ወንጌል ሰዎችን ወደ ደኅንነት የሚያመጣ የእግዚአብሔር ኃይል የሆነው ለምንድን ነው? ጳውሎስ በቁ. 17 ይህን ሲገልጽ በወንጌል

«የእግዚአብሔር ጽድቅ ተገልጧል» ይላል። ይህ ማለት ሰዎች በወንጌል ውስጥ ሁለት ነገሮችን ያያሉ ማለቱ ነው።

1) በወንጌል ሰዎች እራሳቸው በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቅ እንደሚሆኑ ያያሉ። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን ማለት ምን ማለት ነው? ስለ ጽድቅ የዕብራውያን አሣብ ሁልጊዜ ሕጋዊ አሣብ ነው። ዳኛ እንደሚሰጠው ዓይነት ፍርድ ሁልጊዜ ትክክል የመሆንና ያለመሆንን አሣብ ያስባሉ። «ጽድቅ» ማለት ለዕብራውያን አንድ ሰው በሥነ-ምግባር ፍጹም የመሆኑን አሣብ የሚያሳይ አይደለም፤ ነገር ግን በሕግ «ጥፋተኛ አይደለም» ማለት ነው። ፍርድ የሚሰጥ ዳኛ «ሕግን በመተላለፍ ጥፋተኛ አይደለም በሕግና በመንግሥት ፊት ጻድቅ ነህ» ማለት ነው። ጳውሎስ የሚናገረው ስለእንደዚህ ዓይነቱ የዕብራውያን የጽድቅ አሣብ ነው። ወንጌል ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፍ እንጻር እንዴት ጥፋተኛ እንደማይሆኑ ይናገራል። በወንጌል ውስጥ ሰዎች በሕግ በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቅ እንደሚባሉ ይረዳሉ።

2) በወንጌል ውስጥ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቅን ፍርድና ጽድቅ መመልከት ይችላሉ። እግዚአብሔር በሰዎች ላይ በሚፈርድበትም ጊዜ ሆነ ይቅር በሚልበት ጊዜ ሥራው ጻድቅ ትክክለኛና እውነተኛ ነው። ወንጌል እግዚአብሔር ሰዎችን ጻድቅ ብሎ እርሱ አራሱ እንዴት ጻድቅና ትክክለኛ ሆኖ እንደሚኖር ያሳያል። ወንጌል እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን «ጥፋተኞች አይደላችሁም» ብሎ ሊያውጅ እርሱ አራሱ ግን ጻድቅ ሆኖ እንደሚኖር ያውጃል ማለት ነው።

ስለዚህ ጳውሎስ የእግዚአብሔር ጽድቅ በወንጌል ውስጥ ተገልጦአል። ማለቱ ወንጌል የሚያስሰረው እግዚአብሔር ሕዝቡን በሕግ በኩል ጥፋተኛ አለመሆናቸውን ሊያውጅና እርሱ ራሱ በጻድቅነቱ ጸንቶ ይኖራል።

ጳውሎስ እንደገና ከእግዚአብሔር የሆነው ይህ ጽድቅ የሚመጣው ለሚያምኑት ብቻ ነው ይላል። «ከእምነት ወደ እምነት» የሚለው ሐረግ ለመረዳት የሚያስቸግር ነው። ምናልባት ይህ ማለት ጽድቅ የሚመጣው ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው በእምነት ነው ማለት ሊሆን ይችላል። ምናልባት ጽድቅ የሚመጣው «ለሚያምኑት በእምነት አማካኝነት ነው» ማለት ሊሆን ይችላል። ወይም ጽድቅ የሚመጣው «ታማኝ ከሆነው»

እግዚአብሔር እምነት ላላቸው ሰዎች ነው» ማለት ይሆናል። እነዚህ አሳቦች ሁሉ የጳውሎስ አባባል ትርጉም ሊሆኑ ይችላሉ።

ጳውሎስ ስለ ወንጌል የሚናገረው ብዙ ነገር ሊኖረው ቢችልም «የእግዚአብሔር ጽድቅ በእምነት ይገለጻል» ከሚለው ቃል በስተቀር የበለጠ በዚህ ክፍል ውስጥ አያብራራውም። ሰዎች በእምነት በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጽድቅ እንደሚሆኑና እግዚአብሔር እራሱ እንዴት ጽድቅ ሆኖ እንደሚኖር በምዕ. 3 ና 4 እንደገና ያብራራል፤ ነገር ግን ወደ ፊት ከመቀጠሉ በፊት የተናገረውን አሳብ ለመደገፍ የብሉይ ኪዳንን ጥቅስ ይጠቅሳል።

ጳውሎስ ከዕንባቆም 2:4 በመጥቀስ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚባለው በእምነት እንደሆነ ማስረጃ ያቀርባል። በዕንባቆም ምዕ 1 ነቢዩ ዕንባቆም በምድሩ ያሉትን ከፋ ሰዎች እግዚአብሔር የሚቀጣቸው መቼ እንደሆነ ይጠይቃል። እግዚአብሔር ከለዳውያንን በማስነሣት በፍጥነት እንደሚቀጣቸው መልስ ይሰጠዋል። ዕንባቆም እግዚአብሔር ከፋዎችን ለመቅጣት የበለጠ ከፋ የሆኑትን ሰዎች በምድራችን በማምጣት እንዴት ያጠፋናል ብሎ እጅግ ተነረመ። በዕንባቆም ምዕራፍ ሁለት ከለዳውያንን ጭምር በትዕቢታቸውና በከፋታቸው እንደሚቀጣቸው ይመልስለታል። ከከፋዎቹ ከለዳውያን በተቃራኒ የእግዚአብሔር ሰው በታማኝነት፣ በመቃዘዝ፣ በእግዚአብሔር ተደግፎ በእምነት የሚኖር ነው። ጳውሎስ በዚህ ጥቅስ ውስጥ በብሉይ ኪዳን እንኳ የእግዚአብሔር ሰው በእምነት የሚኖር እንደ ነበር ያስተውላል። ወንጌላችን ሌቶች በእግዚአብሔር ፊት ጽድቃን የሚባሉት በብሉይ ኪዳን እንኳን በእምነት ነበር።

ጳውሎስ ይህንን ጥቅስ በሚጠቅስበት ጊዜ በመጠኑ የሚለያዩ ሁለት አሳቦች ላይኖሩት አይቀርም፡-

1) በሕይወት የሚኖረው በእምነት ጽድቅ የሆነ ሰው ነው። ከእግዚአብሔር የሆነ ዘላለማዊ ሕይወትን የሚያረጋግጥልን ጽድቅ ምን ዓይነት ነው? ይህ ጽድቅ በእምነት የሚገኝ ጽድቅ ነው። ሌሎች የትኞቹም ዓይነት ጽድቆች ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ ሕይወትን አያስገኙም ምክንያቱም ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚሆንበት ሌላ ምንም መንገድ የለውምና።

2) በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሆነ ሰው በእምነት የሚኖር ነው። ሰው በእምነት ሲኖር ብቻ በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ ይሆናል። ወንጌል ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት በእምነት ጽድቅ ሊሆኑ እንደሚችሉ

ይገልጻል። ዘላለማዊ ሕይወት ሊገኝ የሚችልበት ብቸኛው መንገድ ይህ ነው። ይህ እዲሱ ትምህርት አይደለም። ብሉይ ኪዳንም እንኳ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚሆነው በእምነት እንደሆነ ያስተምር ነበር።

የሮሜ 1:16-17 ማጠቃለያ፡- ጳውሎስ በክርስቶስ ወንጌል ይመክ ነበር። ወንጌል መልካም የምሥራች ነው ምክንያቱም በዚህ በእግዚአብሔር መልካም የምሥራች፣ እግዚአብሔር ሰውን ከእራሱ ጋር ባለው ግንኙነት በእምነት ትክክለኛ በማድረግ ጽድቅ ሆኖ ይኖራል።

26ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን አማኞች የሆኑት አንዳንድ የምታውቃቸውን ሰዎች አስታውሱ። ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚሆነው እንዴት ነው ብለው ያስባሉ? ለ) አንዳንድ የምታውቃቸው መሰረጦች ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ የሚሆነው እንዴት ነው ብለው ያስባሉ? ሐ) ጳውሎስ በዚህ ምዕራፍ ከሚለው ነገር ጋር የእነዚህ ሰዎች አላብ እንዴት ይቃረናል? መ) የዚህን ክፍል መልእክት ለእነዚህ ሰዎች እንዴት ልታካፍላቸው ትችላለህ?

«ጽድቅ የሚገኘው በእምነት ነው» የሚለው ወንጌል ፈጽሞ ልዩ ነው። በዓለም የሚገኙ ሌሎች ሃይማኖቶች በሙሉ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጽድቃን የሚሆኑት በመልካም ሥራቸው ነው ብለው ያስተምራሉ፤ ስለዚህ ሌሎች ሃይማኖቶች ተከታዮቻቸው ሊፈጽሙላቸው የሚገባቸውን የመልካም ሥራ በርካታ ዝርዝር የያዘ መመሪያ ይኖራቸዋል። በዚህ ዝርዝር ውስጥ ብዙ ጊዜ ጸም፣ ጸሎት፣ ለድሆችና ለሃይማኖቱ ለራሱ ምጽዋት መስጠትና አንዳንድ ኃጢአቶችን ያለማድረግ ይገኛሉ። ወንጌል ግን ሰዎች እራሳቸውን በእግዚአብሔር ፊት ጽድቅ ማድረግ ፈጽሞ እንደማይችሉ ይናገራል። ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት እራሳቸውን ጽድቅ ለማድረግ ኃይል እንደሌላቸው ማመን አለባቸው። የእግዚአብሔርን ጽድቅ በእምነት መቀበል አለባቸው።

27ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:1-17 እንደገና አንብብ። ሀ) ጳውሎስ ወንጌልን ለሌሎች በለማካፈል በተናገረባቸው ቦታዎች ሁሉ ላይ ምልክት አድርግ። እነዚህን አሳቦች የተናገረው «ሐዋርያ» (የተላከ) በሚል ዓይነት በአንድ ቃል ወይም በሙሉ ነገር ሊሆን ስለሚችል ልብ በል። ለ) ይህን ስትጨርስ ጳውሎስ ስለ ወንጌል በለሚሰማው ስሜት በአንድ ዐረፍተ ነገር ማጠቃለያ ጻፍ።

የጳውሎስ መላው ሕይወት ያተኮረው በክርስቶስ ወንጌል ላይ ነበር። የተጠራውም ወንጌልን ለመስበክ ነበር። ወንጌልን መስበክ ግዴታው ነበር። ሲሰብከውም ይመካበት ነበር።

- 28ኛ ጥያቄ:- ለሌ ክርስቶስ ወንጌል የነበረህን ለሜት ይህ ምዕራፍ እንዴት ሊለውጠው ይችላል?
- 29ኛ ጥያቄ:- ወንጌል መስማት አለባቸው ብለህ የምታምናቸውን የአንዳንድ ሰዎች ስም ጻፍ ስለ እነርሱ ጥቂት ጊዜ ወስደህ ጻል።
- 30ኛ ጥያቄ:- ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል የበለጠ ንቁ ለመሆን በዚህ ላምንት ምን ለማድረግ አስበሃል? ለማድረግ የምትሞክራቸውን ቢያንስ ሦስት ነገሮች ጻፍ።

አምስተኛ ቀን:

ትምህርቱን በመከለስ ለላምንታዊ ሰብሰባ ተዘጋጅ።

ላምንታዊ የሰብሰባ ጊዜ

1. የላምንቱ የአምልኮ ጊዜ:- መሪው ከ5-10 ደቂቃ የሚፈጅ በዚህ ላምንት ትምህርት ውስጥ ከሚገኝ ጥቅስ የሚነበብና ለአምልኮ የሚያዘጋጅ ቃል ያቀርባል።
2. ጸሎት:- አንዱ ለሌላው የሚጻልበት የ15 ደቂቃ ጊዜ ይኑር። 1) ወንጌልን ላልሰሙ ሰዎች ጻል። ክፈለጋችሁ ክርስቲያን ያለመሆናቸውን ለምታውቋቸው ሰማቸውን እየጠራችሁ ጻል። 2) በአገልግሎታችሁ ስለሚያስፈልጋችሁ ነገር ተነጋገሩና አንዱ ለሌላው ይጻል። የሮሜን ቤተክርስቲያን በመጎብኘት ጳውሎስ ሊያደርግ በጣም ፈልጎ እንደነበረው አንዲሁ ለሌላው በመጻለይ እርስ በእርስ ተነቃቁ።
- 3) ክለሳ:- በዚህ ላምንት ክነበረው ትምህርት ለመመለስ አስቸጋሪ የነበሩ ጥያቄዎችን ለመመልከትና እያንዳንዱ ሰው ያገኘውን ትምህርት ለ15 ደቂቃ ያህል ያካፍል።
- 4) ውይይት:- በሚከተሉት ጥያቄዎች ለ20 ደቂቃ ያህል ተወያዩ። በውይይቱ ሁሉም ሰው አላብ እየሰጠ መሆኑን እርግጠኛ ሁኑ። ጥያቄዎቹንም ገልጽ በሆነ ሁኔታ ከሕይወታችሁ ጋር መዛመዱን አረጋግጡ።

ሀ) በሮሜ 1:1-17 መሠረት አማኞች ሁሉ ወንጌልን ለሌሎች የማካፈል ግዴታ ያለባቸው ለምንድን ነው? የቻላችሁትን ያህል በርካታ ምክንያቶችን ጥቀሱ።

ለ) 1) ጳውሎስ ወንጌልን ለሁሉም ዘርና በቋንቋ ለተለያዩ ሕዝብ ማድረስ ግዴታ እንደሆነ ተገንዝቦ ነበር። ወንጌል ጨርሶ ያልደረሳቸው ወይም ክርስቲያኖች የሌሉባቸው የኢትዮጵያ ክፍሎች ወይም ጎሣዎች እንዳሉ ጥቀሱ። 2) በእነዚህ አካባቢ ላሉ ሕዝቦች ወንጌልን ለማዳረስ አንተና ቤተ ክርስቲያንህ ምን ማድረግ ትችላላችሁ?

ሐ) በጎበረተሰባችን መካከል በሚገኙ የማያምኑ ሰዎች ዘንድ መልካም ምስክርነት ይኖራት ዘንድ ቤተ ክርስቲያን ምን ማድረግ ትችላላች?

መ) ወንጌልን ለሌሎች በማካፈል እግዚአብሔር በሰጣት ኃላፊነት ላይ ቤተ ክርስቲያን ትኩረት እንድታደርግ ምን ማድረግ ትችላለህ?

ሠ) 1) በ22ኛ ና በ26ኛ ጥያቄ ላይ ተወያዩበት። 2) አንዳችሁ ለሌላችሁ ለመጻለይ ጥቂት ጊዜ ውሰዱ። ለትጻልዩ የወንጌልን ኃይል ለማስተዋልና ለማስብ እንድትችሉ እግዚአብሔር እንዲረዳችሁ ጻል። ከተለያዩ ሰዎች ጋር ወንጌልን በግልጽነት የመናገር ድፍረትና ጥበብ እንዲሰጣችሁ ጻል።

ትምህርት ሦስት

ሮሜ 1:18-2:16

አንደኛ ቀን:

ሮሜ 1:18-23

በሮሜ 1:16-17 ሐዋርያው ጳውሎስ የመልእክቱን ዋና አላብ ሰጥቷል። ይህም ዋና አላብ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆንበት ወንጌል ወይም መልካም የምሥራች ነበር። በእነዚህ ሁለት ቁጥሮች ጳውሎስ በወንጌል ምን ያህል እንደሚመካ ይናገራል፤ ምክንያቱም በወንጌል ሰው በእግዚአብሔር ጻድቅ መባል ይችላል፤ ነገር ግን ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ሆነው መገኘት ለምን አስፈለጋቸው? ጳውሎስ በሮሜ 1:18-3:20 ድረስ ይህንን ይገልጻል። በዚህ በሮሜ መልእክት የመጀመሪያ ዋና ክፍል ጳውሎስ ሰዎች በኃጢአታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንዳልሆኑና በዚህ ምክንያት በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር መሆናቸውን ይገልጻል። ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን የሚያስፈልጋቸው በኃጢአታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ቁጣ ስር በመሆናቸው ነው። ለዚህ ነው ሰዎች በእምነት ብቻ (1:17) ከእግዚአብሔር ጽድቅን መቀበል የሚችሉት። ሰዎች ሁሉ ኃጢአታቸው የእግዚአብሔርን ሕግ በመቃዘንም ሆነ መልካም ተግባር በመፈጸም ጽድቅን መቀበል የማይችሉ ያደረጋቸው።

ስለዚህ በሮሜ መልእክት የመጀመሪያ ዋና ክፍል በሆነው በሮሜ 1:18-3:20 ውስጥ ጳውሎስ የኃጢአትን ችግር ሊገልጽ እንመለከተዋለን። በመጀመሪያ አሕዛብ ኃጢአተኞች እንደሆኑና በዚህ ምክንያት ከእግዚአብሔር ቁጣ ሥር እንደሆኑ ይናገራል (1:18-32)። ከአሕዛብ የተሻለ ሥነ-ምግባር ያለን ጻድቅ ስለሆንን፤ ኃጢአተኞች አይደለንም ብለው ለሚያስቡ አይሁዶችም፤ እነርሱም ኃጢአተኞች እንደሆኑ ጳውሎስ ያሳያቸዋል (2:1-29)። ጳውሎስ ቀጥሎ መልእክቱን የሚያነቡት ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ጽድቅና ታማኝነት ሊኖራቸው ይችላል ብሎ ስለሚያሰባቸው ጥያቄዎች መልስ ይሰጣል (3:1-8)። ቀጥሎም ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኛ በመሆናቸው ታዛዥ በመሆንና በራሱ መልካም ተግባር ማንም ሊጻድቅ አይችልም በማለት ያጠቃልላል (3:9-20)። ይህንን ጳውሎስ ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች መሆናቸውንና

የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፋቸው ተጠያቂ መሆናቸውን የሚያሳየንን ክፍል (1:18-3:20) በማጥናት ሁለት ላምንት እንወስዳለን። ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች በመሆናቸው የእግዚአብሔርን ሕግ ለመቃዘን በመሞከር ማንም ሊጻድቅ አይችልም ሁሉም ኃጢአተኞች ስለሆኑ ለኃጢአታቸው ቅጣት የእግዚአብሔር ቁጣ በሁሉ ላይ አለ።

ሮሜ 1:18-3:20 እያንዳንዱ አማኝ ሊረዳው የሚገባ እጅግ አስፈላጊ የቅዱሳን መጻሕፍት እንደ ክፍል ነው። ይህ ክፍል እያንዳንዱ ሰው አዳኝ የሚያስፈልገው ለምን እንደሆነ በግልጽ ያስረዳል። ስለ ክርስቶስ በምትመሰክርበት ጊዜ ሁሉ ይህ ክፍል ኃጢአት ወደ ዓለምና ወደ እያንዳንዱ ሰው ሕይወት ያመጣውን ችግር ለመግለጽ የሚያስችልህ ይሆናል።

1ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2:18-32 እንብብ። በዚህ ክፍል መሠረት የሰው ዘር ያለበት አጠቃላይ ሁኔታ ምን ይመስላል?
2ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:1-16። ይህ ክፍል እግዚአብሔር በእያንዳንዱ ሰው ስለሚሰጠው ፍርድ የሚያስተምረው ምንድን ነው?

በዚህ ላምንት በሮሜ 1:18-3:20 ውስጥ የመጀመሪያ የሆነውን 1:18-2:16 እናጠናለን። በዚህ ክፍል ሁለት ዋና ዋና አላቦችን የያዙ ሁለት ክፍሎች አሉ። የመጀመሪያ ክፍል የሆነው 1:18-32 ሰዎች ሁሉ በተለይም እሕዛብ እግዚአብሔርንና መንገዱን ችላ ብለው በራሳቸው የኃጢአት መንገድ ስለሄዱ ፍርድ እንዳለባቸው ይናገራል። ምዕራፍ 2:1-16 ደግሞ እግዚአብሔር በሰዎች ላይ በሚፈርድበት ጊዜ ያለ አንዳች አድልዎ በትክክል እንደሚፈርድ የሚናገር ነው።

3ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 1:18-23 እንብብ። ህ) ከሰማይ የተገለጠው ነገር ምንድን ነው? (ቁ. 18)። ለ) ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል?
4ኛ ጥያቄ:- ሰዎች ሁሉ በተፈጥሮአቸው ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁት ነገር ምንድን ነው? (ቁ. 19-20)።
5ኛ ጥያቄ:- በዚህ ስለ እግዚአብሔር ባላቸው እውቀት ሰዎች ሁሉ ምን ያደርጋሉ? (ቁ. 21)።
6ኛ ጥያቄ:- ሰዎች ጀርባቸውን ከእግዚአብሔር በሚያዞሩበት ጊዜ ምን ይገጥማቸዋል? (ቁ. 21-23)።

ጳውሎስ በቁ. 18 ላይ በምዕ. 1:18-32 ሊናገር ያለውን ነገር በአጭሩ አስቀምጦታል። የእግዚአብሔር ቁጣ ከሰማይ እንደተገለጠ

ይናገራል። ወንጌል በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ጻድቅ መሆን እንደሚቻል ብቻ ሳይሆን የሚናገረው በቅድሚያ እግዚአብሔር በኃጢአታችን ላይ እንደተቆጣጠረ ይገልጻል። ብዙ ሰዎች ስለ እግዚአብሔር ቁጣ ማሰብ አይፈልጉም፤ ነገር ግን ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ብቻ ይሰማሉ። በእርግጥ እግዚአብሔር የፍቅር አምላክ ነው። ጳውሎስ ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ከምዕ. 3-5 ባለው ክፍል ውስጥ ይናገራል፤ ነገር ግን የእግዚአብሔርን ፍቅር በጥልቀት ለመረዳት አስቀድመን የእግዚአብሔርን ቁጣ መረዳት አለብን።

7ኛ ጥያቄ:- እግዚአብሔር ይቆጣል ስንል ምን ማለታችን ነው?

የእግዚአብሔር ቁጣ በኃጢአት ላይ ያለው ጥላቻ ነው። ቁጣ ማለት ትዕግስትን ያጣል ማለትም አይደለም። እንደ የማይፈልገው ነገር በመደረጉ ጠጉሩን እየነጩ ይጮሃል ማለት አይደለም። አስተውለን ስናየው የእግዚአብሔር ቁጣ የቅድስናው አካል ነው። እግዚአብሔር ቅዱስ ስለሆነ ሙሉ ለሙሉ ከኃጢአት የተለየ ነው። ከኃጢአት ጋር ምንም ጉዳይ የለውም። የእግዚአብሔር ቁጣ ማለት እርሱ በምንም ዓይነት መልክ ያሉትን ኃጢአትንና ክፋትን ይቃወማል ማለት ነው። ኃጢአትን ሊታገሥና ሊያባብል እስከማይችል ድረስ የኃጢአት ጠላት ነው ማለት ነው። እግዚአብሔር ኃጢአትን ስለሚጠላ በኃጢአት ላይ ይቆጣል።

እግዚአብሔር ከኃጢአትና ከክፉ ነገር ጋር ጉዳይ የሌለው በመሆኑ ደስ አያሰኝምን? እኛስ ያለ ጥላቻና ፍርድ ማጣመም ምንም አይደለም የሚል ወይም እንዲሆን የሚፈቅድ አምላክ እንዲኖረን እንፈልጋለን? ትንሽ እንከን ያለበት አምላክ እንዲኖረን እንፈቅዳለን ወይ? በእርግጥ እንፈልግም። እግዚአብሔር ኃጢአትንና ክፉ ፍሬዎቹን በሙሉ ስለሚጠላ ኃጢአትን ሊቃወምና እርምጃ ሊወስድ ግድ ነው። በኃጢአት ላይ ሊቆጣ ይገባል። የእግዚአብሔር ቁጣ እርሱ በፈጠራ በዚህች መልካም ምድር ላይ ፍርድ ማጣመምን፣ አድልዎንና ጨካኝነትን ባመጣው ኃጢአት ላይ ያለው ግልጽና ትክክለኛ የሆነ ጥላቻ ነው።

8ኛ ጥያቄ:- በቁ. 18 ላይ ጳውሎስ ለዚህ ኃጢአት ተጠያቂው ማነው ይላል?

ለዚህ ኃጢአት ተጠያቂው ማነው? ሰዎች ሁሉ ናቸው። ኃጢአትና ዓመፃን ያደረጉ ሰዎች ናቸው። በዚህ ስፍራ ጳውሎስ በተለይ የሚናገረው ስለ አሕዛብ ነው እነርሱ በምዕ. 2 ግልጽ እንደሚያደርገው ግን

የሚናገረው ነገር ስለ ሰዎች ሁሉ መሆኑ እውነት ነው። እግዚአብሔር እኛ ሰዎች ሁሉ ወደ ዓለም ባመጣነው በኃጢአት አጥፊነት ወደ ምድር ማምጣትና ምድርን በከፋትና በኃጢአት መመላት ብቻ ሳይሆን፣ የእግዚአብሔርን እውነት እያወቁት በእግዚአብሔር እውነት ላይ ዓምጸው የእግዚአብሔርን እውነት ከለከሉት። ይህ ማለት የእግዚአብሔር እውነት በሕይወታቸው ውስጥ እንዲሠራ አልፈቀዱለትም ማለት ነው።

9ኛ ጥያቄ:- ሀ) እግዚአብሔር እንድታደርግ እገዛህ እንተ ግን ያላደረግካቸው ነገሮች ካሉ ለምሳሌ ያህል ጻፋቸው። ለ) እነዚህ ነገሮች ከፋትን ወደ ሕይወትህ እንዴት ያመጡብሃል ትላለህ?

እንግዲህ እግዚአብሔር ዛሬ ቁጣውን የሚገልጽበትና በኃጢአተኞችም ሁሉ ላይ ለዘለዓለም የሚያፈስበት ምክንያት ይህ ነው። ሰዎች ስለ እግዚአብሔር እያወቁ ጀርባቸውን ለጥተውት ወደ ኃጢአትና ወደ ዓመፅ በመሄድ በዓለም ላይ ሁሉንም ዓይነት ጥፋትና ክፋት አመጡ። ይህ እውነት ነውን? በእርግጥ ሰዎች ይህን ያህል ከፋዎች ናቸውን? በእርግጥ በእግዚአብሔር መልካምነት ላይ ፊታችንን እስከናዘር ድረስና ፍጥረታችንን በኃጢአታችን እስከንበከል ድረስ በከፋት ዓምፀናልን? ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈላቸው ሰዎች ያን ያህል ከፋ የመሆኑን ነገር እንደማይቀበሉ ስለሚያውቅ ሲያረጋግጥላቸው እንመለከታለን። ከቁ. 19-32 ድረስ ጳውሎስ፣ የሰው ልጅ እግዚአብሔርን በእርግጥ ያውቅ እንደ ነበር፣ እንደዚያም ሆኖ ግን ይህንን ዓለም በኃጢአቱ ለመበከል ፊቱን ከእግዚአብሔር መልካምነት እንዳዘረ ያረጋግጣል።

በቁ. 19 ና 20 የሰው ልጅ በሙሉ በተፈጥሮ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቃቸውን እንዳንድ ነገሮች ይናገራል። በዓይን የሚታዩ የእግዚአብሔር ፍጥረታት ስለማይታዩ የእግዚአብሔር ተፈጥሮ የሚናገሩት ነገር እንዳለ ያመለክታል። በመዝ 19፡1 ላይ እንደተጻፈው «ሰማያት የእግዚአብሔርን ክብር ይናገራሉ፣ የሰማይም ጠፈር የእጁን ሥራ ያወራል» ይላል። የሰው ልጆች በሙሉ ወደ ፍጥረታት በመመልከት ስለ እግዚአብሔር እንዳንድ ነገሮችን ያውቃሉ።

- 1) እግዚአብሔር ኃይለኛ እንደሆነ ይናገራል። የፍጥረታትን ሞገስ የተመለከተ ሁሉ ይህንን የሠራ ኃይልን የተሞላ እጅ እንደሆነ ያውቃል። ተፈጥሮ ደግሞ
- 2) እግዚአብሔር መለኮታዊ እንደሆነ ወይም አምላክ እንደሆነ ያስረዳል። በሌላ አባባል ብናስቀምጠው ተፈጥሮን የሚመለከት ሁሉ

የአምላክነትን ፍጹምነት የያዘ እንደ መለኮታዊ እምላክ እንዳለ ይረዳል ማለት ነው። እነዚህ ነገሮች በሙሉ እግዚአብሔር ስለ እራሱ በተፈጥሮ ውስጥ በቀላሉ የገለጻቸው ነገሮች ናቸው። ይህንን ነገር የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች «እጠቃላይ መገለጥ» በማለት ይጠሩታል። እጠቃላይ ገለጻ ስለ እግዚአብሔር እውነተኛውን ነገር ቢያስተምረንም እንኳ ለደኅንነት የሚሆን በቂ ትምህርት አይሰጠንም። ለመጻን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ ግልጽ የሆነ መልእክት ያስፈልገናል ይህንን ለደኅንነት የሚያስፈልግ መልእክት የመጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪዎች «ልዩ መገለጽ» በማለት ይጠሩታል።

በቁ. 25፣ 28 ና 32 በየትም በፍራ የሚገኙ ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር የሆነው እጠቃላይ መገለጽ እንዳላቸው በመደጋገም ይናገራል። በምድር የሚኖሩ ሰዎች ሁሉ ሁሉን የሚችል ኃያል እምላክ እንዳለ በሚያስረዳ ወቅት ውስጥ ተወልደዋል። ይህንንም የገለጠላቸው ተፈጥሮ ነው።

እግዚአብሔር በተፈጥሮ ውስጥ የሰጠውን ይህንን እጠቃላይ መገለጽ የሰው ልጆች ግን ምን እደረጉት? እግዚአብሔርን እንደ እምላክነቱ አላመለኩትም ወይም አላከበሩትም ወይም አላመሰገንኩትም። የሚገባውን ነገር አላደረጉለትም። ጀርባቸውን ስጡት! ተዉት። ይህ ላይረዱት የሙተው ጉዳይ እይደለም ወይም ባለማወቅ የተሠራ ስሕተት አይደለም። እያንዳንዱ ሰው ጀርባውን ለእግዚአብሔር ለመስጠት ግልጽ በሆነ እውቀት የተፈጸመ ውሳኔ ነው።

ሰዎች ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን በሰጡበት ጊዜ የሚሆንባቸው የመጀመሪያ ነገር የእእምሮአቸው ባዶ መሆንና የመረዳታቸው ችሎታ መጨለም ነው። ይህም ማለት ስለ መንፈሳዊ ነገር በግልጽና በትክክል ለማሰብ ይሳናቸዋል ማለት ነው። ሰዎች ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን በሚሰጡበት ጊዜ በጨለማ ውስጥ ሆኖ ወዴት እንደሚሄድ ለመወሰን እንደሚቸገር ሰው መንፈሳዊ እስተሳለባቸው የተምታታ ይሆንባቸዋል። እራሳቸውን ከብርሃናት ሁሉ ስላገለሉ ትክክለኛ ውሳኔ ሊያደርጉ የሚችሉበት እንዳችም መንገድ የለም። ብልህ እንደሆኑና ትክክለኛ መንገድ የሚያውቁ ሰዎችም እንደሆኑ እራሳቸውን ይቆጥራሉ፤ ዳሩ ግን ሞኞች ሆነዋል።

10ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ቆሮ. 2፡14 አንብብ። ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች ከዚህ ጋር የሚመሳሰል ምን ነገር ይነግራቸዋል?
11ኛ ጥያቄ፡- ከርስቶስን ላለመቀበል እራሳቸውን እንደ አዋቂ የሚቆጥሩ የምታውቃቸው ወይም በመጽሐፍ ያነበብካቸው ሰዎች ካሉ ለምሳሌነት ጻፋቸው?

ስለ ከርስቶስ የሆነውን «ተእምራዊውን» ነገር ላለመቀበል ብዙ ሰዎች እራሳቸውን እንደዘመናዊ ወይም በክፍተኛ የትምህርት ደረጃ እንዳለው ሰው ይቆጥራሉ። ጳውሎስ እነዚህን ሰዎች በሚገባ ሲገልጣቸው፣ ብልህ ነን ብለው ያስባሉ ግን ሞኞች ናቸው ይላል። ፈታቸውን ከእግዚአብሔር መልሰው ጀርባቸውን ሲሰጡ ስለ መንፈሳዊ ነገር የማስብ ችሎታቸውን አጡ።

ከእግዚአብሔር ፈታቸውን መልሰው ጀርባቸውን በሚሰጡበት ጊዜ የሚሆንባቸው ሁለተኛው ነገር እግዚአብሔርን ከማምለክ ይልቅ በእግዚአብሔር የተፈጠረውን ነገር ማምለክ ነው። ጳውሎስ በዚህ ውስጥ በድርጊታቸው ውስጥ ያለውን ሞኝነት ማሳየቱ ነበር። የማይጠፋውን እግዚአብሔርን ማምለክ ሲገባቸው፣ የሚጠፋና የሚበላሹ ነገሮችን አመለኩ። ይህ ሞኝነት የመጣው፣ ሰዎች ከእግዚአብሔር በመራቃቸውና መንፈሳዊ መረዳታቸውን እላልፈው በመስጠታቸው ነው፤ ስለዚህም የሚጠፉትን ማለትም ሰዎችን፣ ወሮችን፣ እንበሳትንና በራሪ ነፍሳትን እንኳ የሚመበሉ ነገሮችን አመለኩ። ጳውሎስ ይህ የሆነው ለሰዎች ሁሉ ነው ይላል። ሰዎች ሁሉ በተፈጥሮአቸው እግዚአብሔርን ያውቁ ነበር፤ ነገር ግን ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር ሰጡ። ሰዎች ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር በሚሰጡበት ጊዜ መንፈሳዊ መረዳታቸውን በሙሉ በማጣት የተሳሳቱ አማልክትን ያመልካሉ።

12ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በአካባቢያችሁ የሚኖሩ ሰዎች ከእውነተኛ እምላክ ከእግዚአብሔር ሌላ ምን ምን ያመልካሉ? ለ) እንተስ ልታመልካቸው የምትፈተንባቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው?

የዚህን መልእክት እውነተኛነት በአካባቢያችን ሁሉ ለማየት እንችላለን። አንዳንድ ሰዎች እግዚአብሔርን በማምለክ ፈንታ ታላላቅ ቅዱሳንን ወይም ነብያትን ያመልካሉ። ሌሎች ደግሞ በእንስሳት ወይም በዛፍ ወይም በድንጋይ ውስጥ የሚኖሩ መናፍስትን ያመልካሉ። እነዚህ ሁሉ ነገሮች የተፈጠሩና የሚጠፉ ናቸው። ምናልባት «ይህንን እኔ እላደርገውም» ብላችሁ ታስቡ ይሆናል። «ከእግዚአብሔር ሌላ ምንም»

ነገርን ለማምለክ ተፈትኜ አላውቅም። ጣዖትም ሆነ የሐሰት አምላክ፤
 እምላኪ ነው ብዬ ሰግጃለቸው አላውቅም። ትሉ ይሆናል። በእርግጥ
 ብዙዎቻችን ጣዖትን እምልክን አናውቅም ይሆናል። ሁላችንም ግን
 የሚጠፉ ነገሮችን እምልክናል። አንዳንድ ሰዎች ህብትን ያመልካሉ።
 በሕይወታቸው ከሁሉም የሚበልጠው አስፈላጊ ነገር ብዙ ገንዘብ፤ ብዙ
 ከብት ወይም ትልቅ ቤት ማግኘት ነው። ሌሎች ከፍተኛ ሥልጣንና
 ሹመትን ያመልካሉ። በሠፈራቸው፤ ወይም በመንግሥት ዘንድ፤ ወይም
 በሥራ በታቸው ተፈላጊ ሰው መሆንን ይፈልጋሉ። ሌሎች ሰዎች ደግሞ
 ትምህርትን ያመልካሉ። በሕይወታቸው ለእነርሱ እጅግ አስፈላጊው ነገር
 ከፍተኛ ትምህርት ማግኘት ነው። ሌሎች ሰዎች ደግሞ ታላቅ መሪ ወይም
 ስፖርተኛ ወይም ሙዚቀኛ የሆነ የታወቀ ሰውን ያመልካሉ።

ሰው በሕይወቱ ከእግዚአብሔር የሚያስቀድመው ማንኛውም ነገር
 ካሰው እርሱን ያመልክዋል ማለት ነው። ሰዎች እነዚህን ነገሮች
 የሚያመልኩት ለእግዚአብሔር ጀርባቸውን ሰለሰጡና መንፈሳዊ
 መረዳታቸው ስለጨለመ ነው።

13ኛ ጥያቄ፡- ከቁ. 20-21 ያለውን ወደ ሷላ ተመልሰህ ተመልከት።
 ሰዎች እግዚአብሔርን ለመተዋቸውና ጣዖትን ለማምለካቸው
 የሚያመክኙት ምንድን ነው?

«የሚያመክኙትን እጡ» ማለት ሕጋዊ መከላከያ ለማቅረብ
 አልቻሉም ማለት ነው። ሰዎች ሁሉ በተፈጥሮ እግዚአብሔርን
 ለስሜያውቁ ከእግዚአብሔር ፈታቸውን ሲመልሱ ለመንፈሳዊ
 ቸልተኝነታቸውና ጣዖትን ለማምለካቸው እንደ መከላከያ ሊያቀርቡት
 የሚችሉት ምክንያት የላቸውም። እግዚአብሔርን ከመከተል እንቢ ያሉት
 እውቀት ነው፤ ስለዚህ በተግባራቸው ይኮነናሉ።

14ኛ ጥያቄ፡- በሕይወትህ ከእግዚአብሔር በፊት እንድታስቀድማቸው
 የምትፈተንባቸው ነገሮች የትኞቹ ናቸው? እሁኑኑ እነዚህን የተሳሳቱ
 እምላኮች በማምለክህ ኃጢአትህን ለእግዚአብሔር ተናዘዝ፤ በእነዚህ
 ነገሮች እካባቢ እግዚአብሔርን በሕይወትህ ለማስቀደም ምን ማድረግ
 እንደምትችል ጥቂት አሰብ።

ሁለተኛ ቀን፡

ሮሜ 1:24-32

ዛሬ ኃጢአት በሰው ልጆች ላይ ስለመጣው ችግር የጀመርነውን ጥናት
 እንቀጥላለን። ትላንትና ሰዎች ሁሉ ከእግዚአብሔር ለመራቅ
 የወሰዱቸውን እርምጃዎች ተመልከተናል። 1) ሰዎች ሁሉ ከተፈጥሮ
 ሰለ እግዚአብሔር ያውቃሉ። 2) ነገር ግን እግዚአብሔርን እንደ
 እግዚአብሔርነቱ በማከበር ፈንታ ሰዎች ሁሉ ጀርባቸውን
 ለእግዚአብሔር በመስጠት በእግዚአብሔር ላይ ዓምፀዋል። 3)
 በእግዚአብሔር ላይ በመፁ ጊዜ መንፈሳዊ መረዳታቸውን በማጣት ወደ
 መንፈሳዊ ጨለማ ገብተዋል። 4) ሰለ መንፈሳዊ ነገር ቸልተኛና ያላዋቂ
 ቢሆኑ የማይጠፋውን እግዚአብሔርን በማምለክ ፈንታ የሚጠፋውንና
 በእግዚአብሔር የተፈጠረውን ነገር ማምለክ ጀምረዋል። ዛሬ ደግሞ ሰዎች
 ሁሉ በዚህ መልክ ፈታቸውን ከእግዚአብሔር በሚያዩሩበት ጊዜ ምን
 እንደሚሆን እንመለከታለን። እግዚአብሔር በኃጢአታቸው ምክንያት
 የሚመጣውን የራሳቸውን መንገድ ከአሰቸጋሪ ውጤቶች ጋር እንዲቀበሉ
 ይፈቅድላቸዋል።

15ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 1:24-32 እንብብ። ሀ) በቀድሞ የአማርኛ
 መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም በእነዚህ ቁጥሮች ሦስት ጊዜ በተደጋጋሚ
 የታየው ቃል የትኛው ነው? ለ) ይህ ማለት ምን ማለት ይመስልሃል?
 16ኛ ጥያቄ፡- 1:24-25 እንብብ። በእነዚህ ቁጥሮች መሠረት
 እግዚአብሔር ኃጢአተኛ ሰዎችን አሳልፎ የሚሰጠው እስከምንድን
 ነው?

17ኛ ጥያቄ፡- 1:26-27 እንብብ። በእነዚህ ቁጥሮች መሠረት
 እግዚአብሔር ኃጢአተኛ ሰዎችን አሳልፎ የሰጠው ለምንድን ነው?

18ኛ ጥያቄ፡- 1:29-32 እንብብ። በእነዚህ ቁጥሮች መሠረት
 እግዚአብሔር ኃጢአተኛ ሰዎችን አሳልፎ የሚሰጠው እስከምንድን
 ነው?

19ኛ ጥያቄ፡- ቁ. 32 እንብብ። ሰዎች እነዚህን ኃጢአቶች
 የሚፈጽሙት ሳያውቁ ነው ወይስ እግዚአብሔርን ያለመታዘዛቸውን
 እያወቁ ነው?

20ኛ ጥያቄ፡- ቁ. 27 ና 32ን እንብብ። ሰዎች ጀርባቸውን ሰጥተው በራሳቸው መንገድ ወደ ኃጢአት በሚገቡበት ጊዜ እግዚአብሔር የሚቀጣቸው በምን መንገድ ነው?

የዚህ ጥቅስ ዋና አሳብ ሰዎች በእግዚአብሔር ላይ ዓምፀው ወደተሳላቁ የሐሰት አምላኮች በመሄዳቸውና በዓመፅ በሠሩት ኃጢአቶቻቸው ውጤት አሳልፎ እንደሰጣቸው ነው። በቁ. 24፥26፥28 ጳውሎስ ሦስት ጊዜ ዋና አሳብ የሆነውን ለኃጢአት አሳልፎ ሰጣቸው ይላል። (አስታውሱ የአዲሱ የአማርኛ ትርጉምም ይህንኑ አሳብ በቁ. 24 «እንዲሆኑ ተዋቸው» በማለት ተርጉሞታል)። እግዚአብሔር ሰዎች ሊሆኑ ለሚፈልጉት ነገር አሳልፎ ሰጣቸው። በራሳቸው የኃጢአት «መንገድ» ይህም ለሚያመጣው ውጤት አሳልፎ ሰጣቸው። እግዚአብሔር ሰዎችን ለማለገድ አልፈለገም። በዚህም የኃጢአትን አጥፊ ውጤት እንዲቀበሉ ሆነ። «በቁ. 18» የእግዚአብሔር ቁጣ አጥፊ ውጤት እንዲቀበሉ ሆነ። «በቁ. 18» የእግዚአብሔር ቁጣ አጥፊ ውጤት እንዲቀበሉ በማድረግ እግዚአብሔር ቁጣውን እያሳየ ነው።

ለምሳሌ ብዙ አልኮል የሚጠጣ ሰው በሚጠጣው አልኮል ሰውነቱን ይጎዳል። በዚህም አጥፊ የሆነውን የኃጢአቱን ውጤት ይቀበላል ማለት ነው። አመንዝራ የሆነ ሰው ትዳሩን ሊያበላሽና ሊያፈርስ ደግሞም በኤድስ ወይም በሌላ በሽታ ሰውነቱን ሊጎዳና ሊያጠፋ ይችላል። በዚህም አጥፊ የሆነውን የኃጢአቱን ውጤት ይቀበላል ማለት ነው። ብዙ ጊዜ ደግሞ የሚዋሽ ሰው በጓደኞቹ ዘንድ በቀላሉ ታማኝነት ሊያገኝ እይታም። በዚህም እግዚአብሔር አጥፊ የሆነው የኃጢአቱን ውጤት እንዲቀበል በመተው ቁጣውን ያሳይል።

ጳውሎስ በቁ. 19-23 የተናገረውን በቁ. 25 እንደገና ይደግመዋል። ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር የሚረዱት የተወሰነ አውቀት ቢኖራቸውም ሆነ ብለው ይህንን አውቀት የወሸት አማልክትን ለማምለክ ለወጡት፤ ስለዚህም እግዚአብሔር ለማይረባና ርኩስ ለሆነ ሕይወት አሳልፎ ሰጣቸው። ይህ ቃል እግዚአብሔር ኃጢአትን በኃጢአት እንደሚቀጣ የሚያሳይ አጠቃላይ መመሪያ ነው። ኃጢአት፣ በሰዎች ላይ የሚያመጣውን አጥፊና አስቸጋሪ ሕይወት እንዲለማመዱ በመተው ይቀጣል። ይህም ንጹሕ ያልሆነ ሕይወት የተበላሸና ያለአግባብ ጥቅም ላይ የዋለ አካል እንዲሆን ያደርጋል።

21ኛ ጥያቄ፡- ኃጢአት የሰዎችን ሕይወትና ከሌሎች ጋር ያላቸውን ግንኙነት እንደሚያጠፋና እንደሚያበላሽ የሚያሰረዱ ሦስት ሌሎች ምሳሌዎች ጥቀስ።

እግዚአብሔር ሰዎችን ለኃጢአትና ለአስቸጋሪ ውጤቶች አሳልፎ እንደሰጣቸው ጳውሎስ ለሁለተኛ ጊዜ ሲጽፍ (ሮሜ 1፡26-27) ለሚያሰነውር ምኞቶቻቸው አሳልፎ ሰጣቸው ይላል። ቀጥሎም ምን ለማለት እንደፈለገ ያብራራዋል። እውነተኛን እርካታ ለመፈለግ በሚያደርጉት መከራ ሰዎች ወደ ፍትወት ኃጢአት ገቡ። ይህ የፍትወት ኃጢአት ከተቃራኒ የታ ጋር በማድረግ መርካት ሲያቅታቸው ከእግዚአብሔር የበለጠ በመራቅ ወዳልተለመደና ተፈጥሮአዊ ወዳልሆነ የፍትወት ኃጢአት ተሰማሩ። ወንዶች ከራሳቸው የታ ጋር ተፈጥሮአዊ ያልሆነ ፍትወትን ፈጸሙ። ሴቶችም እንዲሁ ከሌሎች ሴቶች ጋር ተፈጥሮአዊ ያልሆነ ፍትወት ፈጸሙ። ሰዎች ከእግዚአብሔር ርቀው በሚሄዱበት ወይም እግዚአብሔርን እርግፍ አድርገው በሚተዉበት ጊዜ ለሚፈጽሙት ኃጢአት ምንም ገደብ እያበጁለትም። ተፈጥሮአዊ ያልሆኑና ጨርሶ ያልተለመዱ ተግባሮች ተቀባይነት ያገኛሉ፤ ይለመዳሉ፤ እንዲያውም የሚበረታቱ ይሆናሉ።

ይህን ነገር ዛሬ በዓለም ዙሪያ ሁሉ የምንመለከተው ነው። ከእግዚአብሔር ከሆነው የኑሮ መመዘኛ ጨርሰው በራቁ በእንዳንድ አገሮች ከተመሳሳይ የታ ጋር የሚፈጸመው የግብረ ሥጋ ግንኙነት (ግብረ ሰዶም) በሠፊው የሚታይ ነው። በእነዚህ አገሮች ለሚኖሩና ብዙ ክርስቲያን ላልሆኑ ሰዎች ግብረ ሰዶም ምንም ለሕተት የሌለበት፣ ጤነኛ ተግባር ነው። የሚለማመዱት ሰዎች ሊኮኑ ጨርሶ አይገባም ይላሉ። ጳውሎስ እንደ ኅብረተሰብ ከእግዚአብሔር ዞር በሚልበት ጊዜ ይፈጽማል ያለው ተግባር በቀጥታ ይህ ነበር።

እነዚህ ቁጥሮች በጣዖት አምልኮና በተበላሸ የፍትወት ሕይወት መካከል ጠንካራ ግንኙነት እንዳለ ያሳያሉ። ሰዎች ሌሎች ሰዎችንና ነገሮችን ማምለክ ሊጀምሩ ፍቅር በሚገልጹበት በውጫዊው ገጽታ በተሳሳተ መንገድ ይወሰዳሉ። የእግዚአብሔርን ፍቅር ጨርሰው በሚተዉበት ጊዜ ከእነርሱ ጋር የሚቀረው የፍቅር ዓይነት በውጫዊ አካል የሚገለጥ ሥጋዊ ፍቅር ብቻ ይሆናል። ሰዎች ፈታቸውን ከእግዚአብሔር ዞር በሚያደርጉበት ጊዜ ሊያገኙት ወደማይችሉትና መጨረሻ ወደሌለው በራሳቸው መንገድ ወደሚሄዱበት የፍቅር ፍለጋ እንዲባከኑ ይተዋቸዋል።

ከእግዚአብሔርና ከፍቅሩ ውጪ እውነተኛ የውስጥ ደስታ፣ እውነተኛ እርካታ ሊያገኙ ጩራ እይቶችም።

እግዚአብሔርን ቸል ብሎ ለተወና እራሱን ግምልክ ለጀመረ ዓለም የሚያጋጥመው ነገር የፍትወት ኃጢአትና ይህም የሚያስከትለው ባይነት ብቻ እይደለም። ጳውሎስ በእነዚህ ቁጥሮች በለው ኅብረተሰባዊ ኑሮና በሰብአዊነቱ ላይ የሚታይ ሰፊ የተወሳለበና የተበላሸ ነገር ሥዕል ያሳየናል። ሰዎች እግዚአብሔርን ግወቅ እንደሚገባ እድርገው ሰላ ልተቀበሉ እግዚአብሔር እነርሱን ለማይረባ እእምሮና ተገቢ ላልሆነ ተግባር እላልሮ ሰጣቸው። ውጤቱም በዓለማችን የነበረው ሥርዓት ሙሉ በሙሉ መውደቅ ሆነ።

ቀጥሎ በዓለም ላይ ሰዎች እግዚአብሔርን በመተዋቸው ምክንያት የተፈጠረውን እጅግ እስከጋሪ ነገር ለመግለጽ ጳውሎስ የተጠቀመባቸውን የግሪክ ቃላት ትርጉም እንመለከታለን። አያንዳንዱን ቃል በምትመለከትበት ጊዜ ምላሌ ሊሆኑ የሚችሉ ኃጢአቶችን ከእስከጋሪና አስጨናቂ ውጤቶቻቸው ጋር እስብ።

- 1) ዓመፃ፡ (በአዲሱ ትርጉም ግፍ ይላል)። ይህ ቃል ለክፋትና የእግዚአብሔርን ሕግ ለመጣስ የተሰጠ አጠቃላይ ቃል ሲሆን፣ በተለይ በሌሎች ሰዎች ላይ የሚፈጸም ክፉ ተግባር ነው።
- 2) ግፍ፡ (አዲሱ ትርጉም ክፋት ይለዋል)። ይህም ለክፉ ነገር የተሰጠ ሌላው አጠቃላይ ቃል ነው። በተለይ ደግሞ ችግርና ጉዳትን የሚያመጣ ክፋት ነው።
- 3) መመኘት፡ (አዲሱ ትርጉም ስስት ይለዋል)። ግንኙነትንም ነገር ለሌሎች ጥንቃቄ ሳይደረግ የራስን ፍላጎትና ጥቅም ለመጠበቅ ብቻ የሚደረግ ነው።
- 4) ክፋት፡ (በአዲስ ትርጉም «ቂም» ይላል) ለክፋት የተሰጠ ሌላ አጠቃላይ ስም ሲሆን፣ ትርጉሙም፡- የመልካምነት ጉድለት በዚያም ምክንያት የሚመጣ የተለያየ እፍራሽ ነገርን ያካተተ ነው።
- 5) ቅናት፡ (አዲሱ ትርጉም ምቀኝነት ይለዋል)። ሌሎችን ሰዎች በቅናት መመልከትና የእነርሱን እንድ ነገር ወይም ሥልጣናቸውን መሻት ማለት ነው።

6) ነፍስ መግደል፡ (አዲሱ ትርጉም ነፍስ ገዳይነት ይለዋል)። በጥላቻ ምክንያት ወይም ከዚያ ሰው አንድን ነገር ለማግኘት ሲባል ሰውን መግደል ማለት ነው።

7) ክርክር፡ (አዲሱ ትርጉም ጥል ይለዋል)። ሰላምን የሚያጠፋ ቁጣ የተሞላበት ክርክር ማለት ነው። ብዙ ጊዜ ይህ የሚፈጠረው ለራሱ አንድን ነገር በፈለገ ሰው ነው።

8) ተንኮል፡ (አዲሱ ትርጉም አታላይነት ይለዋል)። በክፋትና በረቀቀ መንገድ ሰውን ማታለል ማለት ነው።

9) ክፉ ጠባይ፡ (አዲሱ ትርጉም ክፉ ጠባይ የተሞሉ ይለዋል)። በአንድ ሰው ላይ ጥልቅ የሆነ ክፋት ወይም ጥላቻ ኖሮ ያንን ሰው ለመጉዳት መንገድ መፈለግ ማለት ነው።

10) የሚያንሸካሹ አና፡

11) ሐሚተኞች፡ (አዲሱ ትርጉም የሰውን ሰም የሚያጠፋ ይለዋል)። የሁለቱም ትርጉም አንድ ሰው በሌሎች መካከል ያለውን መልካም ሰም ለማጥፋት መሞከር ወይም መጣር ማለት ነው። በቁጥር 10 የሚገኘው ቃል ትርጉም በተለይ አንድ ሰው የሌላውን ሰም ለማጥፋት በምስጢር አየሄደ ስለዚያ ሰው ለሌሎች ሰዎች ያልሆነ ነገር መናገሩ ሲሆን በቁ. 11 የሚገኘው ቃል ግን በምንም በመንገድ ይሁን በአደባባይ ወይም በምስጢር የሌላውን ሰው ለም የሚያንድፍ ማለት ነው።

12) አምላክን የሚጠሉ፡ (አዲሱ ትርጉም እግዚአብሔርን የሚጠሉ ይለዋል)። እግዚአብሔርን መጥላት ኃጢአተኞች የሆኑ ሰዎች ሁሉ የጋራ ጸባይ ቢሆንም በተለይ ጳውሎስ በዚህ ስፍራ የሚናገረው በሕዝቡ መካከል ፊት ለፊት እግዚአብሔርን የሚቃወሙትን ነው።

13) የሚያንገላቱ፡ (አዲሱ ትርጉም ሰውን የሚያዋርዱ ይለዋል)።

14) ትዕቢተኞች፡ እና

15) ትምክሕተኞች፡ የሦስቱ ትርጉም «ትዕቢተኛ» ወደሚለው ይጠቃለላል። የመጀመሪያውና ዋና ጸባዩ በጋይሱ፣ በሀብቱ፣ በጎብ ረተሰቡ ውስጥ ባለው ስፍራ ወይም በችሎታው ምክንያት ትዕቢት ስለሞላው ለሌሎች ሰዎች እንዳችም የማይገደው ሰው ማለት ነው። ለሌሎች ሰዎች ጩራ ስለማይገደው ሰዎችን በፍጥነትና በቀላሉ መጉዳት ወይም ማዋረድ ተግባሩ ነው። የሁለተኛው ቃል ትርጉም

ደግሞ ሁልጊዜ እርሱ ከሌሎች እንደሚሻል የሚያሰብና ኑሮውም ያንን የሚያሳይ ማለት ነው። የመጨረሻው ትምክህተኛ የተባለው ሰው ደግሞ ስለ እርሱ ማንነትና ስለሠራው መልካም ነገር አጋንኖ በመናገር በሰዎች ዘንድ ከፍተኛ ተቀባይነት ለማግኘት የሚጥር ሰው ማለት ነው።

16) ከፋትን የሚፈልጉ፣ (እዲሱ ትርጉም ከፋትን ለማድረግ ዘዴ የሚፈልጉ ይለዋል)። ይህ ማለት የቀድሞ ኃጢአትን እዲስ በሆነ መንገድ እንደገና መፈጸም ማለት ነው። ይህ ባሕርይ ያለው ሰው ሌላውን ሰው ለመጉዳት ሁልጊዜ አዲስና የበለጠ ክፉ የሆነ መንገድ ይፈልጋል።

17) ለወላጆቻቸው የማይታዘዙ፣ ለወላጆቻቸው የማይታዘዙ ሰዎች የዚህ አጠቃላይ ገብረተሰብ ጥፋት አንዱ አካል ናቸው። ሰው ለእግዚአብሔር ጀርባውን ሲያዘር ከወላጆቹም ፈቅን ያዞራል።

18) የማያስተውሉ፣ በዚህ ቃል የተገለጡ ሰዎች በመጽሐፈ ምዕሌ ሰነፍ ተብሎ ከተጠቀሰው ሰው ጋር አንድ ናቸው። የእግዚአብሔርን ሕግ ስለተወሰነ በራሳቸው መንገድ ስለሄዱ ሰነፎችና የማያስተውሉ ሆኑ።

19) ውል የሚያፈርሱ፣ የማይታመኑ፣ አምነት የማይጣልሳቸው፣ እውነተኛ ያልሆኑና ቃላቸውን የማይጠብቁ ማለት ነው። ማንም ሰው ማንንም ማመን የማይችልበት ሁኔታ ሲፈጠር ሥርዓት ሙሉ በሙሉ የተበረተሰብ ሕይወት ይበላሻል።

20) ፍቅር የሌላቸው፣ ይህ ማለት ለራሳቸው ቤተሰብ እንኳ ምንም ዓይነት ፍቅር የሌላቸው ማለት ነው። ቤተሰባቸውን ከመካድና ለጥቅማቸው ሲሉ ልጆቻቸውን እንኳ ከመግደል የማይመለሱ ናቸው።

21) ምሕረት ያጡ፣ (እዲሱ ትርጉም ጨካኞች ይለዋል)። ለማንም ምንም ግድ የሌላቸው ማለት ነው። የራሳቸውን ብቻ በመፈለግ ምንም ዓይነት መልካምነት ለማንም የማያደርጉ ናቸው።

ከነዚህ ዝርዝሮች በግልጽ የምንረዳው ነገር፣ ዓለም በራሷ ኃጢአት ምክንያት መከራና ስቃይ እንደምታይ ነው፤ ምክንያቱም ሰዎች እግዚአብሔርን ስለተወሰነ እግዚአብሔርም በራሳቸው መንገድ እንዲሄዱ ስለተዋቸው ሲሆን፣ በውጤቱም የሚኖሩበት እለም ሙሉ በሙሉ መበላሸትና መጥፋት ሆነ። በሰበቃምነታቸው ሰዎች ይህን ዓለም በኃዘን

የተሞላች፣ ፍቅር የሌላች፣ እራሳቸውን የምትወድ ወደ መሆን ለወጡዋት፤ በግጭትና ባለመተማመንም ተሞላች።

ጳውሎስ፣ ሰዎች የእግዚአብሔርን ትእዛዛት መጣላቸውንና የእግዚአብሔርን ሕግ ማፍረሳቸውን እያወቁና በኃጢአታቸውም እየቀጠሉ ከመሄዳቸው የሌሎችን ኃጢአት ከመደገፍና ከማበረታታቸው የሚብስ ምን አለ? ይላል። ይህ ነገር ከአስከተለው መከራና ውድመት የተነሣ ኃጢአትን መኮነን ሲገባቸው፣ እነርሱ ግን ደገፋት፤ ተቀበሉት ም።

በእነዚህም ቁጥሮች የእግዚአብሔር ቁጣ እርሱን በተውና የራሳቸውን መንገድ በተከተሉ ሰዎች የሆነበትን ሁለት መንገድ ይገልጣል።

1) ቁ. 27 ለሰሕተታቸው የሚገባውን ብድራት በራሳቸው ተቀበሉ ይላል። ይህ ማለት እስጢፍኔ የሆነውን የኃጢአታቸውን ውጤት ይቀበላሉ ማለት ነው። የሰው ኃጢአት በሽታን፣ ጦርነትን፣ የፍርድ መዛባትና ሥርዓት አልበኝነትን በዙሪያችን ሲያመጣ እንመለከታለን። ሰዎች በሰሕተታቸው የሚገባውን ብድራት በራሳቸው ለመቀበላቸው በዚህ ዘመን ያለው እንደ ምዕሌ የኤድስ መቅሰፍት ነው። እርግጥ ኤድስ ያለበት ሰው ሁሉ እግዚአብሔር የፈረደበት ነው ለማለት አይደለም፤ ነገር ግን በተቀዳሚ ኤድስ የተሰራጨበት መንገድ ተገቢ ባልሆነና ሥነ-ምግባር በጎደለው የግብረ ሥጋ ግንኙነት ነው። የኤድስ በሽታ በዓለም ዙሪያ የተሥፋፋበት ተቀዳሚ ምክንያት የፍትወተ ሥጋ ኃጢአት ነው።

2) ቁ. 32 እንደነዚህ ለሚያደርጉት ሞት ይገባቸዋል ይላል። በዚህ ሰፍራ «ሞት» ማለት የሥጋ ሞት (የነፍስ ከሥጋ መለየት)፣ መንፈሳዊ ሞት (የነፍስ ከእግዚአብሔር መለየት) ማለት ነው። ሰዎች በአካል ሲሞቱም ሆነ ከእግዚአብሔር በዘላለም ቅጣት ሲለዩ የእግዚአብሔር ቁጣ በእነርሱ ላይ ያርፋል።

የሮሜ 1:18-32 ትምህርት ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር ያውቃሉ፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ላይ ፈታቸውን መልሰዋል የሚል ነው። እግዚአብሔርም በሞኝነታቸው መንገድ በኃጢአታቸው እንዲቀጥሉ ተዋቸው። በዚህ ምክንያት እግዚአብሔር ቁጣው በሰው ልጆች ሁሉ ላይ ሆኗል። ሰዎች አስቸጋሪና እስጢፍኔ የሆነውን

የኃጢአታቸውን ውጤት ከዚህ አለም ሲቀበሉና ለዘላለምም ከእግዚአብሔር ሲለዩ የእግዚአብሔር ቁጣ ይሰጣቸዋል።

የሮሜ 1:18-32 ግጥም፡- ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁትን ጉዳይ ቸል ብለው በራሳቸው የኃጢአት መንገድ በለሄዱ በእግዚአብሔር ጽድቅ በተሞላ ቁጣ ፊት ይቆማሉ።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለሌሎች ስለ መመስከር የነበረህን ዝንባሌ ይህ ምዕራፍ በእንዴት ዓይነት ሁኔታ ሊለውጠው ይገባል? ለ) ለእግዚአብሔር ያለህን አምልኮ ይህ ምዕራፍ እንዴት ሊለውጠው ይገባል? ሐ) በኃጢአት ላይ ያለህን ዝንባሌ ይህ ምዕራፍ እንዴት ሊለውጠው ይገባል?

ሦስተኛ ቀን፡

ሮሜ 2:1-5

በሮሜ 1:18-32 ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር የሚያውቁትን ነገር ቸል በግለታቸውና በራሳቸው የኃጢአት መንገድ በመሄዳቸው በእግዚአብሔር የጽድቅ ቁጣ ፊት እንደሚቆሙ ጳውሎስ ይናገራል። ይህ እውነት ለሰዎች ሁሉ የሚሠራ ቢሆንም አይሁድ ስላልሆኑ ስለ አሕዛብ በተለይ ይናገራል። አሁን ከምዕ 2:1 ጀምሮ በተለይ ስለ አይሁድ መናገር ይጀምራል። ምዕ. 2 በሙሉ ቀደም ሲል የተገለጸው አሳብ አይሁዶችን እንደሚያገልጽ ሰዎች ሁሉ ከኃጢአት በታች በመሆናቸው በሕግ ጽድቃን መሳል እንደማይችሉ ይናገራል። በዚህ ምዕራፍ ጳውሎስ የሚናገረው በተለይ ለአይሁዶች ቢሆንም የሚናገረው ነገር በጥሩ ሥነ-ምግባር ለሚኖሩ አሕዛቦችም ሆነ ግንኙነት ሃይማኖታዊ ወይም መልካም የሆነ ሰውን የሚመለከት ነው። እራሳቸውን እንደ መልካም የሚቆጥሩ ሰዎችም እንኳ በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ናቸው።

ለጳውሎስ አይሁድ ያልሆኑ ግለትም አሕዛብ ኃጢአተኛ እንደሆነ ግላየት ቀላል ነበር። በጳውሎስ ጊዜ የነበሩ አብዛኞቹ አሕዛብ እጅግ አስከፊ በሆኑ ኃጢአቶች ሁሉ የሚካፈሉ ነበሩ። በጳውሎስ ዘመን የነበሩ አንዳንድ ክርስቲያን ያልሆኑ ጸሐፊዎች እንኳ በዘመናቸው ይሠሩ የነበሩ አስከፊ ኃጢአቶችን ጳውሎስ በምዕ. 1 በኮነነበት መንገድና በጣም በተመሳሳይ ቃላት ይኮንኑ ነበር፤ ነገር ግን አይሁዶች ከአሕዛብ የተሻሉ እንደሆኑ አድርገው እራሳቸውን ይቆጥሩ ነበር። እራሳቸውን እስከፈ ኃጢአተኛ እንዳልሆኑ አድርገው ይቆጥሩ ነበር። እራሳቸውን

በግንኙነታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሆኑ፤ የእርሱ የቃል ኪዳን ሕዝቦች አድርገው ይቆጥሩ ነበር።

ጳውሎስ በምዕ. 1 የጻፈውን አሳብ አይሁዶችና መልካም ሥነ-ምግባር ያላቸው አሕዛብ በሚያነቡበት ጊዜ ምን እንደሚያስቡ ያውቅ ነበር። አሳባቸውም «ጳውሎስ ልክ ነው» እነዚህ ከፋ የሆኑ ኃጢአተኞች በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ናቸው። እኛ ግን እንደ አነርሱ ሰላይደለን በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር አይደለንም» የሚል ነበር፤ ስለዚህ በቀጥታ ለአነርሱ ደግሞ ይናገራል።

23ኛ ጥያቄ፡- ብዙ ሰዎች እግዚአብሔር የሚቀጣው ሌሎች ኃጢአተኞችን ነው። እኛ ግን በግንኙነታችን ወይም በምንሠራው ሥራ ምክንያት እግዚአብሔር አይቀጣንም ብለው ያስባሉ። እንደዚህ ዓይነት አሳብ አላቸው ብለህ የምታስባቸውን ሰዎች ስም ዘርዝር።
24ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 2:1 አንብብ። ይህንን ጥቅስ ከምዕ 1:20-21 ጋር አወዳድር። በምዕ. 1 እንደሚገኙ እንደ ከፋዎቹ አሕዛብ ኃጢአትን አልሠራንም ብለው ለሚያስቡ ለእነዚህ ሰዎች ጳውሎስ ምን ይላቸዋል?

ጳውሎስ ለአይሁዶችና መልካም ሥነ-ምግባር ለነበራቸው አሕዛብ በምዕ. 1 ላይ በሚገኙት ከፋና ኃጢአተኞች ላይ መፍረጻቸው ትክክል እንዳልሆነ ይነግራቸዋል። እነርሱም ቢሆኑ እንደ ከፋዎችና ኃጢአተኛ እንደሆኑት አሕዛብ ኃጢአትን እንደሠሩና በእግዚአብሔር ፊት ልዩነት እንደሌላቸው፤ ስለዚህም በቁጣው ሥር እንደሆኑ ይነግራቸዋል። በምዕራፍ 1 ላይ የሚገኙ ሰዎችን በኃጢአታቸው ምክንያት ሲኮንኑባቸው እራሳቸውንም አየኮነኑ መሆኑ እርግጥ ነው። ምክንያቱም እነርሱም በተመሳሳይ ኃጢአት ተጠያቂ ናቸውና። በእግዚአብሔር የፍርድ ወንበር ፊት ምንም መከላከያ ማቅረብ እንደማይችሉ ለመናገር በምዕ. 1:20 የተናገረውን ቃል እንደገና ይጠቀምበታል።

ነገር ግን አይሁዶች ይህንን መቃወማቸው አይቀርም። እነርሱ «እኛ በእግዚአብሔር የተለየን ሕዝቦች ነን። በእግዚአብሔር ፊት ያለን የተለየ ስፍራ ማለት በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ልንሆን አንችልም ማለት ነው» ብለው ያስቡ ነበር። ስለዚህ በምዕ 2:1-16 እግዚአብሔር በሁሉም ሰው ላይ እኩል እንደሚፈርድ ያረጋግጥላቸዋል። በሰዎች ሁሉ ላይ በጽድቅ ያለአንዳች ልዩነት ይፈርዳል። በዚህ ሳምንት በቀረው ቀናት ይህንን ከፍል እናጠናለን። በሚቀጥለው ሳምንት ደግሞ እግዚአብሔር ጨርሶ የማያደለ

አምላክ ስለሆነ ሃይማኖታዊ እውቀትና የተለየ መብት ያላቸው እንደ እይሁድ ያሉ ሰዎች እንኳ ጸድቅ እንዳልሆኑ የሚያሳየውን ከምዕ. 2:17-3:20 ያለውን ክፍል እናጠናለን።

ምዕ. 2:1-16 ያለውን ክፍል በዚህ መንገድ ልንከፋፍለው እንችላለን

እግዚአብሔር በሁሉም ሰዎች ላይ በጽድቅና በእኩልነት ይፈርዳል፤ ምክንያቱም፡-

- 1) በሰዎች ሁሉ ላይ የሚፈርደው ያለማስመስል በእውነት ስለሆነ (1-5)፤
- 2) በሰዎች ሁሉ ላይ የሚፈርደው በተግባራቸው እኩል ስለሆነ (6-11)፤
- 3) በሰዎች ሁሉ ላይ የሚፈርደው በራሳቸው እውቀት አንጻር ስለሆነ 12-16 ነው።

25ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 2:1-5። ጳውሎስ በቁ. 2 ላይ እግዚአብሔር የሚፈርደው እንዴት ነው ይላል?

26ኛ ጥያቄ፡- በዚህ ክፍል መሠረት ጥሩ ሥነ-ምግባር ኖሮአቸው በሌሎች ላይ የሚፈርዱ ሰዎች ወይም ሌሎችን የሚኮንኑ ሰዎች ግብዞች ተብለው የተወነጀሉት እንዴት ነው?

27ኛ ጥያቄ፡- በቁ. 4 መሠረት በአንዳንድ ኃጢአቶች ላይ እግዚአብሔር ከመፍረድ የሚዘገየው ለምንድን ነው?

28ኛ ጥያቄ፡- በቁ. 5 መሠረት በጎ ሥነ ምግባር ላላቸው ሰዎች እንኳ ወደፊት የሚጠበቃቸው ምንድን ነው?

በአይሁድም ሆነ የእግዚአብሔርን ቁጣ ለማምለጥ መልካም ሥነ-ምግባር አለን ብለው በሚገምቱ ሰዎች ላይ እግዚአብሔር በእውነተኛነት ይፈርዳል (ቁ. 2)። ይህ ማለት እግዚአብሔር በጽድቅ ያለአንዳች አድልዎ ያለግብዝነት በእውነት ይፈርዳል ማለት ነው።

ለእኛ ሁሉ ጊዜም ቢሆን በሌሎች ኃጢአት ላይ መፍረድና ለራሳችን ኃጢአት ግን ማመከኛ ማበጀት ቀላል ነው። ሌሎች ሰዎች ስለታሞች ናቸው ብሎ መተቸት አይከብደንም፤ ብዙ ጊዜ ግን ስለራሳችን ጥቅም እናስባለን። አንድ ሰው ሰነፍ ነው ብለን እንተቻለን፤ ብዙ ጊዜ ግን እራሳችንን ከሥራ ለማሸሽ መንገድ ለንፈልግ እንገኛለን፤ ሌሎችን ሰዎች ይዋሻሉ እያልን እንተቻለን፤ ነገር ግን ከሌሎች ጋር ስንጋገር እውነትን በትንሹ ለውጠን ጥሩ ሰዎች መስለን ለመታየት ስንጥር እንገኛለን። ሌሎች

ሰዎች ይበርቃሉ ብለን እንተቻለን፤ ነገር ግን ፈተና ላይ በተቀመጥን ጊዜ የፈተና መልስ ከሌላ ተማሪ እንኮርጃለን፤ ወይም ክስቅ ኃላፊ በስሕተት የሰጠንን ትርፍ ገንዘብ እናስቀራለን። ሁላችንም እራሳችን ከሌሎች የተሻልን አድርገን እንቅጥራለን፤ ያንን በምናደርግበት ጊዜ ግን ግብዞች ነን ማለት ነው። እግዚአብሔር በዚህ ስፍራ እርሱ ያለአድልዎ በትክክል እንደሚፈርድ ያስታውሰናል። ወደ ግብዝነታችን በቀጥታ ይመለከትና በኃጢአታችን ላይ ይፈርዳል።

29ኛ ጥያቄ፡- ማቴ 5:21-22፤ 27-28 እንብብ። ከእነዚህ ቁጥሮች ኢየሱስ ኃጢአት ነው የሚለው ምንን ነው?

አመንዝራነትና ነፍስ ገዳይነት ኃጢአት እንደሆነ ሁላችንም እንስማማለን። እግዚአብሔር በአመንዝራዎች ወይም በነፍስ ገዳዮች ላይ እንደሚፈርድ መረዳት ምንም አይከብደንም። በእነዚህ ቁጥሮች ግን በእግዚአብሔር አመለካከት ሰውን መጥላት የመግደል ያህል ኃጢአት እንደሆነ ጌታ ኢየሱስ ይናገራል። በእግዚአብሔር አመለካከት ሴትን ወይም ወንድን አይቶ መመኘት ከእነርሱ ጋር ከማመንዝር እኩል ኃጢአት ነው። ሌሎች ሰዎችን በኃጢአታቸው ምክንያት ስንፈርድባቸው የልባችን ዝንባሌ እኩል ኃጢአት የተሞላ መሆኑን ዘንግተናል ማለት ነው። እግዚአብሔር ያለ አድልዎ በትክክል የሚፈርድ ስለሆነ በልባችን ዝንባሌ ይፈርድብናል።

አንድ ሰው ግን፡ «እስክ እሁን ድረስ ሁሉንም ነገር መልካም ነው» እስካሁን እግዚአብሔር አልፈረደብኝም፤ ስለዚህ እኔን ኃጢአተኛ ነው ብሎ እያሰብም ማለት ነው፤ ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነቴ ጥሩ ነው ማለት ነው ሊል ይችላል። ጳውሎስ ለዚህ ጉዳይ መልስ ሲሰጥ፡ እግዚአብሔር ከመፍረድ የዘገየው እኛ ኃጢአትን ስላለደረግን፤ ወይም ኃጢአታችን ከፋ ስላልሆነ አይደለም ይላል። በቁ. 4 እንደምንመለከተው እግዚአብሔር ያልፈረደበት ዋና ምክንያት ችርና ታጋሽ ስለሆነ ነው። ንስሐ እንድንገባና ወደ እርሱ እንድንመለስ እየጠበቀ ነው። በመጨረሻ ግን ንስሐ ያልገቡ እራሳቸውን እንደ መልካም የሚቆጥሩ ሰዎች ቢሆኑም እንኳ እግዚአብሔር ይፈረድባቸውና የእግዚአብሔርን ቁጣ ይቀበላሉ።

30ኛ ጥያቄ:- 1) ሌሎችን እየኮንንከበት እራሱ ግን ልትፈጽመው ዝግብል ያለህ ኃጢአት የቱን ነው? 2) እራሱን ለመመርመርና የግብዝነት ሁኔታ የሚታይበትን የሕይወት ልምድህን ለመናዘዝ ጥቂት ጊዜ ውሰድ።

ሦስተኛ ቀን:

ሮሜ 2:6-16

በሮሜ 2:1-5 ጳውሎስ የእግዚአብሔር ፍርድ ሐቀኛና ያለ አድልዎ የሆነበትን ምክንያት ሲገልጽ:-

1) ሰዎችን ሁሉ ያለ ግብዝነት በእውነት ስለሚፈርድባቸው ነው ይላል።

በሮሜ 2:6-16 የእግዚአብሔር ፍርድ እንዲህ የሆነበትን ምክንያት ግብራራቱን ይቀጥላል የእግዚአብሔር ፍርድ ሐቀኛና ያለ አድልዎ ነው፤ ምክንያቱም:-

- 2) ሰዎችን ሁሉ በተግባራቸው ይፈርድባቸዋል (6-11)።
- 3) በሰዎች ሁሉ የሚፈርደው በእውቀታቸው አንጻር ነው (12-16)።

31ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2:6-11 አንብብ። በቁ. 6 መሠረት እግዚአብሔር በሰዎች የሚፈርደው እንዴት ነው? 32ኛ ጥያቄ:- ከቁ. 7-10 ያሉት ቁጥሮች አስቸጋሪ ናቸው፤ ምክንያቱም ሰው በመልካም ተግባሩ ይድናል የሚል ሰሜት ያላቸው ይመስላሉና። እነዚህን ቁጥሮች ለመረዳት ቁ. 11 እንዴት እንደሚረዳህ ተመልከት።

የእነዚህ ቁጥሮች ዋና አሳብ የእግዚአብሔር ፍርድ የሚመሠረተው በሰው ግንኙነት ሳይሆን (አሕዛብም ሆነ አይሁዳዊ) በተግባሩ ነው የሚል ነው። አርሱ አይሁዶችን ከአሕዛብ የበለጠ አይመርጣቸውም። አይሁዶችንና አሕዛብን በተግባራቸው በእኩልነት ይፈርድባቸዋል፤ እግዚአብሔር አንዱን ሕዝብ ከሌላው ሕዝብ በተሻለ ሁኔታ አያይም።

ይህ አሳብ ከቁ. 7-10 ያሉትን ቁጥሮች ለመረዳት ይጠቅመናል። እነዚህ ቁጥሮች የሚያስተምሩት ሰው በመልካም ሥራው እንደሚድን አይደለም። አንድ ሰው እነዚህን ቁጥሮች ብቻ ቢያነብ እውሉን የሚናገረው ሰው በሥራው እንደሚድን ነው ብሎ ሊያስብ ይችላል። እውሉን ለማረጋገጥ የሚሞከረው ግን በቀጥታ ተቃራኒውን ነው።

በመልካም ሥራው ሊድን የሚችል ሰው ጨርሶ የለም እያለ ነው። ከምዕ. 1-3 ያለውን በሙሉ በምናንበበት ጊዜ የጳውሎስ ዋና አሳብ ይህ መሆኑን እንረዳለን።

33ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 3:9-20+23 አንብብ። ሀ) ከኃጢአት ነጻ የሆነ ሰው ይገኛል? ለ) በሕግ የተጻፉትን መልካም ተግባራት በሙሉ ሊፈጽም የሚችል ሰው ይገኛል? ሐ) ሕግን በመጠበቅ ሊድን የሚችል ሰው ይኖራል?

ከምዕራፍ 1-3 ያለው የጳውሎስ ዋና አሳብ ግንኙነት ሕግን በሙሉ መጠበቅ ስለማይችል፤ ሕግን በመጠበቅ መዳን እንደማይችል መግለጽ ነው። በሮሜ 3:9-20+23 ግንኙነት ሰው ሕግን በመጠበቅ መልካም ተግባር ፈጽሞ መዳን እንደማይችል በግልጽ ተጽፏል። በሮሜ 2:7-10 ያለው የመጽሐፍ ቅዱስ ዐውደ ንባቡን ለየከፍሉ ግንብብ ምን ያህል ጠቃሚ እንደሆነ ለመግለጽ በምሳሌነት የሚቀርብ ነው። ይህ ግለት የተወሰኑ ጥቅሶችን ለይተን ብቻ በግንብብ ምን እንደሚሉ ለመረዳት መሞከር የለብንም ግለት ነው። አንድን ጥቅስ ለመረዳት ከጥቅሱ ጓሳና ፊት ያሉትን ቃላት ምን እንደሚሉ መመልከት አለብን።

የምዕ. 2:7-10 ዋና አሳብ የእግዚአብሔር ፍርድ በእኩልነት በሁሉም ላይ የሚፈጸም መሆኑን ነው። አንድ ሰው አይሁዳዊ በመሆኑ ብቻ በእግዚአብሔር ዘንድ የተለየ ልዩ ሰፍራ አይኖረውም። እግዚአብሔር አንድን ሕዝብ ወይም ቤተሰብ ከሌላው ሕዝብ ወይም ቤተሰብ በተለየ ሁኔታ የሚያይበት አንዳችም ምክንያት የለም። እግዚአብሔር አይሁድንም ሆነ አሕዛብን በእኩልነት፤ በተግባራቸው ይፈርድባቸዋል።

በቁ. 7 ና 10 እውሉን የሚለው ምናልባት አንድ ሰው ሕግን ሁሉ በፍጹምነት ከጠበቀ ይድናል ነው። በመቀጠልም ሲናገር ምንም ሰው ግን ሕግን በፍጹምነት ሊጠበቅ አይችልም (3:9-20+23) ይላል፤ ስለዚህ ግንኙነት ሰው በመልካም ተግባሩ ሊድን አይችልም። የጳውሎስ አባባል ምናልባት ደግሞ እውነተኛ የሆኑ መልካም ተግባሮች የደገነነት ማረጋገጫ የሆኑ የእምነት ፍሬዎች ናቸው ግለቱ ሊሆን ይችላል። በቁ. 7 ና 10 የሚገኙ መልካም ተግባሮችን የፈጸሙ ሰዎች በክርስቶስ እውነተኛ እምነት ያላቸው ስለሆኑ ይድናሉ ግለት ነው፤ ዳሩ ግን በቁ. 8 ና 9 ትርጉሙ ግልጽ ይሆናል። ኃጢአትን ያደረጉ ሁሉ በኃጢአታቸው ምክንያት ይፈርድባቸዋል። ሁሉም ደግሞ ኃጢአትን አድርገዋል።

(3:23)። በሰዎች ተግባር መሠረት እግዚአብሔር ያለ እድልዎ ፍርድ ይሰጣል፤ ስለዚህ እግዚአብሔር እንደ እይሁድ ሁሉ በጥሩ ሥነ-ምግባር የሚኖሩ ሰዎችን ኃጢአት እንኳ ይመለከታል፤ በሠሩት ኃጢአት መሠረትም ይፈርድባቸዋል።

34ኛ ጥያቄ. ሮሜ 2:12-16 እንብብ። 1) ሕግ ያላቸው (አይሁድ) የሚፈረድባቸው እንዴት ነው? 2) ሕግ የሌላቸው (አሕዛብስ) የሚፈረድባቸው እንዴት ነው?
 35ኛ ጥያቄ:- በቁ. 14ና 15 መሠረት ሕግና እግዚአብሔር የሌላቸው አሕዛብ መልካም የሆነውንና ያልሆነውን የሚለዩት እንዴት ነው?
 36ኛ ጥያቄ:- በቁ. 13 ጳውሎስ የሚለው ነገር ምን ይመስላል? ለመልሱ እንዲረዳህ ከቁ 7-10 ላሉት የተሰጠውን ማብራሪያ እንደገና ተመልከት።

ጳውሎስ የእግዚአብሔር ፍርድ ትክክል ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ሰዎችን ሁሉ በእኩልነት በተግባራቸው ይፈርድባቸዋል ብሏል። ግን ቢሆንም አንዳንድ ሰዎች ከሌሎች ሰዎች የበለጠ የእግዚአብሔርን እውነት አያውቁም? አንዳንድ ሰዎች ከሌላው የበለጠ እውቀት ቢኖራቸው የእግዚአብሔር ፍርድ ትክክል መሆን እንዴት ይችላል? ጳውሎስ የመለሰው አንዳንዶች ከሌሎች የተሻለ እውቀት ካላቸው ፍርዱ የእግዚአብሔር እውነትና ፍቃድ ላይ ባለን የእውቀት መጠንም ይወስናል የሚል ነው።

በእርግጥ አንዳንድ ሰዎች ከሌሎች በበለጠ የእግዚአብሔርን ፍቃድ ያውቃሉ። ይህ ምንም ለውጥ አያመጣም። እግዚአብሔር በዚህ ሁኔታም ውስጥ ቢሆን በፍርዱ ትክክል ነው። አይሁዶች የእግዚአብሔር ሕግ ስላላቸው የእግዚአብሔርን ፈቃድ በበለጠ ያውቃሉ። እግዚአብሔር በሕግ ይፈርድባቸዋል፤ ስለዚህም ጠበቅ ያለ ፍርድ ይቀበላሉ፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር ሕግ የሌላቸው አሕዛብ እንኳ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ የተወሰነ እውቀት አላቸው። እያንዳንዱ ኅብረተሰብ የራሱ የሆነ ሕግና የኑሮ መልኪያ አለው። አብዛኛው መመዘኛዎቹም የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ሕግ የሚያንጸባርቁ ናቸው (ቁ. 14)። ለምሳሌ አብዛኛው ኅብረተሰብ ነፍስ መግደልን የሚቃወም ሕግ አለው። ይህም እግዚአብሔር ከዘላለም ጀምሮ በነፍስ ግድያ ላይ ያለው የተቃውሞ ሕግ ነጸብራቅ ነው። የራሳቸው ሕግ ያላቸው ነገር ግን የእግዚአብሔር ሕግ የሌላቸው ሰዎች የራሳቸውን መልኪያ በጠበቁበት ዘመን

ይፈርድባቸዋል። የራሱን ኅብረተሰብ ሕግና መልኪያ እንኳ በፍጹምነት የሚጠብቅ አንዳችም ሰው የለም።

እያንዳንዱ ሰው የሚያደርገው ነገር ትክክል መሆኑ ያለመሆኑን የሚነግረው የራሱ ሕሊና ደግሞ አለው። በጎና ከፋን ለማድረግ ሕሊና ፍጹም መመዘኛ ባይሆንም እንኳ የእግዚአብሔር ዘላለማዊ መልኪያ ከፊል ነጸብራቅ ነው (ቁ. 15)፤ ስለዚህ እያንዳንዱ ሰው ለራሱ ሕሊና ባለው አለመታዘዝ መጠን ይፈረድበታል። እያንዳንዱ ሰው ግን ሕሊናውን አልታዘዘም፤ ወይም ለሕሊናው ተገዥ አልሆነም። እያንዳንዱ ሰው ሕሊናው አታድርግ ያለውን ነገር አድርጓል።

እያንዳንዱ ሰው ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ ምንም ያህል እውቀትም ቢኖረው የሚያመጣው ለውጥ የለም። ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ የተወሰነ እውቀት አላቸው (1:19-21+25+28)። እግዚአብሔር አንድ ቀን እያንዳንዱ ሰው ለተገጠለት ወይም ስተረዳው እውቀት ባለው ታዛዥነት መጠን ይፈርድበታል (ቁ. 16)። የእግዚአብሔር ፍርድ ማንም ሰው በፍጹምነት ሕሊናውን ወይም የኅብረተሰቡን ሕግ አንዳልተከተለ ይገልጣል። ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ ያላቸውን እውቀት ቸል ብለዋል።

ቁ. 13: ከቁ. 7-10 ካለው ጋር እጅግ ተመሳሳይ ነው። በመጀመሪያ ስንመለከተው የእግዚአብሔርን ሕግ በመከተል ደገንነት ይገኛል የሚል ትምህርት የሚያስተምር ይመስላል። አሁንም የክፍሉን አጠቃላይ አሳብ ማስታወስ አለብን። ጳውሎስ ሊያስተምር የፈለገው አጠቃላይ ትምህርት የእግዚአብሔርን ሕግ በሙሉ ሊጠበቅ የሚችል እንዳችም ሰው የለም የሚል ነው። ጳውሎስ በቁ 13 የሚለውን ነገር ለመረዳት አይሁዶች ከእግዚአብሔር ጋር ስላላቸው ልዩ የሆነ ኅብረት የሚያስቡትን ነገር ማስታወስ ይጠቅማል። አይሁዶች ለእግዚአብሔር ልዩ ሕዝብ እንደሆኑ ሕግን ከእግዚአብሔር ተቀብለው ነበር። በየስንበቱ በሙኩራቦቻቸው የእግዚአብሔርን ሕግ ሊነበብ ይሰሙ ነበር። «ወደዚህ ተመልከት፤ እግዚአብሔር ሕጉን ለእኛ ሰጠን። በየሳምንቱ ሊነበብ እንሰማዋለን። ይህ የሚያሳየው እግዚአብሔር ከሌላው ሕዝብ እኛን መምረጡ ነው። ስለዚህ አይሁዳዊያን በመሆናችን ብቻ እንድናለን» ማለት ይችሉ ነበር። የጳውሎስ መልስ ግን፤ «አይደለም! «ማንም ሕግን በመስማት ብቻ አይድንም። እግዚአብሔር ሕግን ሊሰጠው የመረጠው ሕዝብ አካል በመሆን ብቻ መዳን እይችልም። ሰው መዳን የሚችለው

የሕግን ተግባር ከፈጸመ ብቻ ነው» ይላቸዋል። ደግሞም ጳውሎስ በ3፡9-20፣ 23 እንደሚለው ሰው ሕግን በሙሉ መጠበቅ እይቻልም። በተጨማሪ ጳውሎስ ያስበው ነገር ቢኖር የእግዚአብሔርን ሕግ በእውነት ለመታዘዝ የሚችል ሰው በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ወደ እግዚአብሔር የመጣ ሰው ብቻ መሆን አለበት። የኢየሱስ ጋይል በውስጡ ሰላላ የሕግ ፈጻሚ መሆን ይችላል። በክርስቶስ ኢየሱስ ያመነ ሰው ሕግን ይፈጽማል፤ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ይሆናል።

ብዙ ሰዎች በክርስቲያን ቤተሰብ ውስጥ በመወለዳቸው ወይም የአንድ ቤተ ክርስቲያን አባል በመሆናቸው ብቻ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሆኑ ይመስላቸዋል። ይህ ክፍል ግን እግዚአብሔር ለማንም ሰው በማንነቱ ብቻ የተለየ አድልዎ እንደማያደርግለት ግልጽ ያደርጋል። ሁላችንም ብንሆን ሕግን ለመታዘዝ ባላየነው ድክመት እግዚአብሔር በእኩልነት ይፈርድብናል። ጻድቃን ልንሆን የምንችልበት ብቸኛው መንገድ የኢየሱስን ጽድቅ በራሳችን ቦታ መቀበል ነው።

የሮሜ 2፡1-16 ማጠቃለያ፡- በሰዎች ላይ በሚለጠው ፍርድ እግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ትክክለኛ ምንም አድልዎ የማያደርግ ነው።

37ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለደሃነነታቸው በቤተሰባቸው ሁኔታ ወይም ለሃይማኖት ባላቸው ልዩ ዝንባሌ ላይ የሚደገፉ ጓደኞች አሉህን? ለ) ከዚህ ትምህርት ለእነርሱ የምታካፍለው ነገር ምንድን ነው?

አምስተኛ ቀን፡

ትምህርቱን በመከለስ ለሳምንታዊ ስብሰባ ተዘጋጅ። በየሳምንቱ ለሚኖረው የስብሰባ ጊዜ 4ኛው ጥያቄ ሀ) በተለይ አስፈላጊ ነው። ለዚያ ጥያቄ መልስ በመፈለግ ጥቂት ደቂቃዎችን በተጨማሪ ውስድ። ለቡድን ውይይት በየሳምንቱ የማትገናኙ ከሆነ ለሚከተሉት ጥያቄዎች መልስ በመስጠት የዕለቱን ትምህርት ጊዜ አላልፍ።

የሳምንቱ የኅብረት ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ
2. ጸሎት፡- ለ10 ደቂቃ በአንድነት ጸልዩ። ክርስቶስን እንደግል አዳኛቸው ላልተቀበሉ ጓደኞቻችሁ ጸልዩ።
3. ክላሳ፡- የዚህን ሳምንት ትምህርት ለ 15 ደቂቃ ያህል ክልስ።

4. ውይይት፡- በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ከ25-30 ደቂቃዎች ተወያዩ። በተለይ በአንደኛው ጥያቄ ላይ ትኩረት ስጥበት! እያንዳንዱ ሰው የራሱን አሣብ ይስጥ። ለዝንዚህ ጥያቄዎች ልዩ የሆነ ማስገንዘቢያ መኖሩን አረጋግጥ።

ሀ) በሮሜ 1፡18-2፡16 መሠረት ሰዎች አዳኝ የሚያስፈልጋቸው ለምንድን ነው?

ለ) አንዳንድ ጊዜ ሰዎች ወንጌልን ጨርሰው ባልሰሙ ሰዎች ላይ እግዚአብሔር እንዴት ይፈርድባቸዋል? የሚል ጥያቄ ይጠይቃሉ «እንዲያውም አያቶቼ መልካሙን የምሥራች ለመስማት ዕድል ስላላገኙ እግዚአብሔር እንደማይቀጣቸው አርግጠኛ ነኝ» ይላሉ። የእነዚህን ሰዎች ጥያቄ ለመመለስ ይህ ምዕራፍ እንዴት ይረዳሃል? በተለይ 1፡18-21፣ 25፣ 28 ና 2፡12-16 ይህን ጥያቄ ለመመለስ ተመልከተው።

ሐ) 1. በሮሜ 1፡22-23፣ 26-27፣ 28-32 ለተገለጠው ዓለማችን ላለችበት ነገር ለማረጋገጥ በእካባቢህ የምታየውን መረጃ ዘርዝር። 2. አዳኝ እንደሚያስፈልጋቸው ለማሳየት የጋጢእትን እስቸጋሪ ውጤቶች ለሰዎች እንዴት ለማሳየት እንችላለን?

መ) ጥሩ ሥነ-ምግባር ላላቸውና ሃይማኖታዊ ለሆኑ፣ በዚህም ምክንያት እግዚአብሔር እንደሚቀበላቸው ለሚለማቸው ሰዎች ከዚህ ምዕራፍ ምን ልናካፍላቸው እንችላለን?

በጣም ጠቃሚ ነጥብ፡- የ4ኛ ሀ መልስ ሰዎች ሁሉ ስለ እግዚአብሔርና ስለ ፈቃዱ የተወሰነ አውቀት አላቸው፤ ነገር ግን ጀርባቸውን ለእግዚአብሔር በመስጠት እግዚአብሔርን ተፈ። እግዚአብሔር የሚፈርድባቸው በተረዱት አውቀት መጠን ብቻ ነው።

ትምህርት 4

ሮሜ 2: 17-3: 20

አንደኛ ቀን:

ሮሜ 2: 17-24

ባለፈው ሳምንት የሮሜን መለእክት የመጀመሪያ ዐቢይ ክፍል ማጥናት ጀምረናል (1: 18-3: 20)። የዚህ ክፍል መለእክት ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት በኃጢአታቸው ምክንያት ጻድቅ ስላልሆኑ በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ናቸው የሚል ነው (1: 18-3: 20)። ሮሜ 1: 18-32 ሰዎች ሁሉ በተለይ ደግሞ እሕዛብ፣ ስለ እግዚአብሔር በነበራቸው እውቀት ላይ ጀርባቸውን ስጡ፤ ስለዚህም ሰዎች በራሳቸው መንገድ በኃጢአት እንዲሄዱ አላልፎ ሰጣቸው በማለት ያስተምራል። ከዚያም አይሁዳዊ ሆኑ መልካም ሥነ-ምግባር ያላቸው ሌሎች ሰዎችም እንኳ ኃጢአተኞች መሆናቸውን የሚናገረው የምዕ. 2: 1-29 ያለውን ክፍል ማጥናት ጀምረናል። ሮሜ 2: 1-16 እግዚአብሔር ሰዎችን ሁሉ በትክክል አንዱን ከሌላው ላይለይ ያለእድልዎ እንደሚፈርድ የሚያመለክተው ነገር አይሁዶችንም እንደሚመለከት ያሳያቸዋል። ይህንን ክፍል ዛሬና ነገ እንመለከታለን።

ብዙ ሰዎች ዛሬ በራሳቸው ማንነት ምክንያት፣ ወይም የአንድ ቤተ ክርስቲያን አባል ስለሆኑ፣ ወይም በቤተሰባቸው ምክንያት፣ ወይም በሚፈጽሙት አንዳንድ ሃይማኖታዊ ሥርዓት እግዚአብሔር በተለየ ሁኔታ እንደሚመለከታቸው አድርገው ይገምታሉ። ሮሜ 2: 17-3: 20 ጥሩ የሆነና መልካም ሥነ-ምግባር ያላቸውና ሰዎች እንኳ ኃጢአተኞች እንደሆኑና እግዚአብሔር እንደሚፈርድባቸው ያስታውስናል። ይህ ክፍል አማኞች ሃይማኖታዊ የሆኑ ግን ጌታን የማያውቁ ሰዎች ክርስቶስ ለእነርሱ እንደሚያስፈልጋቸው ለማሳየት ሊጠቀሙበት የሚገባና በጣም አስፈላጊ ክፍል ነው።

- 1ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2: 17-29 አንብብ። በዚህ ክፍል ጳውሎስ ለአይሁዶች የሚነግራቸው ምንድን ነው?
- 2ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 3: 1-20 አንብብ። ከኃጢአት ነጻ የሆነ ማንው?

በዚህ ክፍል ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች እንደሆኑ ጳውሎስ ይነግረናል። በመጀመሪያ ደረጃ ለአይሁድና ለሌሎችም ሰዎች ክፉዎች ከሆኑ እሕዛብ እንሻላለን ብለው የሚያስቡ ቢሆኑም ኃጢአተኞች መሆናቸውን ይነግራቸዋል። ቀጥሎም ማጠቃለያውን ለማቅረብ ከብሉይ ኪዳን በርካታ ጥቅሶችን ይጠቅሳል። እሕዛብም (1: 18-32) ሆኑ አይሁዶች (2: 1-29) ሁሉም ኃጢአተኞች ከሆኑ በየትም ስፍራ የሚገኙ ሰዎች በሙሉ ኃጢአተኞች ናቸው፤ ደግሞም ሕግን ለመቃዘዝ በመሞከር ማንም ሰው ከእግዚአብሔር ቁጣ ለመዳን አይችልም (3: 1-10)።

- 3ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2: 17-20 አንብብ። አይሁዶች የሚመኩበት መንፈሳዊ ተግባራትና ጥቅሞችን ጥቀስ፤ (ቢያንስ ሦስት)።
- 4ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2: 21-24 አንብብ። ሀ) አይሁዶች በሰብክታቸው የሚቃወሟቸው ኃጢአተኞች ናቸው ብሎ ጳውሎስ የጠቀሳቸው የትኞቹ ናቸው? ለ) አይሁዶች ስለፈጸሙት ተጠያቂ ናቸው ብሎ የሚጠቅሳቸው ኃጢአተኞች የትኞቹ ናቸው?
- 5ኛ ጥያቄ:- ሌሎች እንዲጠብቁት የሚያዙትን ሕግ በመጣላቸው በአይሁዶች ላይ የደረሰው ችግር ምንድን ነው? (ቁ. 24)

ጳውሎስ አይሁዶች የሚመኩባቸውን መንፈሳዊ ተግባራትና ጥቅሞች በመዘርዘር ይጀምራል። 1) እግዚአብሔር ሕጉን ከሌሎች ለይቶ ለእነርሱ ብቻ በመስጠቱ ብቻ እንደሚድኑ ተማምነው ነበር (ቁ. 17)። 2) እግዚአብሔር የሌሎች አምላክ ሳይሆን የራሳቸው አምላክ ብቻ እንደሆነ ተስፋ አድርገው ነበር። እግዚአብሔር ብቻ የእኛ አምላክ ነው። ብለው ይመኩ ነበር (ቁ. 17)። 3) የእግዚአብሔር ሕግ ስላላቸው ስለ እግዚአብሔር ፈቃድ ልዩ የሆነ እውቀት እንዳላቸው ያስቡ ነበር (ቁ. 18)። 4) የእግዚአብሔርን ሕግ የተማሩ በሕይወት ውስጥ በጣም ጠቃሚና አስፈላጊ የሆኑ ነገሮችን የመለየት ችሎታ እንዳላቸውና ይህንንም እንዳደረጉ ይመስላቸው ነበር (ቁ. 18)። 5) የዕውር መሪ የሆነ ሰው ዕውርን እንደሚመራ ወይም አስተማሪ ሕፃናትን ወይም የማያውቁ ሞቾችን እንደሚያስተምር የእግዚአብሔር ሕግ ስላላቸው ብቻ የቀረውን ዓለም ሁሉ ለመምራትና መንገድ ለማሳየት የሚችሉ ይመስላቸው ነበር (19-20)።

አይሁዶች የሚመኩባቸው እነዚህ ሁሉ ጥቅሞች ስለነበሯቸው ከእግዚአብሔር የተለየ ነገር የሚያገኙ፣ የተለዩ ሕዝቦች እንደሆኑ ተስማሚው። ጳውሎስ ግን ሊያስተምራቸው ወይም ሊመራቸው

ካለባቸው ሕዝቦች ያልተሻሉ እንደሆኑ በመንገር አስደነገጣቸው። ከአነርሱም ያልተሻሉት እነዚያ ሕዝቦች የሠሩትን ኃጢአት በተመሳሳይ ሁኔታ እነርሱም በመሥራታቸው ነበር።

አይሁዶች የቀረው ዓለም አስተማሪና መሪ እንደሆኑ አራሳቸውን ቢቆጥሩም ትምህርቱን ከራሳቸው ሕይወት ጋር በማዛመድ መጀመር ነበረባቸው።

1. መስረቅ ኃጢአት እንደሆነ ያስተምሩ ነበር፤ እነርሱ አራሳቸው ግን በመስረቅ ኃጢአት ተጠያቂ ነበሩ።
2. ዝሙት ኃጢአት እንደሆነ ያስተምሩ ነበር፤ ብዙ አይሁዶች ግን በዝሙት ኃጢአት ተጠያቂ ነበሩ።
3. ጣዖትን ማምለክ ኃጢአት እንደሆነ ያስተምሩ ነበር፤ ነገር ግን ቤተመቅደስን ይዘርፉ ነበር። የዚህ እንግዳ አባባል ትርጉም ምናልባት አይሁዶች ከወርቅ፣ ከብር ወይም ከክብሩ ድንጋዮች የተሠሩ ጣዖታትን በዋጋቸውና በውበታቸው ምክንያት እየዘረፉ በቤታቸው በማስቀመጥ ሀብታምና የረቀቁ መሆናቸውን ያሳዩ ነበር ማለት ይሆናል። የሚፈጽሙት ነገር ይህ ከሆነ የውበትና የሃብት አምላክ ያላቸውን ያሳዩ ነበር ማለት ይሆናል። የሚፈጽሙት ነገር ይህ ከሆነ የውበትና የሀብት አምላክ ያላቸውን በማምለክና የሌሎች ሰዎችን ከብርና ምስጋና በመሻት ጣዖትን አምልክዋል ማለት ነው። ወይም ደግሞ በብሉይ ኪዳን የታዘዘውን ምጽዋት ለእግዚአብሔር ለመስጠት ፈቃደኛ ባለመሆን ከኢየሱሳም ቤተ መቅደስ ዘርፈዋል ማለት ሊሆን ይችላል። ያደረጉት ይህን ከሆነ የተሳሳተ የሀብት አምላክ በማምለክ ጣዖትን አምልክዋል ማለት ነው። በሁለቱም መንገድ ቢሆን አይሁዶች ጣኦትንና የተሳሳቱ አማልክትን ማምለክን ቢቃወሙም እነርሱ ግን ሐሰተኛ አምላክ የሆኑትን ሀብትንና የሰውን ክብር አምልከው ነበር። አንድ ነገር ከእግዚአብሔር በላይ በማክበር ጣዖትን የማምለክ ኃጢአት ፈጽመዋል።
- 4) የብሉይ ኪዳን ሕግ እንዳላቸውና እንደሚያውቁትም በመመካት ይናገሩ ነበር፤ ነገር ግን አይታዘዙትም ነበር።

በርካታ መንፈሳዊ ጥቅሞችና ዕድሎች የነበራቸው ቢሆንም እንኳ አይሁዶች ልክ እንደ አሕዛብ የእግዚአብሔርን ሕግ በመተላለፋቸው ጥፋተኞች ነበሩ። አይሁዶች ሌሎች እንዲታዘዙት የሚያስተምሩትን የእግዚአብሔርን ሕግ በግልጽ በመተላለፋቸው የእግዚአብሔር ስም

በዓለም ዙሪያ ተሰደበ። የአይሁዶች አለመታዘዝ ለእግዚአብሔር ስም ለድብን ማምጣቱን ለማረጋገጥ ጳውሎስ ኢሳ 52:5ን ይጠቅሳል። በዚህ ክፍል የአይሁዶች መማረክ አሕዛብ በእግዚአብሔር ስም ላይ እንዲሳለቁ ምክንያት ሆኖአል። የእግዚአብሔር ሰዎች በመርነት ተሸንፈው በምርኮ ስለተወሰዱ እግዚአብሔር ራሱ ደካማና ኃይል የሌለው እንደሆነ እንዲያስቡ አድርጓቸዋል። ጳውሎስ የአይሁዶች ኃጢአተኝነት በእግዚአብሔር ስም ላይ አሕዛብ በተመሳሳይ መንገድ እንዲሳለቁ እንዳደረገ ይናገራል። አሕዛብ የሆኑ ሰዎች የእግዚአብሔር ሕዝብ የሆኑትን የአይሁዶች ኃጢአት ባዩ ጊዜ «ቅዱሳንና፣ ጻድቅ ነን ይላሉ፤ ነገር ግን ከእኛ በምንም አይሻሉም፤ እኛ ኃጢአት በምናደርግበት መንገድ ሁሉ እነርሱም ያደርጋሉ። ሃይማኖታቸውም ከሃይማኖታችን የተሻለ አይደለም፤ አምላካቸውም ከእኛ አምላክ አይሻልም» አሉ፤ ስለዚህ የአይሁዶች ኃጢአት በእግዚአብሔር ስም ላይ ነቀፋን አመጣ።

ልክ እንደ አይሁዶችም በዛሬ ዘመን ብዙ ሰዎች በርካታ መንፈሳዊ ዕድሎች አሏቸው። እንደ አይሁዶች የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚገልጠው የእግዚአብሔር ቃል፣ መጽሐፍ ቅዱስ አላቸው፤ እንደ አይሁዶች ብዙዎቹ መጽሐፍ ቅዱስን አጥንተው በደንብ አውቀዋል። አብዛኞቹ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት የሄዱና የመልካም ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት አባላትም ናቸው። አብዛኞቹ የእግዚአብሔርን ቃል ያስተማሯቸው ክርስቲያን ወላጆችም አሏቸው። እንደ አይሁዶች ብዙዎቹ መጽሐፍ ቅዱስን ለሌሎች አስተምረዋል።

6ኛ ጥያቄ፡- በአካባቢህ ያሉ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንደሚያደርጓቸው የሚቆጥሩላቸውን አንዳንድ መንፈሳዊ ጥቅሞች ዘርዝር።
7ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር ላንተ በግልህ የሰጠህን መንፈሳዊ ጥቅሞችን ጻፍ።

ከእነዚህ መንፈሳዊ ጥቅሞች ሁሉ ሰዎችን በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኞች ከመሆን የሚከለክላቸው በፍጹም የለም። አንድ ሰው የእግዚአብሔር ቃል ቢናረውና የእግዚአብሔርን ፈቃድ ቢያውቅም ሰዎች ሁሉ ግን ኃጢአትን ሠርተዋል። እግዚአብሔር እንዲሠሩ የማይፈልገውን ነገር ሁሉ ሰዎች ሠርተዋል። እግዚአብሔር እንዲሠሩ የሚፈልገውን ነገር ሁሉ ደግሞ አልሠሩም። በርካታ ገንዘብ ከአንድ ሰው አልሰረቁም ይሆናል፤ ነገር ግን ሁሉ የራሱ ያልሆነውን አንድን ነገር

ወሰዷል። እንደ ሰው ዝሙት አልፈጸመ ይሆናል፤ ነገር ግን ሁሉም ሰው ተመኝቷል። ለጣዖት አልሰገዱም ይሆናል፤ ሰዎች ሁሉ ግን ገንዘብን ወይም ሌሎች ሰዎችን ከእግዚአብሔር በላይ አክብረዋል። በጣም ጥሩ የሆኑ እጅግ የተሻሉ የሥነ-ምግባር ሰዎች እንኳ የእግዚአብሔርን ሕግ ጥሰዋል።

8ኛ ጥያቄ:- የተለየ መንፈሳዊ ጥቅሞች ያሏቸው ሰዎች ኃጢአተኞችና በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኞች መሆናቸውን ለማሳየት ከዚህ ምዕራፍ ለሌሎች ለማካፈል የምንችለውን ነገር ጻፍ።

9ኛ ጥያቄ:- ሀ) በጣም ክፉ አይደሉም ብለህ እራስህ ምክንያት የምትሰጥባቸውን እንዳንድ ኃጢአተኞች ጻፍ። ለ) እነዚህን ኃጢአተኞች በእግዚአብሔር ፊት ለመናዘዝ ጥቂት ጊዜ ይኑርህ።

እንዳንድ ጊዜ በአሁኑ ዘመን ያሉ አማኞችም በጳውሎስ ዘመን እንደነበሩ አይሁዶች ናቸው። ስለ እነርሱ ሌሎች ሰዎች የሚያውቁት ነገር፣ እራሳቸውን ክርስቲያን እንደሚሉና የክርስቶስ ኢየሱስ ተከታዮች የሚናገሩ ናቸው። እነዚህ ክርስቲያኖች ኃጢአት ሊሰሩ ቢገኙ በዙሪያቸው ያሉ ክርስቲያን ያልሆኑ ሰዎች እንደ ግብዞች ሊቆጥሯቸው ይችላሉ። «እነዚህ ሰዎች የክርስቶስ ተከታዮች ነን ይላሉ፤ ነገር ግን ከእኛ በምንም አይሻሉም። ሃይማኖታቸውም ሆነ የእነርሱ ኢየሱስ በሕይወታቸው ውስጥ ያመጣው የተለየ ለውጥ የለም» ይሏቸዋል። ይህም በሚሆንበት ጊዜ የአማኞች ግብዝነት የእግዚአብሔርን ስም ሊያስድብ ይችላል።

10ኛ ጥያቄ:- ሀ) እካሄድህ በአካባቢህ ከሚኖሩ የማያምኑ ሰዎች ያልተለየ እንደሆነ የሚሰማህና በዚህም ምክንያት በማያምኑ ሰዎች ፊት እንደግብዝ የተቆጠርክባቸውንና የጥፋተኝነት ለሚት የተሰማህን ጊዜ ጻፍ። ለ) በዚህ ዓይነት ሁኔታ በምትሆንበት በሚቀጥለው ጊዜ ምን ታደርጋለህ?

ሁለተኛ ቀን:

ሮሜ 2:25-29

ትላንትና አይሁዶችና መልካም ሥነ-ምግባር ያላቸው ሌሎች ሰዎች እንደ አሕዛብ ሁሉ የእግዚአብሔርን ሕግ በመጣስ ጥፋተኞች መሆናቸውን ተመልክተናል። አይሁዶች ከሌሎች የተለየ በርካታ ዕድል ነበራቸው፤ ይህ የተለየ ዕድል ግን ምንም አልጠቀማቸውም፤ ምክንያቱም

እነርሱም ኃጢአት ሠርተዋል። ዛሬ ደግሞ ልዩ የሆኑ አይሁዶች የሚፈጽሟቸው ሃይማኖታዊ ተግባራትና ሥርዓቶችም ዋጋ እንደሌላቸው እንመለከታለን፤ ምክንያቱም በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን ሠርተዋልና። የአይሁድ ሃይማኖታዊ ተግባራት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ሊያደርጋቸው ስላልቻሉ፣ ዛሬም የሃይማኖታዊ ሥርዓት ሰዎችን አያጸድቅም።

11ኛ ጥያቄ:- ዘፍ 17:1-14 እንብብ። የአብርሃም ትውልድ ለሆኑት አይሁዶች የግዝረት ትርጉምና ጥቅሙ ምንድን ነው?

የወንድ ልጅ ግዝረት የአይሁድ ሕዝብ ከእግዚአብሔር ጋር የተለየ ቃል ኪዳን እንዳላቸው የሚያሳይ ምልክት ነበር። ለእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝቦች እባል መሆኑን ለማሳየት እያንዳንዱ አይሁዳዊ ልጅ መገረዝ ነበረበት። አይሁዶች በመገረዛቸው ይመኩ ነበር። ለእነርሱ በምንም ዓይነት ሕይወት ይኑሩ እግዚአብሔር እንደሚቀበላቸው እውነተኛ ማረጋገጫው ግዝረት እንደሆነ ያምኑ ነበር። ከተገረዙ ለእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝቦች እንደሆኑና እግዚአብሔር ጻድቅ እንደሆኑ እድርጎ እንደተቀበላቸው ይቆጥሩ ነበር። ግዝረት አይሁዶች በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት እንዳገኙ እንዲሰማቸው የሚያደርግ ሃይማኖታዊ ሥርዓት ነው። ጳውሎስ ግን ግዝረት በእራሱ ምንም እንዳይደለ ለመገንጠል ያስደነግጣቸዋል። ለተገረዙ ብቻ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ናቸው ማለት አይደለም። እንደ ሰው ቢገረዝና ለእግዚአብሔር ከተለየ ሕዝብ እንዱ ቢሆን፣ ነገር ግን ሕግን ባይጠብቅ በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኛ ነው።

12ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 2:25-29 እንብብ። ሀ) ግዝረት ዋጋ የሚኖረው መቼ ነው? ለ) ግዝረት ዋጋ የሚያጣው ሰው መቼ ነው?

13ኛ ጥያቄ:- ሀ) የተገረዘ አይሁዳዊ ሕግን ባይጠብቅ እግዚአብሔር የሚመለከተው እንዴት ነው? ለ) ያልተገረዘ የአሕዛብ ወገን የሆነ ሰው ሕግን ቢጠብቅ እግዚአብሔር የሚመለከተው እንዴት ነው?

14ኛ ጥያቄ:- በቁ. 28-29 መሠረት፣ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ እባል የሚሆነው ምን ዓይነት ሰው ነው?

ጳውሎስ ግዝረት፣ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብና አይሁድ መሆን ጥሩ ነው ይላል። በነገው ትምህርታችን ይህ ነገር ጥሩ የሆነው ለምን እንደሆነ ጳውሎስ መግለጽ ይጀምራል (3:1-2)፤ ነገር ግን ግዝረት ለአይሁድ ዋጋ የሚኖረው የተገረዘው ሰው የእግዚአብሔርን ሕግ ከታዘዘ

ብቻ ነው። አንድ አይሁዳዊ የእግዚአብሔርን ሕግ በሚጥሰበት ጊዜ ግዝረት ዋጋ ያጣል። አንድ አይሁዳዊ የእግዚአብሔርን ሕግ በሚጥሰበት ጊዜ እርሱ በእግዚአብሔር ዓይን ልክ እንዳልተገረዘ አረማዊ (ግሪካዊ) ነው። የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ አካል የመሆን ዋጋ አጣ ማለት ነው (ቁ. 25)፤ ነገር ግን ያልተገረዘ አረማዊ (ግሪካዊ) የእግዚአብሔርን ሕግ ቢጠብቅ እርሱ በእግዚአብሔር ዓይን ልክ ተገርዞ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ አባል እንደሆነ ይቆጠራል (ቁ. 26)። አይሁዶች በሥጋቸው የተገዙ ናቸው፤ የተጻፈው የእግዚአብሔር ሕግ ደግሞ ነበራቸው። እውነተኛውን የሕግ መንፈስ ካልጠበቁ ግን ሕግን በጠበቁ በአሕዛብ ሕይወት ይኮንናሉ (ቁ. 27)። በሌላ አባባል አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ሕግ እስካልታዘዘ ድረስ ውጫዊ የሆነው የግዝረት ሥርዓት ትርጉም አልባ ነው። እግዚአብሔር በሰዎች ላይ ፍርድን የሚሰጠው የአንድ የተለየ ቡድን ስለሆኑ ወይም የተወሰኑ የሃይማኖት ሥርዓቶች ስለፈጸሙ ላይሆን ስለታዘዙ ወይም ስለልታዘዙ ነው።

እንደገና በቁጥር 26 ና 27 መሠረት ጳውሎስ ሕግን በመጠበቅ መዳን አንደሚቻል እንዳስተማረ ልንገምት አይገባም። ዋናው ሊያሳይ የፈለገው ነጥብ አይሁዶች ስለተገረዙ ብቻ ካልተገረዙ አሕዛብ እንደማይሻሉ ነው። እነዚህ ቁጥሮች ባለፈው ላምንት ቀድመን ካጠናናቸው ከሮሜ 2:7፣10፣13 ጋር በጣም የሚመሳሰሉ ናቸው። የጳውሎስ አባባል ምናልባት ያልተገረዙ አሕዛብ ሕግን ሙሉ በሙሉ በፍጹምነት ከጠበቁ፣ ሕግን እንደጠበቁት አይሁዶች በቀላሉ ይድናሉ የሚል ይሆናል፤ ነገር ግን በመቀጠል ማንም ሰው ሕግን መጠበቅ ስለማይችል፣ ማንም ሰው ሕግን በመታዘዝ ሊድን አይችልም ይላል (3:9-20፣23)። ወይም ጳውሎስ ስለ ሕግ መመዘኛ መጠበቅ በሚናገርበት ጊዜ ክርስቶስን እንደ አዳኛቸው ስለተቀበሉና በዚህም የሕግ ዋና መመዘኛ የሆነውን ነገር ስላሟሉ ሰዎች እያስበ ይሆናል። በየትኛውም መንገድ ይሁን የጳውሎስ ትምህርት ሰዎች ደኅንነትን ሕግን በመጠበቅ የማግኘት ኃይል አላቸው የሚል አይደለም። ዋናው አላቤ ግዝረት በራሱ የአይሁድ ደኅንነት ዋስትና አይደለም የሚል ነው። አይሁዶች በማንነታቸው ብቻ ከማንም የተሻሉ አይደሉም። የእግዚአብሔርን ሕግ ስለ ጣሉ፣ በእግዚአብሔር ፊት ከአሕዛብ የተሻሉ አይደሉም። የእግዚአብሔርን ሕግ ስለተላለፉ፣ እንደ ግዝረት ያለ ውጫዊ ሥርአት ሊያድናቸው አይችልም።

በቁ. 27 ጳውሎስ ሕግን የጠበቁ አሕዛብ ሕግን ባልጠበቁ አይሁዶች ላይ ይፈርዳሉ ይላል። ይህ ማለት በእግዚአብሔር የታመኑ በጽድቅ የተሞላ የአሕዛብ ሕይወት፣ ሕግን ያልጠበቁትን የማይታዘዙ የአይሁድን ሕይወት ይኮንናል ማለት ነው።

አይሁዶች የሃይማኖት ሥርዓት የሆነው ግዝረት የእግዚአብሔር የተለየ የቃል ኪዳን ሕዝቦች እንዳደረጋቸው ያስቡ ነበር። በዚህ በፍራ ጳውሎስ ተላላታችኋል ይላቸዋል። የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ አካል መሆን ማለት ውጫዊ የሆነ ሃይማኖታዊ ሥርዓት አይደለም። ይህን ውስጣዊ የሆነውን የልብ ለውጥ ጳውሎስ «የልብ ግዝረት» ይለዋል። እውነተኛ አይሁዶች እውነተኛው የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ሕዝብ አባል የእግዚአብሔር መንፈስ ያላቸውና እርሱም ልባቸውን የለወጠላቸው ሰዎች ናቸው።

ጳውሎስ እግዚአብሔር አይሁዶችን ትቷቸዋል ማለቱ አይደለም። አይሁዶች በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ የተለየ ስፍራ የላቸውም ማለቱም አይደለም። በምዕ. 11 እግዚአብሔር አሁንም ቢሆን ለአይሁዶች ስፍራ አንዳለው ይናገራል፤ ነገር ግን ጳውሎስ የአንድ ሕዝብ አካል ወይም ዜጋ መሆን ለእግዚአብሔር የተለየ ሕዝብ ለመሆን የሚያበቃ አይደለም ማለቱ ነው። እንደ ግዝረት ያሉ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችም የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ ለመሆን የሚያስፈልጉ ነገሮች ወይም የሚያበቁ ቅድመ ሁኔታዎች አይደሉም ነው የሚለው። በየትኛውም ሕዝብ አካል ወይም ዜጋ የሆኑ ሰዎች የልብ ለውጥ ካገኙ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ አካል መሆን ይችላሉ።

15ኛ ጥያቄ:- በአካባቢያችሁ የሚኖሩ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን የሚፈጽሟቸው ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችና ደምቦች ምንድን ናቸው?

በዛሬ ዘመን የሚኖሩ ሰዎችም የተለያዩ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችንና ደምቦችን በመፈጸም በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን እንደሚቻል ያስባሉ። ለዚህም ብለው ሊጠመቁ ወይም ሊገረዙ ይችላሉ። ወደ ቤተ ክርስቲያንም በመሄድ ቅዱስ ቁርባንን ይወስዳሉ። ጸሎቶችንና የእምነት መግለጫዎችን በቃላቸው ሊደግሙ ይችላሉ። ወደ ቤተ ክርስቲያን መድረክ ፊት በመምጣት፣ ወይም በመቆምና አጃቸውን በማንጣት ሊያሰሩ መከተል እንደሚፈልጉ ሊናገሩ ይችላሉ፤ ነገር ግን ምንም ዓይነት ሃይማኖታዊ ሥርዓት ወይም ውጫዊ ተግባር አንድን ሰው

የእግዚአብሔር ሕዝብ አካል ሊያደርገው አይችልም። ከእግዚአብሔር የተለዩ ሕዝቦች አንዱ ለመሆን የሚችልበት ብቸኛው መንገድ የእግዚአብሔር መንፈስ በሕይወቱ ሊሠራ ብቻ ነው (ቁ. 29)። አንድ ሰው ክርስቶስን እንደ ግል አዳኙ ሊቀበል፣ የእግዚአብሔር መንፈስ ልቡን ይለውጠውና ከእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝቦች መካከል አንዱ ይሆናል።

16ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች ወይም ደምቦች ያድናሉ ብለው ከሚያምኑ አንተ ከምታውቃቸው ሰዎች ጥቂቶቹን ጥቀስ። ለ) ለደኅንነታቸው የሚታመኑባቸው ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች ወይም ደምቦች የትኞቹ ናቸው? ሐ) ሃይማኖታዊ ደምቦች ሊያድኗቸው አንደማይችሉ ይረዱ ዘንድ ከዚህ ከፍል ትምህርት ምን ልታካፍሏቸው ትችላላችሁ?

የሮሜ 2:17-29 ማጠቃለያ፡- አይሁድንም ሆነ ሌሎች መልካም ሰዎችን ልዩ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችና ደምቦች ሊያድኗቸው አይችሉም፤ ምክንያቱም እነርሱ እራሳቸውም የእግዚአብሔርን ሕግ ተላልፈዋልና።

ሦስተኛ ቀን፡

ሮሜ 3:1-8

በሮሜ 2 ጳውሎስ ለአይሁዶችና ሌሎች ሃይማኖታዊ ለሆኑ በማንነታቸው ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንደሚሆኑ ለሚያሰቡ ሰዎች ሲናገር እንመለከተዋለን። በንግግሩም፡- 1. እግዚአብሔር በሰዎች ሁሉ ላይ የሚፈርደው በእኩልነት ያለ አድልዎ እንደሆነ (2:1-16) 2. ስለዚህም ሃይማኖታዊ ሥርዓታቸውና አይሁዳዊነታቸው አያድናቸውም፤ ምክንያቱም እነርሱም ቢሆኑ የእግዚአብሔርን ሕግ እንደተላለፉ ይነግራቸዋልና ነው (2:17-29)።

ጳውሎስ ወዲያው ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ሕግ ስለተላለፉ፣ ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መባል እንደማይችል የሚናገር ማጠቃለያውን ያቀርባል፤ ነገር ግን አይሁዶች የእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች ቢሆኑም እንኳ አይድኑም የሚለው አባባሉ መልእክቱን በሚያነቡ ሰዎች አእምሮ ጥያቄ ሊያስነሣ እንደሚችል ያውቅ ነበር። አንዳንድ ሰዎች እግዚአብሔር በአይሁዶች ላይ በሚፈጽመው ነገር ታማኝ እንዳልሆነና ፍትሕ-አጉዳይ እንደሆነ በመቁጠር ወደ መደነቅ እንደሚመጡ ያውቅ ነበር፤ ስለዚህ ወደ

ማጠቃለያው ከመሄዱ በፊት እነዚህን ለመላላሉ አንዳንድ ጥያቄዎች መልስ መስጠት ይጀምራል። መልሶቹን በሙሉ በዚህ ክፍል ሰጥቶ አይጨርስም፤ ነገር ግን በመጽሐፉ የመጨረሻ ክፍል ይህንን ያደርጋል። ዳሩ ግን ለእነዚህ ጥያቄዎች በቂ መልስ እንዳለ የመልእክቱ አንባቢዎች እንዲያውቁ መልሱን መስጠት በዚህ ክፍል ይጀምራል።

17ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:1-2 አንብብ። አይሁድ የመሆን እውነተኛ ጥቅሙ ምንድን ነው?
18ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:3-4 አንብብ። ጳውሎስ በዚህ ቦታ መልስ የሚሰጥበትን ጥያቄ በራሱ አገላለጽ ጻፈው።
19ኛ ጥያቄ፡- ሰው እግዚአብሔርን በቃሉ ታማኝ አይደለም ብሎ ሊከስ ጨርሶ የማይችልበት ምክንያት ምንድን ነው?
20ኛ ጥያቄ፡- 3:5-8 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ በዚህ ቦታ መልስ እየሰጠበት ነው የምትለውን ጥያቄ በራሱ አገላለጽ ጻፈው ለ) መልሱን የሰጠው አንዴት ነው? ጳውሎስ የሰጠውን ሦስት የተለያዩ መልሶች ለማግኘት ሞከር።

በሮሜ 2:25-29 ጳውሎስ ግዝረት በራሱ አንድን ሰው የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ አባል ሊያደርገው እንደማይችል ተናግሯል። ይህን ስንመለከት በፍጥነት ወደ አእምሮአችን የሚመጣው ጥያቄ፡- «ታዲያ አይሁድ የመሆን ጥቅሙ ምንድን ነው? አይሁዶች ለእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች ናቸው። ሁሉም የማይድኑ ከሆነ የተመረጡ የምንለው በምን መንገድ ነው?» የሚል ነው። ጳውሎስ ለዚህ ጥያቄ አንድ መልስ ብቻ ይሰጣል። የእግዚአብሔር ቃል በእጃቸው መሆኑ ጥቅማቸው እንደነበረ ይናገራል። በብሉይ ኪዳን ዘመን በሙሉ እግዚአብሔር ቃሉን ለዓለም የሰጠው በአይሁድ ሕዝብ በኩል ነበር። እግዚአብሔር ሕጉን በሙሴ አማካኝነት ለአይሁድ ሕዝብ ሰጠ። መዝሙራትን ደግሞ በዳዊትና በሌሎች ሰዎች በኩል ሰጣቸው። የታሪክና የነቢያት መጽሐፍትን ለአይሁድ ሕዝብ እንደ ፅዝሑ ነህም ያና ኢሳይያስ ባሉ ካህናትና ነቢያት በኩል ሰው የአይሁድ ሕዝብ በእግዚአብሔር የተመረጡት ሌላውን የዓለም ሕዝብ ሁሉ ወክለው የእግዚአብሔርን ቃል እንዲቀበሉ ነበር። ይህ ታላቅ ጥቅም ነበር፤ ምክንያቱም አይሁዶች እግዚአብሔርንና የእርሱን ፈቃድ በቃሉ ውስጥ ሊያውቁት ይችሉ ስለ ነበረ ነው።

21ኛ ጥያቄ፡- የእግዚአብሔር ቃል በቋንቋህ ስለቀረበልህ ያገኘኋቸውን ጥቅሞች ጻፍ።

የእግዚአብሔር ቃል በእጃችን ሰላላ ያገኘናቸው በርካታ ጥቅሞች ናቸው። እግዚአብሔር ከዚህ ቀደም ከሕዝቡ ጋር እንዴት እንደሠራ በመመልከት እግዚአብሔርን ማወቅ እንችላለን። እግዚአብሔር ለሕይወታችን ያለውን ፈቃድ ማወቅ እንችላለን። ከሁሉም በላይ በምድር ያሳለፈውን ሕይወት በመመልከት ጌታ ኢየሱስን ማወቅ እንችላለን። ልክ እንደ አይሁዶች የእግዚአብሔርን ቃል በእጃችን የማግኘት ጥቅም አግኝተናል፤ ነገር ግን ልክ እንደ አይሁድ ካላነበብነውና በእምነትና በመታዘዝ ለቃሉ ምላሽ ካልሰጠን የእግዚአብሔር ቃል በእጃችን መኖሩ እንዳችም ትርፍ አያስገኝልንም።

«አይሁድ የመሆን ጥቅሙ ምንድን ነው?» የሚለው ጥያቄ ሌሎችም መልሶች አሉ። ጳውሎስ ግን በዚህ ስፍራ እይታቸውን «እስከ ሮሜ 9:4-5 ድረስም ያቆያቸዋል። በዚህ ምትክ መልእክቱን የሚያነቡ ሰዎች ይጠይቁታል ብሎ የሚጠረጥረውን የሌላ ጥያቄ መልስ ይሰጣል።

በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ለአይሁድ ሕዝብ በሙሉ በርካታ ቃል ኪዳኖችን ገብቷል፤ ነገር ግን በሮሜ 2:17-29 ጳውሎስ አይሁድ መሆን ብቻ እንድ ሰው የእግዚአብሔር የተለየ ሕዝብ እካል ለመሆኑ ዋስትና አይደለም ይላል። አይሁድ መሆን ብቻ የተሰጡትን የተስፋ ቃላት ለማግኘት ዋስትና አይደለም። እንድ አይሁዳዊ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃላት ለመቀበል በግሉ በእግዚአብሔር ማመን አለበት። ብዙዎቹ ግን በእግዚአብሔር አላመኑም። ይህ ማለት እግዚአብሔር በቃሉ የማይጸና ነው ማለት ነውን? ይህ ማለት እግዚአብሔር ለጠቅላላ የአይሁድ ሕዝብ ለሰጠው የተስፋ ቃል ታማኝ አይደለም ማለት ነውን?

ጳውሎስ ሊመልስ ማንም ሰው እግዚአብሔርን ታማኝ አይደለም ብሎ ሊከሰው አይችልም፤ ምክንያቱም እርሱ ሁልጊዜ ጻድቅና እውነተኛ ነው ይላል። ሰዎች ሁሉ እምነት የማይጣልባቸው ውሸተኞች ቢሆኑ እንኳ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ታማኝ ነው። ይህ የእግዚአብሔርነቱ ተፈጥሮው ነው። ይህንን ለማረጋገጥ መዝ. 51:4ን ይጠቅሳል። በመዝሙረ ዳዊት (51) እግዚአብሔር ሁልጊዜ በፍርዱ ታማኝና እውነተኛ እንደሆነ ይናገራል። ተፈጥሮው እንደዚያ ስለሆነ እርሱ ሁልጊዜ የተስፋ ቃሉን ይጠብቃል፤ ስለዚህ አብዛኞቹ አይሁዶች ለእግዚአብሔር ታማኝ ባይሆኑም፤ እግዚአብሔር ለእነርሱ የገባላቸውን ቃል ኪዳን አላጠፈም፤

ምክንያቱም እርሱ ሁልጊዜ ታማኝ ነው። ሁልጊዜ ቃሉን ይጠብቃል። እግዚአብሔር ለአይሁድ ስለገባው የተስፋ ቃልና እንዴት ሊፈጽመው እንዳለ ጳውሎስ ሊናገረው የሚችለው ብዙ ነገር ነበረው። ይህንን ግን በዚህ በታ አላደረገውም፤ ምክንያቱም ከያዘው ዋና ርዕሰ ብዙ ርቆ መሄድ አልፈለገም። እግዚአብሔር ለአይሁዶች ስለገባው የተስፋ ቃልና አይሁዶች መሢሐቸውን ባይቀበሉ እንኳ እንዴት በታማኝነት ሊፈጽመው እንዳለ በሮሜ 9-11 ባለው ምዕራፍ ይናገራል።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔርን ታማኝነት የምትጠራጠርባቸው ወይም እግዚአብሔር ለአንተ የገባቸውን ቃል ኪዳኖች እንደሚጠበቅ የተጠራጠርህባቸው ጊዜያት የትኞቹ ናቸው? ለ) እነዚህ ቁጥሮች ለእንደዚህ ዓይነቱ ጊዜ የሚሰጡህ ዋስትና ምንድን ነው?
23ኛ ጥያቄ፡- መዝ 89:1-4፣ 19-37 እንብብ። እግዚአብሔር ሁልጊዜ ለቃሉ ታማኝ እንደሆነ ይህ መዝሙር እንዴት ያረጋግጣልናል?

እንዳንድ ጊዜ በሕይወታችን የሚፈጸሙ ነገሮች እግዚአብሔር ለእኛ ታማኝ እንዳልሆነ እንዲሰማን የሚያደርጉ ናቸው። እንዳንዴ እግዚአብሔር የሰጠንን የተስፋ ቃል እንዳልጠበቀ ሆኖ ይሰማናል። ሮሜ 3:3-4 እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን የሚጠበቅልን እንዴት እንደሆነ በማይታየን ጊዜ እንኳ፤ እግዚአብሔር እየሠራ ያለው ነገር ሁሉ ልንረዳው ወይም ሊገባን በማይችልበት ጊዜ እንኳ፤ እግዚአብሔር ታማኝ እንደሆነ የሚያረጋግጥልን ክፍል ነው። እኛ እምነት በምናጣበት ጊዜ እንኳ እግዚአብሔር ታማኝ እንደሆነ እነዚህ ቁጥሮች ያረጋግጡልናል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ እንኳ እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ለእኛ ይጠብቃል።

መዝ. 89 ደግሞ እግዚአብሔር ታማኝ እንደሆነ የሚያረጋግጥልን ሌላው አስደናቂ ማሳሰቢያ ነው። ይህ መዝሙር እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን ከዳዊት ጋር ስላደረገ፤ ይህንን ቃል ኪዳን ይጠብቃል ይላል። የዳዊት ዘሮች እግዚአብሔርን ባይታዘዙና እምነት የማይጣልባቸው ቢሆኑም እንኳ እግዚአብሔር ለቃል ኪዳኑ ታማኝ ነው፤ ምክንያቱም እርሱ ታማኝ እምላክ ነውና።

ጳውሎስ የመልእክቱ አንባቢዎች ይጠይቁታል ብሎ የገመተውን እንድ ሌላ ጥያቄ በተጨማሪ ይመልሳል።

ጳውሎስ ጥቂት ቀደም ብሎ ሕዝቡ በእግዚአብሔር ላይ እምነት የሌላቸው ቢሆኑም እንኳ እግዚአብሔር ታማኝ ነው ብሎ ተናግሯል። ሕዝቡ ታማኝ ባልሆነበት ሁኔታ የእግዚአብሔር ታማኝ ሆኖ መቆየት፣ እርሱ ምን ያህል ታማኝ እንደሆነ ክብደት በመስጠት በግልጽ የሚያሰረዳ ነው። በሰው ታማኝ ያለመሆን እንጻር የእግዚአብሔር ታማኝነት ሲታይ፣ የእግዚአብሔር ታማኝነት በኃይል ይገለጣል። የሰው ታማኝ ያለመሆን የእግዚአብሔርን ታማኝነት የበለጠ የሚገልጠው ከሆነ፣ የሰው ታማኝ ያለመሆን ጥሩ ነገር አይደለምን? የሰዎች ታማኝ ያለመሆን የእርሱን ታማኝነትና መልካምነት የበለጠ የሚገልጠው ከሆነ እግዚአብሔር ሰዎችን ታማኝ ባለመሆናቸው ለምን በጽድቅ ይኮንናቸዋል? የሰዎች ኃጢአት የእርሱን እውነተኝነት የበለጠ የሚገልጠው ከሆነ ሰዎች ላይ መፍረዱ እግዚአብሔርን ፍርድ ገምድል አያደርገውምን? ጳውሎስ በመቀጠል የሚመልሰው ይህን ጥያቄ ነው።

በተመሳሳይ መንገድ ጳውሎስ የሰዎች ኃጢአት የእግዚአብሔርን ታማኝነት የበለጠ የሚገልጸው ስለሆነ ሰዎች በኃጢአታቸው መቀጠል አለባቸው ብሎ ያስተምራል ተብሎ ተከሷል (ቁ. 8)። በዚህ ክፉ በሆነ የሐሰት ትምህርት በመከሰቱ ጳውሎስ ተቆጥሯል። ቢሆንም ግን ለዚህ ጥያቄ ሙሉ መልስ በዚህ ስፍራ አይሰጥም። በምዕ. 6 ወደዚህ ይመለሰና ሙሉ መልስ ይሰጣል። በዚህ ስፍራ ግን ሦስት ግልጽ መልሶችን ይሰጣል፡-

- 1) የሰዎች ታማኝ ያለመሆን የእግዚአብሔርን ታማኝነት ስለሚያሳይ፣ የሰዎች ታማኝ ያለመሆን መልካም ነው ማለት ሙሉ በሙሉ የሰው አሳብ ነው (5)። ይህ የእግዚአብሔርን ነገር የማይረዱ ሰዎች የአነጋገር ዘይቤ ነው ይላል።
- 2) በዓለም ሁሉ ላይ ፈራጅ እንደመሆኑ፣ እግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ ጻድቅ ነው። እግዚአብሔር በፍርዱ ትክክለኛ ባይሆን ኖሮ እግዚአብሔር አይሆንም ነበር። የእግዚአብሔር ፍርድ ወይም ተግባር ጻድቅ አይደለም የሚል ትምህርት ሁሉ ትክክል ሊሆን አይችልም። እግዚአብሔር እግዚአብሔር ለመሆን ትክክለኛ መሆን ሰላበበት እርሱ ሁልጊዜ በጽድቅ ተግባሩን ይፈጽማል (6)።
- 3) የሰዎች ኃጢአተኞች መሆናቸውና እምነት አልበኝነት የእግዚአብሔርን እውነተኛነትና ታማኝነት የበለጠ የሚያሳይ ስለሆነ፣ እግዚአብሔር በሰዎች ኃጢአት ላይ አይፈርድም የሚለው

ትምህርት እጅግ አስከፊ የሆነ የሐሰት ትምህርት ነው (7)። የእግዚአብሔር ታማኝነት የበለጠ እንዲገባ ሰዎች ኃጢአት ማድረግ አለባቸው የሚለው ትምህርት እንደዚሁ እጅግ አስከፊ የሐሰት ትምህርት ነው። ይህንን የሚያስተምሩትን ሁሉ እግዚአብሔር ይቀጣቸዋል፤ ይህንን የሚያስተምር ሁሉ እግዚአብሔር የሚያመጣውን ቅጣት ሊቀበል ይገባዋል (ቁ. 8)።

ጳውሎስ ይህን ጥያቄ ሙሉ በሙሉ አልመለሰውም፤ ነገር ግን በአጭሩ አይሁዶች ሕግን በመተላለፋቸው ምክንያት እግዚአብሔር ቢፈርድባቸውም፣ በሚያደርገው ነገር ሁሉ እርሱ ታማኝና ሐቀኛ መሆኑን ያረጋግጣል። አሁን ከምዕ. 1፡18 ጀምሮ የተናገረውን አሳብ በማጠቃለል፣ ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች ስለሆኑ በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ናቸው ይላል።

24ኛ ጥያቄ፡- አንዳንድ ጊዜ እኛም አራሳችን ብንሆን እግዚአብሔር ለእኛ በሚያደርገው ነገር ትክክል እንዳልሆነ እናሰብ ይሆናል። አንዳንድ ጊዜ ቃሉን ወይም ለእኛ የገባውን ቃል ኪዳን እንደረሳ ሆኖ ይሰማናል። እንደዚህ ተሰምቶህ የነበረበትን ጊዜ አስታውሰና ጻፍ።

25ኛ ጥያቄ፡- በእግዚአብሔር ላይ እንደዚህ ዓይነት ሰሜት በሚሰጥህ ጊዜ ይህ ክፍል ምን መልስ ይሰጥሃል?

ሁሉም አማኞች በሕይወታቸው ዘመን አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ለእነርሱ ግድ እንደሌለውና የሚያደርገው ነገር በእነርሱ ላይ ትክክል እንዳልሆነ ይሰማቸዋል። ሁሉም አማኞች አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር የተሰፋውን ቃል እንዳልጠበቀላቸው ሆኖ ይሰማቸዋል። አማኞች እንደዚህ ዓይነት ነገር በሚያጋጥማቸው ጊዜ፣ እግዚአብሔር፣ እግዚአብሔር በመሆኑ በጽድቅና በትክክል ተግባሩን መፈጸም እንዳለበት ማስታወስ አለባቸው። እግዚአብሔር ለአሰራሪው የገባውን ቃል ኪዳን እንዳልፈጸመ መስሎ ቢታይም እንኳ፣ ቃል ኪዳኑን እንደሚፈጽም ሁሉ፣ በዘመናችንም ላለን አማኞች እግዚአብሔር የገባልንን የተሰፋ ቃል እየፈጸመ እንዳለ በማይመስለንም ጊዜ እንኳ እርሱ ቃል ኪዳኑን ይፈጽማል። እግዚአብሔር ያለ ትክክል በግድ የለሽነት ሥራውን የሚሠራበት ጊዜ ጨርሶ የለም። ለሚያደርገው ነገር ሁሉ ምክንያት ያለው ሲሆን፣ ምክንያቱም ሁልጊዜ ለሕዝቡ እጅግ መልካምና ለበጎ ነው።

የሮሜ 3፡1-8 ማጠቃለያ፡- ሕግን በመተላለፋቸው ምክንያት እግዚአብሔር በአይሁድ ላይ በመፍረዱ፣ እነርሱን ዘንግቷቸዋል፤

ወይም ለእነርሱ ታማኝ አልሆነም፤ ወይም ፍርድ ትከክለኛ አይደለም ማለት አይደለም።

አራተኛ ቀን፡

ሮሜ 3:9-20

በሮሜ ምዕ. 2 ጳውሎስ አይሁዶችም ሆኑ ሌሎች ሃይማኖታዊ ሰዎችም እንኳ የእግዚአብሔርን ሕግ ስለተላለፉ ከእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ናቸው ብሎ ተናግሯል። በሮሜ 3:1-8 ደግሞ ይህ ማለት እግዚአብሔር ታማኝ ወይም ትከክለኛ አይደለም ማለት ነው? ለሚለው ጥያቄ አጭር መልስ ሰጥቷል። አሁን ደግሞ ከምዕ. 1:18 ጀምሮ የተናገረውን ነገር በሙሉ በሮሜ 3:9 ያጠቃልለዋል። አሕዛብም ሆኑ አይሁዶች የእግዚአብሔርን ሕግ ስለተላለፉ ኃጢአተኞች ናቸው። ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ሕግ ስለ ጣሉ ኃጢአተኞች ናቸው። ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው ጻድቅ ሊሆን አይችልም።

26ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:9 አንብብ። እስካሁን ድረስ ለተናገረው ነገር የጳውሎስ ማጠቃለያ ምንድን ነው?

ጳውሎስ እስካሁን ድረስ የተናገረውን ነገር ለማጠቃለል፡ አይሁድና አሕዛብ በኃጢአት ኃይልና ቅጣት ሥር ናቸው ይላል። ኃጢአት ሁሉንም ሰው ይቆጣጠራል። ለኃጢአቱ ቅጣት እያንዳንዱ ሰው የሚደርስበት የእግዚአብሔር ቁጣ የሚገባው ነው። አይሁዶችም ቢሆኑ የእግዚአብሔር ቃል በመቀበል ልዩ ጥቅም ቢያገኙም ከአሕዛብ ግን የተሻሉ አይደሉም። በእጃቸው ያለውን ቃሉን ሰላልታዘዙ፤ እነርሱም በኃጢአት ሥር ናቸው።

27ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:10-18 አንብብ። ጳውሎስ ከብሉይ ኪዳን በመጥቀስ ለመግለጽ የፈለጋቸው ዋና ዋና ነጥቦች ምን ምን ናቸው?

28ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:10-12 አንብብ። ሀ) በራሱ ተግባር ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት የሚቆም ማነው? ለ) እግዚአብሔርን በእርግጥ ለማወቅና እርሱን ለማስደሰት የሚፈልግ ማን ነው? ሐ) እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት በቂ መልካም ተግባር የፈጸመ ማን ነው?

29ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:13-14 አንብብ። በንግግር ይፈጸማሉ ብሎ ጳውሎስ በዚህ ቦታ የጠቀሳቸውን ኃጢአቶች ዘርዘረ።

30ኛ ጥያቄ፡- መዝ. 5:4-10 አንብብ። ሮሜ 3:13 የተወሰደው ከዚህ ክፍል ነው። በምሳሳቸው በሚሸነግሉ ክፉዎች ላይ ምን

ይደርስባቸዋል?

31ኛ ጥያቄ፡- መዝ. 14:1-3 አንብብ። በዚህ ቁጥር መሠረት «የእባብ መርዝ ከከንፈሮቻቸው በታች አለ» ማለት ምን ማለት ነው? 32ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሮሜ 3:15-18 አንብብ። እነዚህ ቁጥሮች በምን በምን ኃጢአት ተጠያቂ እንደሆኑን ይናገራሉ? ለ) ኢሳ. 59 በሙሉ በማንበብ ከቁ. 15-17 ያለውን አሳብ መነሻ አድርገህ የጠፋው ሰው ያለበትን ሁኔታ የሚናገሩ ቃላቶችንና ሐረጎችን በሙሉ አውጣ።

ሰው ሁሉ ኃጢአተኛ ስለ መሆኑ የመጨረሻ ማረጋገጫ ለመስጠት ጳውሎስ ወደ ብሉይ ኪዳን ይመለሳል። ሰዎች ሁሉ ጥሩ ሥነ-ምግባር ያላቸው አይሁዶች እንኳ በኃጢአት ጥፋተኝነት የሚጠየቁና በእግዚአብሔር ቁጣ ሥር ያሉ እንደሆኑ ለማረጋገጥ በተለይ አይሁዶችን የሚመለከቱ በርካታ ጥቅሶችን ይጠቅሳል። እነዚህ ጥቅሶች ሁለት ነጥቦችን ይናገራሉ።

1. እያንዳንዱ ሰው ኃጢአትን አድርጓል፤

2. ኃጢአት ፍጻሜው ሞት የሆነ ከፋ ውጤቶች አሉት።

በሮሜ 3:10-12 ጳውሎስ መዝ 14:1-3 እና መዝ. 3:1-3ን ይጠቅሳል። እነዚህ ጥቅሶች በሙሉ ማንም በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ እንዳልሆነ ይናገራሉ። ማንም ሰው እግዚአብሔርን በእውነት አልፈለገም። ጳውሎስ በሮሜ 1:18-32 ሰዎች ሁሉ እግዚአብሔርን ቢያውቁትም እንኳ ጀርባቸውን ለጡት ብሎ የተናገረውን ነገር ይደግመዋል። የቁ 12 አባባል ሰዎች መልካም የሆነ እንዳችም ተግባር አልፈጸሙም ማለት አይደለም፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ፊት ተቀባይነት ሊያሰጠው የሚችል በቂ የሆነ መልካም ተግባር የፈጸመ እንዳችም የለም ማለት ነው። በእርግጥ ብዙ ሰዎች መልካም ተግባርን ይፈጽማሉ። እግዚአብሔርን የማያውቁ በርካታ ሰዎች ሌሎችን ሰዎች በብዙ መንገድ ሲረዱ እንመለከታለን። በእግዚአብሔር ዓይን እነዚህ መልካም ተግባሮች ሁሉ ሰዎችን ጻድቃን ለማድረግ የሚበቁ አይደሉም። እነዚህ መልካም ተግባራት ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ከጥፋት ሁሉ ነጻ የሚያደርጉ አይደሉም። እንደ የመጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪ ይህንን ሲገልጽ «ሰው መጥፎ ሊሆን የሚችለውን ያህል መጥፎ አይደለም፤ ነገር ግን መልካም መሆን የሚገባውን ያህል ደግሞ መልካም አይደለም» ብሏል። መልካም ነገሮችን ማድረግ ብንችልም እንኳ ኃጢአታችን ግን

መጥፎ ሰዎች ያደርገናል። ኃጢአታችን በምንም ሁኔታ ውስጥ ይሁን በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኞች ያደርገናል።

በቁ. 13 ጳውሎስ መዝ. 5:9 ና መዝ. 140:3ን ይጠቅሳል። በቁ. 14 ደግሞ መዝ. 10:7ን ይጠቅሳል። በእነዚህ ቁጥሮች ሰው በንግግር በሚፈጽመው ኃጢአቶች ተጠያቂ ነው ይላል። «ጉሮርአቸው እንደተከፈተ መቃብር ነው» ማለት ይህ ነው። እያንዳንዱ ሰው ወደ ሞት የሚመራ ኃጢአት በንግግር ይፈጽማል። ይህ አሳብ ስለ የትኞቹ ዓይነት ኃጢአቶች ነው የሚናገረው? በዚህ ሰፍራ ውሸትን፣ እርግማንና መራርነትን ጠቅሶ እንመለከታለን። ውሸት ማለት ሙሉ ለሙሉ እውነተኛ ያልሆነን ነገር መናገር ወይም ማድረግ ማለት ነው። ለጥቅማችን ስንል እውነትን በመጠኑ ዘወር ማድረግ እንኳ ውሸት ነው። መዝ. 5:9 በዚህ መልክ የሚዋሹና የሚያታልሉ በእግዚአብሔር ዘንድ ጥፋተኛ ስለሆኑ በፊቱ መቆም አይችሉም ይላል። መዝሙሩ ይጠራል፤ ይደመሰሳሉም ይላል። እርግማን ደግሞ ንጹሕ ያልሆነውን ነገር መናገር ወይም የእግዚአብሔርን ስም እጅግ አቃሎ በግድየለሽነት መጠቀም ማለት ነው። መራርነት ሌላውን ሰው የሚጎዳ ነገር በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ መናገር ወይም ማድረግ ነው። በመዝ. 140:1-3 የእባብ መርዝ ከከንፈሩ በታች ያለ ሰው ሕገ ወጥነትን የሚያስከትልና ሌሎችን ሰዎች የሚጎዳ ንግግር የሚናገር ሰው እንደሆነ ይገልጠዋል።

ብዙ ሰዎች የሚዋሹ፣ የሚራገሙ ወይም መራራ ንግግርን ስለ ሌሎች ሰዎች የሚናገሩ፣ ሰዎች የሚሠሩት ኃጢአት በጣም መጥፎ ኃጢአት አይደለም ብለው ያምናሉ። ብዙ ክርስቲያኖችም እንኳ ይህንን ኃጢአት እየተለማመዱ ምንም ያህል ከፋ ነገር እንዳልፈጸሙ አድርገው ይቆጥሩታል። ጳውሎስ ግን በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኛ እንደሚያደርጉን አድርጎ በመጀመሪያ የጠቀሳቸው ኃጢአቶች እነዚህ ናቸው። በእግዚአብሔር ፊት እነዚህ ኃጢአቶች የነፍስ ገዳይነትንና የአመንዝራነትን ያህል ከፋ ኃጢአቶች ናቸው። መዋሸት፣ መራገምና ስለ ሌሎች ሰዎች መራር የሆኑ ነገሮችን መናገር የእግዚአብሔርን ቁጣ እንድንቀበል የሚያደርጉን ነገሮች ናቸው።

ከቁ. 15-17 ጳውሎስ ኢሳ. 53:7-8 ይጠቅሳል። በዚህ ሰፍራ የሰዎች ኃጢአተኝነት የሌሎችን ሰላም እንደሚያውክ ይጠቁማል። ማንንም ሰው አልገደሉም ይሆናል፤ ዳሩ ግን ሰዎች ሁሉ ሌሎችን ሰዎችን ጣልተዋል። ሰዎች ሁሉ ባደረጉት ነገር ወይም በተናገሩት ነገር የሌሎችን

ሕይወት ጎድተውታል። እያንዳንዱ ሰው የሌላውን ሰው ሰላም ነሥቷል። እነዚህ ቁጥሮች የሰው ልጅ በኃጢአቱ ምክንያት ያለበትን እጅግ አስጨናቂ ሁኔታ የሚገልጠው የኢሳይያስ ትንቢት አንድ ሙሉ ምዕራፍ አካል ናቸው። በኃጢአት ምክንያት ሰዎች ነፍስ ገዳዮች፣ ውሸታዎች፣ ዕውሮች፣ ሙታን፣ ዓመፀኞች፣ ከእግዚአብሔር የተለዩና የእግዚአብሔርንም ቁጣ የሚቀበሉ ናቸው። ቁጥር 18 ከመዝ. 35(36)፡1 የተጠቀሰ ነው። እግዚአብሔርን የማይፈሩ ማለት የእግዚአብሔርን ቃል ስለማንኛውም ጉዳይ ምን እንደሚላቸው እያወቁ የማያደርጉ ማለት ነው። ሰዎች ሁሉ የሚያደርጉት ነገር ስሕተት መሆኑን እያወቁ የሚያደርጉ ናቸው።

እንደገና ብዙ ሰዎች በጥላቻ በሚናገሩት ወይም በሚያደርጉት ነገር ሌሎችን እያስከፉና ችግር ውስጥ እየከተቱ ከፋ ኃጢአት እንደሆነ አይቆጥሩትም። ብዙ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስ የሚላቸውን ቸል እያሉና እየተዉ በእግዚአብሔር ፊት ኃጢአት እያደረጉ መሆናቸው አይታወቃቸውም። ጳውሎስ እነዚህን ኃጢአቶች ሰላደረግንና የእግዚአብሔርን ሕግ ስለተላለፍን የእግዚአብሔር ቅጣት የሚገባን ሰዎች ነን ይላል።

- 33ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቅርብ ጊዜ በንግግር የሚፈጸም ኃጢአት የፈጸምህበትን ሁኔታ እስታውስና የምታስተውለውን ነገር ጻፍ። ለ) የማትወደውን ሰው ለመጉዳት በቅርብ ጊዜ ያደረከውን የምታስተውለው ነገር ጻፍ። ሐ) መጽሐፍ ቅዱስ አንድታደርግ የሚያዝህ ሆኖ ያላደረግሽውን ነገር አስብና ጻፍ።

34ኛ ጥያቄ፡- እነዚህን ነገሮች በምታደርግበት ጊዜ የሚለማህ የእግዚአብሔር ሕግ በከፍተኛ ሁኔታ እንደተላለፍክ ነው። ወይስ ቀላል ጥፋት እንደፈጸምክ ታስባለህ? ለዚህ ጥያቄ መልስ የምትሰጠው በ33ኛ ጥያቄ ለተጠየቀው ለእያንዳንዱ ነገር ነው።

35ኛ ጥያቄ፡- ሀ) 33ኛ ጥያቄ ላይ ባሠፈርሃቸው ነገሮች ላይ አሁን የሚለማህ ምንድን ነው? ለ) ለጥቂት ጊዜ ራስህን በመመርመር ብዙ ሰዎች ቸል ብለው የተዉትን እንዲህ ዓይነቱን ለእግዚአብሔር ተናዘዝ።

እነዚህ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች መሆናቸውን በግልጽ ያረጋግጣሉ። ማንም ሰው እግዚአብሔርን በእውነት አልፈለገም። ሰዎች ሁሉ በንግግር ለሚፈጸም ኃጢአት ተጠያቂዎች ናቸው። ሰዎች ሁሉ በሌሎች ላይ ላላቸው የጥላቻ ኃጢአት ተጠያቂዎች

ናቸው። ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ቸል በማለት የፈለጋቸውን ሁሉ አድርገዋል። ሁሉም ኃጢአትን በመሥራታቸው ሕግን በመጠበቅ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚባል አንዳችም ሰው የለም። በሮሜ 3: 19-20 ይህንን ክፍል በማጠቃለል ጳውሎስ የተናገረው ይህንን ነው።

- 36ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3: 19-20 እንብብ። ጳውሎስ ከብሉይ ኪዳን ከጠቀሳቸው ከእነዚህ ጥቅሶች የተነሣ የምንረዳው ነገር ምንድን ነው?
- 37ኛ ጥያቄ፡- የሕግ ሥራን በመፈጸም ጻድቅ መባል የሚችለው ማን ነው?
- 38ኛ ጥያቄ፡- የሕግ እውነተኛ ዓላማ ምንድን ነው? (ቁ. 20)

በሮሜ 3: 19-20 ጳውሎስ ከሮሜ 1: 18 ጀምሮ ሲናገር የነበረውን ያጠቃልላል። ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ሕግ ባለ መተላለፍ እንጻርና መልካም የሆነውን የሕግን ሥራ ለመፈጸም በመሞከር «ጥፋተኛ አይደለህም» ሊባል አይችልም። ማንኛውም ሰው መልካም ስራን ቢሰራ ደገንነትን ሊያገኝ አይችልም። በየትም ሰፍራ የሚገኙ፣ ምንም ያህል መልካም ለመሆን ቢሞክሩ፣ ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፍርድ ፊት ይቆማሉ። ለምን? ምክንያቱም ማንም ሰው በፍጹምነት ሕግን ለመቃዘዝ አይችልምና።

አይሁዶች የእግዚአብሔር ሕግ ስለ ነበራቸውና ለእግዚአብሔር እንደተለየ ሕዝብ ስለተገረዙ እግዚአብሔር ኃጢአታቸውን እንደሚተውላቸው ያሰቡ ነበር። የእግዚአብሔርን ሕግ ለመጠበቅ የሚችሉትን ሁሉ ካደረጉ፣ እግዚአብሔር መልካም እንደሆነ ቆጥሮ እንደሚቀበላቸው ያሰቡ ነበር። ጳውሎስ ግን እነዚህ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች ከቁ. 10-18 የጠቀሳቸው የተጻፉት «ከሕግ ቢታች» ለነበሩት አይሁዶች እንደሆነ ይጠቁማቸዋል። በብሉይ ኪዳን እንኳ እግዚአብሔር ለአይሁዶች ኃጢአተኞች እንደሆኑና ሕግን መጠበቅ እንዳልቻሉ ተናግሯቸዋል፤ ስለዚህ አይሁዶች እነርሱም እንኳ ኃጢአተኞች እንደሆኑና በእግዚአብሔር ፍርድ ሥር እንደሆኑ ማወቅ ያስፈልጋቸው ነበር።

የሕግ እውነተኛ ዓላማው የደገንነት መንገድ መሆኑ ሳይሆን ሰዎች ኃጢአተኞች እንደሆኑ ማሳየት ነበር። ሕግ ማንም ሰው በማንኛውም ጊዜ የእግዚአብሔርን ፍጹምና ጻድቅ የሆነ መመዘኛን መጠበቅ እንደማይችል ያሳያል። ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ፍርድ ለማምለጥ በቂ መልካምነት ሊኖረው አይችልም። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን የሚያስችል

መልካም ተግባር ማንም ሰው መፈጸም አይችልም። እግዚአብሔር ሕግን የደገንነት መንገድ አድርጎ አልሰጠም። ሕግን የሰጠው ሰዎች ራሳቸውን ማዳን እንደማይችሉና ወደ እግዚአብሔር በመመለስና ለመዳንም ከእርሱ ምሕረትና ጸጋ መለመን እንዳለባቸው እንዲረዱ ነው።

ብዙ ሰዎች ኃጢአታቸውን መተውና ጥሩ ሕይወት ለመኖር መሞከር እንደሚያድናቸው ያምናሉ፤ ጳውሎስ ግን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን በሚያስችል ደረጃ ማንም ሰው ኃጢአቱን መተው እንደማይችል ግልጽ ያደርገዋል። ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ደገንነት ኃጢአትን ባለመሥራቱ አይቀበልም። ማንም ሰው መልካም ተግባርን በመፈጸም የእግዚአብሔርን ጽድቅ አይቀበልም።

- 39ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ያደርገናል ብለው በመልካም ሥራቸው የሚታመኑ የምታውቃቸው ሰዎች እነማን ናቸው? ለ) እንደ መግደል፣ ለመንዝራት የመሳሰሉትን ኃጢአቶች ባለመፈጸማቸው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንደሚሆኑ የሚያስቡ ሰዎች እነማን ናቸው? ሐ) ለእነዚህ ሰዎች መልካም ተግባራቸው እነርሱን ለማዳን የማይበቃ መሆኑን ለማሳየት ከዚህ ክፍል ምን ልታከፍላቸው ትችላለህ?

የሮሜ 3: 9-20 ማጠቃለያ፡- ብሉይ ኪዳን እንደሚለው ሰዎች ሁሉ አይሁድም ሆኑ እሕዛብ ኃጢአትን ስላደረጉ የእግዚአብሔር ቁጣ ይገባቸዋል፤ ስለዚህ ማንም ሰው ሕግን በመጠበቅ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን አይችልም፤ አንዲያውም የሕግ እውነተኛ ዓላማ ይህንን ማሳሰብ ነው።

የሮሜ 2: 1-3: 20 ማጠቃለያ፡- ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች መሆናቸውን፣ በሕግ ጻድቅ ለመባል እንደማይችሉ የተናገረው እውነት አይሁድንና ሌሎች መልካም ሥነ-ምግባር ያላቸውን ሰዎችንም የሚያጠቃልል ነው።

አምስተኛ ቀን፡ ክለሳ

ትምህርት አራትን ክልስና ለላምንታዊ ስብሰባ ተዘጋጅ።

ጳውሎስ አሁን የመጽሐፉን የመጀመሪያ ዋና ክፍል አጠናቅቋል። ሰዎች ሁሉ ኃጢአትን ስላደረጉ መልካም ተግባርን በመፈጸም ማንም ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መባል እንደማይችል ገልጧል።

ታዲያ ሰው የእግዚአብሔርን ጽድቅ የሚቀበለው እንዴት ነው? ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ጽድቅ የእግዚአብሔርን ሕግ በመታዘዝ ማግኘት ካልቻለ፣ በእግዚአብሔር ፊት ጥፋተኛ አይደለምም ለመባል እንዴት ይቻላል? ጳውሎስ በመጽሐፉ ሁለተኛ ክፍል ለዚህ ጉዳይ መልስ ወደ መሰጠት ይመለሳል (3:21-4:25)። ለዎች በእግዚአብሔር ፊት ጸድቃን መባል የሚችሉት ለደኅንነታቸው ኢየሱስ በመሰቀል በሠራው ሥራ ላይ በመታመን ብቻ ነው። ጸድቃን መባል የሚችሉት በእምነታቸው ብቻ ነው።

የሮሜ 1:18-3:20 ማጠቃለያ፡- በምድር ያሉ ሰዎች ሁሉ ኃጢአትን ስለሠሩና የእግዚአብሔር ቁጣ ስለሚገባቸው ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው ጸድቅ መባል አይችልም።

40ኛ ጥያቄ፡- ወደ ሮሜ 1:18-20 ተመልሰህ እንደገና አንብበውና የዚህን ክፍል ዋና አሳብ መረዳትህን እርግጠኛ ሁን። በላምንታዊ ስብሰባ ልትወያይበት እንድትችል ምንም ዓይነት ጥያቄ ቢኖርህ ጸፈው። በተለይም ደግሞ የዚህን ሳምንት ትምህርት በመክለስ ለላምንቱ ስብሰባ ተዘጋጅ።

ላምንታዊ የስብሰባ ጊዜ

1. ላምንታዊ የአምልኮ ጊዜ

2. ጸሎት- ለ10 ደቂቃ ያህል በኅብረት ጸልዩ። እያንዳንዱ ሰው ለእንድን ለሚያውቀው በሥነ-ምግባሩና ጥሩ ሰው በመሆኑ የሚድን ለሚመለለው ሰው ደኅንነት የሚገኘው በክርስቶስ በመታመን ብቻ እንደሆነ መረዳት እንዲችል ይጸልይላት።

3. ክለሳ

4. ወይይት- በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ከ25-30 ደቂቃ ያህል ተወያዩ። በተለይ በመጀመሪያው ጥያቄ ላይ ትኩረት አድርጉ። አያንዳንዱ ሰው አሳብ መስጠቱን አረጋግጡ። በዚህ ጥያቄ ላይ ግልጽ በሆነ መንገድ ከሕይወት ጋር ማዛመድን አትርሱ።

ሀ) የምታውቃቸው ሰዎች ለደኅንነታቸው የሚታመኑባቸው ሃይማኖታዊ ሥራዓቶችና ደምቦች የትኞቹ ናቸው?

ለ) ሰዎች በመልካም ተግባራቸው ወይም እንዳንድ ኃጢአቶችን ባለማድረጋቸው ለደኅንነት እነዚህን ሁኔታዎች የሚታመኑባቸው እንዴት ነው?

ሐ) ከዚህ ትምህርት ለእነዚህ ሰዎች ሃይማኖታዊ ሥርዓት፣ መልካም ተግባራትና ኃጢአትን ያለማድረግ ሊያድናቸው እንደማይችል ምን ልታላያቸው ትችላለህ?

መ) 1) በቤተ ክርስቲያናችሁ ያሉ ክርስቲያኖች ኃጢአታቸው በጣም መጥፎ እንዳልሆነ ምን ማመካኝያ ይሰጣሉ? 2) ከዚህ ክፍል ለእነዚህ ክርስቲያኖች የኃጢአታቸውን ከባድነት ለማላየት ምን ልታላያቸው ትችላለህ?

ሠ) 1) የእግዚአብሔርን ታማኝነት ለመጠራጠር ተፈትነህ የምታውቀው መቼ ነው? 2) እግዚአብሔር ሁልጊዜ ታማኝ እንደሆነ ይህ ክፍል እንዴት ያሳይሃል?

ትምህርት አምስት

ሮሜ 3:21-31

አንደኛ ቀን:

ሮሜ 3:21-23

በሮሜ 1:18-3:20 ጳውሎስ ተስፋ የሌለውን የሰው ልጅ የሕይወት ሁኔታ ሥዕል አሳይቷል። በእነዚህ ምዕራፎች ጳውሎስ በምድር የሚኖሩ ሰዎች ሁሉ ኃጢአትን ሰላደረጉና የእግዚአብሔር ቁጣ ስለሚገባቸው፤ ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው ጻድቅ መባል አይችልም ብሏል። ይህ እያንዳንዱ ሰው የአራሱን ሁኔታ የሚያገኝበት ሁኔታ ነው። እያንዳንዱ ሰው በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአትን አድርጓል። ኃጢአትን ለላደረጉ፣ ሰዎች የሚያደርጉት መልካም ተግባር በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ሊያደርጋቸው አይችልም። በዚህ ፈንታ የኃጢአት ቅጣት የሆነውን የእግዚአብሔርን ቁጣ መቀበል አለባቸው።

ነገር ግን በምዕ. 3:21 ሁሉ ነገር ይለወጣል። «አሁን ግን» የሚሉት የመጀመሪያዎቹ ሁለት ቃላት ከምዕ. 1:18-3:20 ድረስ የነበረውን ተስፋ መቁረጥ ወደ ለመለመ ተስፋ ይለውጡታል። በእርግጥ ማንም ሰው ሕግን በመጠበቅ ጻድቅ መሆን አይችልም። «አሁን ግን» የተለየ ዓይነት ጽድቅ አለ ይህ ጽድቅ ከሕግ ሥራ ውጭ ሰዎች ሊቀበሉት የሚችሉት ጽድቅ ነው። በዚህ ሳምንት ጥናት «ያለ ሕግ» በእግዚአብሔር ጸጋ በአምነት ብቻ ስለሚገኘው ጽድቅ እንመለከታለን።

ሮሜ 3:21-31 በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ እጅግ በጣም አስፈላጊ ከሆኑ ክፍሎች አንዱ ነው። ምክንያቱም ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሚሆኑት እንዴት እንደሆነ ስለሚገልጥ ነው፤ ስለዚህም ይህንን ጥናት በቀስታና በጥንቃቄ የምናደርገው ይሆናል። በዚህ ሳምንት ከሚኖርህ ሥራ ውስጥ ከቁ. 20-26 ያለውን በሙሉ በቃልህ ታጠናለህ። እነዚህ ቁጥሮች አብዛኛውን የሮሜን መልእክት አላጥረው የሚያቀርቡ ናቸው። በዚህም ጥናት እነዚህ ቁጥሮች ወንጌልን ለሌሎች ለማካፈል ልትጠቀምባቸው የምትችልባቸው ናቸው።

1ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 3:21-31 አንብብ። በእነዚህ ቁጥሮች በተደጋጋሚ የተነገረው ቃል የቱ ነው?

በእነዚህ 11 ቁጥሮች «መጽደቅ» ና «ጽድቅ» የሚሉት ቃላት ዘጠኝ ጊዜ ይገኛሉ። «እምነት» ወይም «ማመን» የሚለው ቃል ስምንት ጊዜ ይገኛል። «ሕግ» የሚለው ቃል ስምንት ጊዜ ይገኛል። አንድ ሰው መጽደቅ የሚችለው፣ ወይም በእግዚአብሔር ፊት እንደ ጻድቅ የሚቆጠረው፣ እንዴት እንደሆነ በጣም አስፈላጊ የሆኑ ነገሮችን ከዚህ ክፍል እንደምናገኝ ግልጽ ነው። ይህ መጽደቅ ከእምነትና ከሕግ ጋር አንድ ጉዳይ እንዳለው እናያለን። «እግዚአብሔር» እና «ኢየሱስ» የሚሉት ቃላትም በጣም በተደጋጋሚ እንደተነገሩ ልብ በል።

2ኛ ጥያቄ:- «ጽድቅ፣ እምነት፣ ሕግ፣ እግዚአብሔር፣ እና ኢየሱስ» የሚሉት ቃላት ለዚህ ክፍል መልእክት በጣም አስፈላጊ ናቸው። አንደገና ሮሜ 3:21-31 አንብብና እነዚህን ቃላቶች በመጠቀም አንደ ዐረፍተ ነገር በማጠቃለያ መልክ ጻፍ። ይህንን ክፍል ሳምንቱን በሙሉ ስታጠና አንደገና አየጻፍህ ልታሻሽለው ሞክር በሳምንቱ መጨረሻ ግልጽና የተሟላ ማጠቃለያ ለማድረግ መቻልህን ተመልክት።

3ኛ ጥያቄ:- ሮሜ 3:21-24 አንብብ። ሀ) ጳውሎስ ተገልጿል የሚለው ነገር ምንድን ነው? ለ) ሕግና ነብያት የመለከሩት ለምንድን ነው?

4ኛ ጥያቄ:- የእግዚአብሔር ጽድቅ የመጣው ለማን ነው?

5ኛ ጥያቄ:- ሀ) ኃጢአትን ያደረገው ማን ነው? ለ) የዚህ ኃጢአት ውጤት ምንድን ነው?

ሐዋርያው ጳውሎስ ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች እንደሆኑና የእግዚአብሔር ቁጣ እንደሚገባቸው ለመናገር ሥልሳ አራት ቁጥሮችን ተጠቅሟል። ማንም ሰው ሕግን በሙሉ መጠበቅ ስለማይችል በሕግ ማንም ጻድቅ ተብሎ ሊጠራ አይችልም። በምዕ. 3:21 «አሁን ግን» በሚለው ቃል ለአሳቡ ዐቢይ የመሸጋገሪያ ድልድይ ያበጃል። ሕግን በመጠበቅ ማንም ሰው ጻድቅ መሆን የሚችልበት ተስፋ የሌለው ሁኔታ ላይ ቢሆንም እንኳ፣ ጻድቅ የሚሆንበትን ሌላ መንገድ እግዚአብሔር አሁን ገልጿል። ይህ እግዚአብሔር የገለጠው ጻድቅ የመሆን የተለየ መንገድ «ያለ ሕግ» ነው። ይህ ማለት አንድ ሰው ሕግን መጠበቅ ባይችልም እንኳ፣ እግዚአብሔር «ጥፋተኛ አይደለህም» ሊሰው የሚችልበት መንገድ ማለት ነው። ሰው የብሉይ ኪዳንን ሕግ በሙሉ ባይታዘዝም እንኳ ጻድቅ ሊባል የሚችልበትን መንገድ እግዚአብሔር ገለጠ።

ነገር ግን ይህ እግዚአብሔር የገለጠው በአርሱ ዘንድ ተቀባይነት የሚገኝበት መንገድ ከብሉይ ኪዳን ሕግና ነብያት ጋር የሚቃረን አይደለም። ብሉይ ኪዳን እራሱ በሁሉም ዘመን የነበሩ ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሚባሉበት መንገድ ይህ እንደሆነ ይመስክራል። ጳውሎስ መላውን ብሉይ ኪዳንን ለመግለጽ «ሕግና ነብያት» የሚለውን ሐረግ ይጠቀማል። በዚህ መሠረት፣ የብሉይ ኪዳንን ሕግ በሙሉ ሳይጠብቅ፣ ሰው በእግዚአብሔር ጻድቅ መሆን እንደሚችል ብሉይ ኪዳን እራሱ ይመስክራል ይላል።

አንዳንድ ሰዎች የብሉይ ኪዳን ሰዎች የዳኑት የሕግን መልካም ተግባር በመፈጸም፣ ወይም መሥዋዕትን በመሠዋት ነው ይላሉ፤ ነገር ግን የብሉይ ኪዳን ሰዎች የዳኑበት መንገድ ይህ አይደለም። በብሉይ ኪዳን ዘመንም ቢሆን ሕግጋትን በሙሉ ለመጠበቅ የቻለ አልነበረም፤ ስለዚህ መልካም ሥራቸው ወይም ለሕግ ባላቸው ታዛዥነት ለመዳን የሚችሉ ሰዎች አልነበሩም። በብሉይ ኪዳን ዘመን እንኳ ሰዎች የዳኑት በእምነታቸው ነበር። ልክ እንደ ዛሬው፣ በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩ ሰዎች እምነታቸውን የገለጹት በእግዚአብሔር ባላቸው ታዛዥነት ነበር። ይህ ታዛዥነት ግን የደኅንነት መንገድ አልነበረም።

በሮሜ ምዕራፍ 4 ጳውሎስ በብሉይ ኪዳን እንኳ የሕግን ሥራ በመፈጸም ሰዎች እንዳልዳኑ ያረጋግጣል። አሁን ግን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን መባል የምንችለው እንዴት እንደሆነ ይናገራል። እግዚአብሔር ጻድቃን የሚለን በኢየሱስ ሰናምን እንደሆነ ይነገረናል። በኢየሱስ የሚያምኑ ሁሉ እግዚአብሔር ጻድቅ ብሎ ይጠራቸዋል።

6ኛ ጥያቄ፡- ህ) የምታውቃቸውን አንዳንድ ሰዎች አስታውስ። ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ይሆናል ብለው የሚያስቡት እንዴት ነው? ለ) ሮሜ 3:21-22 ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው እንዴት ነው ይላል? ሐ) ለምታውቃቸው ሰዎች በእምነታቸው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን እንደሚሆኑ ከእነዚህ ቁጥሮች እንዴት ታሳያቸዋለህ?

በዓለም ላይ የሚኖሩ አብዛኛዎቹ ሰዎች መልካም ተግባርን በመፈጸምና ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችን በማከናወን፣ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ሊሆኑ እንደሚችሉ ይገምታሉ፤ ስለዚህ ጽድቃቸውን ከእግዚአብሔር ዘንድ ለማግኘት ተስፋ በማድረግ፣ ሰዎች ሊጸሙ፣ ሊጸልዩና ምጽዋትን ሲሰጡ ይታያሉ። እግዚአብሔርን ለማስደሰት

ሲጠመቁና ሲገረዙ፣ የእምነት መግለጫዎችን በቃላቸው ሊደግሙ ይታያሉ። ሮሜ 3:21-22 ግን በጣም ግልጽ ነው። ሕግን በመጠበቅ ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ለመሆን አይችልም። ሰው በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው በጌታ በኢየሱስ በመታመን ነው። የደኅንነት መንገድ እጅግ ግልጽ በሆነ ሁኔታ ከሚናገሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ሁለቱ እነዚህ ናቸው።

ትምህርቱን ከመቀጠል በፊት ሮሜ 3:20-23 በቃል አጥና። እነዚህን ጥቅሶች በቃል ማጥናት በጣም አስፈላጊ ነው፤ ምክንያቱም በክርስቶስ ላይ ያለህን እምነት ለሌሎች ለማካፈል በጣም ይጠቅሙሃልና። የዚህን ሳምንት ትምህርታችንን የምንጀምረው በሮሜ 3:21 ነው፤ ነገር ግን ሮሜ 3:20 ከዚህ ጥቅስ ጋር በዚህ ሳምንት ልታጠናው ይገባል። ምክንያቱም ሮሜ 3:20 ጳውሎስ በሮሜ 1:18-3:20 የተናገረውን ነገር የሚያጠቃልልበት እጅግ ጠቃሚ ማጠቃለያ ነው።

በቁጥር 23 ክምፅ 1:18-3:20 ጳውሎስ የተናገረውን ነገር በአጭር ለመከለስ በዓለም የሚገኙ ሰዎች ሁሉ ኃጢአትን አድርገዋል ይላል። በአይሁድና በአሕዛብ መካከል ልዩነት የለም። በዓለም የሚገኙ ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ሕግና የራሳቸውን የሕሊና ሕግ ተላልፈዋል። የዚህ ኃጢአትም ውጤት የእግዚአብሔርን ክብር ማጣት ነው ይላል። ይህ ማለት የተፈጠርንበት ዓላማ የነበረውን ከእግዚአብሔር ጋር የነበረንን ፍጹም የሆነ ኅብረት አጣን ማለት ነው። ይህን ኅብረት ዳግም ለማግኘት የምንችለው በመንግሥተ ሰማይ ብቻ ነው።

7ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:24-25 አንብብ። እምነት ላላቸው ሰዎች በክርስቶስ የመዋጀት ሥራ በኩል እግዚአብሔር የሚያደርገው ነገር ምንድን ነው?

ሁሉ ኃጢአትን እንዳደረገ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ሁሉም ጻድቅ ሊሆን ይችላል። የጽድቅን ትርጉም በትምህርት ሁለት አስቀድመን ተመልክተናል። በዚያም ዕብራውያን ስለ ጽድቅ የነበራቸው አሳብ ሁል ጊዜ ሕጋዊ አሳብ እንደነበረ አይተናል። አይሁዶች ሁልጊዜ ልክ ዳኛ እንደሚሰጠው ፍርድ ትክክል ስለ መሆንና ስላለመሆን ይናገራሉ። «ጽድቅ» ለአይሁዶች በሥነ-ምግባር ፍጹም የመሆን አሳብ አይደለም። በሕግ አንጻር «ጥፋተኛ አይደለም» እንደማለት ነው። ዳኛው፣ «ሕግን በመተላለፍ ጥፋተኛ አይደለህም፤ በሕግና በመንግሥት ዓይን ጻድቅ ነህ»

አለ ማለት ነው። ጳውሎስ የሚያስበው ስለዚህ የዕብራውያን የጽድቅ አሳብ ነው።

ሮሜ 3:4 «ጸድቀ» የሚለው ቃል፡ አንድ ሰው ጸድቅ ነው ብሎ ማወጅ እንደሆነ ግልጽ ያደርጋል። ይህ ጥቅስ የእግዚአብሔር ቃል እርሱን አጸደቀው ይላል። እግዚአብሔር ፍጹም ጸድቅ ስለሆነ ቃሉ የበለጠ ጸድቅ ሊያደርገው አይችልም፤ ነገር ግን ቃሉ የእርሱን ጸድቅነት አወጀ ማለት ነው። በተመሳሳይ መንገድ እግዚአብሔር ሰውን ሊያጸድቅ ጸድቅ መሆኑን ያውጅለታል። ይህም ማለት በሕግ ፊት «ጥፋተኛ አይደለም» ማለት ነው።

እግዚአብሔር በክርስቶስ ለሚታመኑ ሰዎች የሚያደርገው ነገር ይህ ነው። በእርሱ ፊት ጸድቅ መሆናቸውን ያውጃል።

8ኛ ጥያቄ፡- የጽድቅን አሳብ ለጓደኛህ ለማስረጃት ልትጠቀምበት የምትችለውን መግለጫ አስብ። ይህንን መግለጫ በማስታወሻ ደብተርህ ጻፈው።

ቁጥር 22 በክርስቶስ የሚያምኑ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጸድቃን እንደሚሆኑ በግልጽ ይናገራል። አንዳንድ ጊዜ ክርስቲያኖች አንዳንድ ሰዎችን ይመለከቱና፡ «እነዚህን ሰዎች እግዚአብሔር ጨርሶ ሊያድናቸው አይችልም። እነርሱ እጅግ ከፋ ሰዎች ናቸው። ክርስቶስን እጅግ በራቀ ሁኔታ ትተውታል። ወደ ክርስቶስ ለመምጣት እጅግ የዘገዩና በመንገዳቸውም በጣም የተጣበቁ ሰዎች ናቸው። ከሌላ ሃይማኖት ስለሆኑ ወደ ክርስቶስ መምጣት ፈጽሞ አይችሉም» ይላሉ።

አዎን ለደገነነታቸው ሰዎች በክርስቶስ ላይ ቢታመኑ ሁሉም በእግዚአብሔር ፊት ጸድቃን እንደሚባሉ ነው ይህ ከፍል የሚያስተምረን። ሁሉም ኃጢአተኞች እንደሆኑ በክርስቶስ ካመኑ ሁሉም ደግሞ ይድናሉና ክርስቲያኖች ይህንን የደገነነት መልእክት ለሌሎች ለማካፈል ፈጣኖች መሆን አለባቸው።

9ኛ ጥያቄ፡- ህ) በውስጥህ በምስጢር ለራስህ እግዚአብሔር ሊያድናቸው አይችሉም ብለህ የምታስባቸው ሰዎች አሉን? ለ) ለጥቂት ጊዜ ያህል እግዚአብሔር ለእነዚህ ሰዎች ወንጌልን ማካፈል እንድትችል ዕድል እንዲሰጥህና የምትናገረውንም መልእክት እንዲሰጥህ ጻፈደ።

በቃልህ ያጠናሃቸውን ጥቅሶች ከልሳቸው። በማጠቃለያ መልክ በሳምንቱ መጀመሪያ ወደ ጻፍከው ዐረፍተ ነገር ተመለስና ልታሻሽለው ትችል እንደሆነ ሞክር።

ሁለተኛ ቀን፡

ሮሜ 3:24

ሮሜ 3:21-31 ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጸድቃን ሊባሉ የሚችሉት እንዴት እንደሆነ ስለሚናገር፡ በአጠቃላይ በመጻሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካሉ በጣም አስፈላጊና ጠቃሚ ክፍሎች አንዱ ነው። ትላንትና እግዚአብሔር አዲስ ዓይነት ጽድቅ እንዳመጣ ተመልክተናል። ይህም ጽድቅ ከብሉይ ኪዳን ሕግጋት ውጭ የሚገኝ ነው። ይህ ጽድቅ ስለደገነነታችን በክርስቶስ ስንታመን የሚመጣ ነው። ሁሉም ኃጢአትን ስለ ሠሩ፡ በእግዚአብሔር ፊት ጸድቅ ሊባሉ የሚችሉት ብቸኛ መንገድ ይህ ነው።

ነገር ግን ሰዎች ጸድቃን ላይሆኑ እግዚአብሔር ጸድቃን ሊላቸው እንዴት ይችላል? የሰው ዘር በሙሉ ኃጢአተኛ ነው። ሰዎች ሁሉ ሕጉን ተላልፈዋል። እግዚአብሔር ሰዎችን «ጥፋተኛ አይደላችሁም ጸድቃን ናችሁ» ማለቱ ትክክለኛነት አይመስልም። ስብአዊ ጻኛ የተከሰሰውን ሰው በተከሰሰበት ወንጀል ጥፋተኛ መሆኑን እያወቀ፡ «ጥፋተኛ አይደለህም፤ በነፃ መሄድ ትችላለህ» ቢለው፡ በጻኛው ላይ መቆጣታችን የማይቀር ነው። ፍርድ ያጣምማል ብለን እንከስዋለን። ሰዎች ጥፋተኛ መሆናቸውን እያወቀ እግዚአብሔር «ጥፋተኛ አይደላችሁም» ሊላቸው እንዴት ይችላል? ሐዋርያው ጳውሎስ ይህንን ጥያቄ በሦስት መንገዶች ይመልስዋል። የመጀመሪያዎቹን ሁለት መልሶች ዛሬ ከሮሜ 3:24 ላይና ሦስተኛውን መልስ ነገ ከሮሜ 3:25 እናያለን።

10ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:24ን አንብብ። እግዚአብሔር ጸድቃን ናችሁ ብሎ ያወጀልን እንዴት ነው? ሁለት መልሶች ስጥ።

እግዚአብሔር በሕግ አንጻር ሰዎችን ሕግን በመተላለፍ «ጥፋተኛ አይደላችሁም» የሚለው እንዴት ነው? የሚቀጥሉት ቁጥሮች ለእነዚህ ጥያቄዎች ሦስት መልሶች ይስጣሉ። የመጀመሪያዎቹ ሁለት በቁጥር 24 የሚገኙ ናቸው። ከሁሉም በፊት እግዚአብሔር ሰዎችን ጥፋተኛ አይደላችሁም የሚላቸው በነጻ በጸጋው ብቻ ነው። «ጸጋ» ማለት በምንም ነገር ላይ ያልተመሠረተ ችሮታ ማለት ነው። ይህ ማለት አንድ ጥሩ የሆነ

ነገር ወይም ዕድል የማይገባንና ያልከፈለንበትን ነገር ማግኘት ማለት ነው። ያገኘነው መልካም ነገር ወይም ዕድል እግዚአብሔር ለእኛ ያደረገው፤ በእርሱ ፊት «ጥፋተኛ አይደላችሁም» ወይም «ትክክል ናችሁ» ማለቱ ነው። ይህ ጻድቃን መባላችንን ፈልገን የምናገኘው ነገር አይደለም። ጥሩ ሰዎች ስለሆንን ወይም ስርተንና ለፍተን የምንቀበለው ነገርም አይደለም። የዳንነው «እንዲያው» በጸጋ መሆኑን አትርሱ። አዲሱ የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም የዳንነው በጸጋ «ብቻ» ነው ይላል። እነዚህ ቃላቶች በሙሉ «በነጻ» የሚለው የግሪክ ቃል ትርጉሞች ናቸው። እግዚአብሔር ጻድቃን ያለን ማለት ለላለበት አይደለም። «ጥፋተኛ» አይደላችሁም ሌላን ግዴታ አልነበረበትም። ይህም ቢሆን እንኳ በነጻ እንደሚሰጥ ስጦታ ጻድቃን ብሎ ጠራ። ወላጆች የሌሉት በልመና ሥራ የሚኖር አንድ ምስኪን ልጅ አለብ። በሕይወት ሊቆይበት የሚችለው ብቸኛው መንገድ ምግቡን ለማግኘት መለመን ነው። አንድ ቀን አንድ ሀብታም ሰው በመንገድ ዳር ሆኖ በሚለምንበት ጊዜ ተመለከተው። ሀብታሙ ሰውዬ መኪናውን ወደ እርሱ ቀረብ በማድረግ ወደ መኪናው ውስጥ እንዲገባ ጠየቀው። ትልቅና በጣም ቆንጆ ወደ ሆነው ቤቱም ወለደው። በዚያም አዳዲስ ልብሶችንና በርካታ ምግብን ሰጠው። ጥሩ ትምህርት ማግኘት እንዲችል ወደ ትምህርት ቤት እንደሚልከውም ተስፋ ሰጠው። ለልጁም እንዲህ አለው፡- «ይህ ሁሉ የአንተ ነው። ይህንንም ሁሉ እንዲያው በብላሽ ለጠሁህ» አለው። ይህ የጸጋ ምላሴ ነው። ይህ ድህ ልጅ ሀብታሙ ሰው ከሰጠው ነገር ውስጥ አንዱም የሚገባው አይደለም። ሀብታሙ ሰው የለጠው እንዲያው በብላሽ ነው። በክርስቶስ ለሚያምኑ ሁሉ እግዚአብሔር ያደረገው ነገር ይህ ነው። በእርሱ ፊት ምንም ሳይለሩ ጻድቃን እንዲባሉ አደረገ። ከእግዚአብሔር ይህንን ችርታ እንዲያገኙ ምንም ነገር ማድረግ አልነበረባቸውም። ኃጢአት መስራት ማቆም አያስፈልጋቸውም፤ መልካም ሥራን ለመስራት ደግሞ መጀመር አልነበረባቸውም። በእምነት ብቻ ሊቀበሉት ይገባቸው ነበር።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያን ያሉትን ሰዎች በሙሉ «በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ለመሆን ማድረግ ያለባችሁ ነገር ምንድን ነው?» ብለህ ብትጠይቃቸው አብዛኛዎቹ የሚለጡት መልስ ምን ይሆናል? ለ) ከዚህ ክፍል ልትነግራቸው የምትችለው ማድረግ ያለባቸው ነገር እግዚአብሔር የሰጠውን ጽድቅ በእምነት መቀበል ብቻ እንደሆነ የሚያሳያቸው ነገር ምንድን ነው?

በግልጽ ኃጢአተኞች የሆኑ ሰዎችን ጻድቅ የሚል ከሆነ፤ እግዚአብሔር እራሱ ትክክለኛ ሆኖ ሊኖር የሚችለው እንዴት ነው? ጳውሎስ እግዚአብሔር ሰውን ጻድቅ የሚልበትን ሁለተኛ መንገድ በመናገር ለዚህ ጥያቄ መልስ ይሰጣል። «በኢየሱስ ክርስቶስም በሆነው ቤዛነት በኩል» ጻድቅ መሆናችንን አወጀ። አዲሱ የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም እግዚአብሔር ጻድቅ ናችሁ ያለን «ኢየሱስ ክርስቶስ በፈጸመው በአዳኝነት ሥራ ነው» ይላል። «መዋጀት» ወይም «የአዳኝነት ሥራ» ማለት ምን ማለት ነው?

መዋጀት ማለት «አንድን የተያዘ ነገር ለማስለቀቅ የሚከፈል ዋጋ» ማለት ነው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ አንድ የተያዘ ነገር የማስለቀቂያ ዋጋ ሲከፈል ማየት እንችላለን።

12ኛ ጥያቄ፡- ዘሌ 25:23-25 እንብብ። አንድ ሰው መሬቱን እስከሚሸጥ ድረስ በጣም ድህ ቢሆን የሚያደርገው ምንድን ነው?
13ኛ ጥያቄ፡- መጽሐፈ ሩት 4:1-6 እንብብ። ሀ) መሬቱን የሚሸጠው ማን ነበር? ለ) መሬቱን ለመግዛት የመጀመሪያው መብት የማን ነበር? ሐ) መሬቱን ላለመግዛት ሰውየው የወለነው ለምንድን ነው? መ) መሬቱን ላለመግዛት ሲወስን ምን ተደረገ?
14ኛ ጥያቄ፡- ማር 10:45 ና ማቴ. 20:28 እንብብ። ሀ) ከኃጢአት ባርነት የሰውን ልጅ ነጻ ለማውጣት የማስለቀቂያ ዋጋ የክፈለ ማን ነው? ለ) ለዚህ ጉዳይ የክፈለው ዋጋ ለምንድን ነው?
15ኛ ጥያቄ፡- 1ኛ ጴጥ. 1:18-19 እንብብ። ሀ) ጴጥሮስ የተዋጀነው ከምንድን ነው ይላል? ለ) ጴጥሮስ የተዋጀነው በምንድን ነው ይላል?

በብሉይ ኪዳን አንድ ሰው ዕዳውን ለመክፈል ወይም ምግቡን ለመግዢያ የሚሆን ገንዘብ ለማግኘት መሬቱን በሚሸጥበት ጊዜ፤ ያ መሬት ክቤተለቡ እጅ የማይወጣበትን መንገድ እግዚአብሔር አዘጋጅቷል። ድህ በመሆኑ ምክንያት መሬቱን መሸጥ ካለበት፤ ከዘመዶቹ አንዱ ሊመጣና መልሶ እራሱ ሊገዛለት ያስፈልግ ነበር። አንድን ነገር ለማስለቀቅ የሚከፈል ክፍያ ሊከፈልና መሬቱን እንደገና ሊገዛ ያስፈልግ ነበር። ይህ መመሪያ እንዴት ተግባር ላይ እንደዋለ በመጽሐፈ ሩት ውስጥ ማየት ይቻላል።

ክሩት ታሪክ እንደምንመለከተው አቤሜሌክ የተባለው የኑታሚን የሞተው ባሏ የተወለነ መሬት ነበረው። ኑታሚን መሬቱን ለመሸጥ በወለነችበት ጊዜ ለውጭ ሰው ሳይሆን መሬቱን ለዘመድ ሸጠች። በታሪኩ

ውስጥ መሬቱን ሊገዙ የሚችሉ ሁለት ዘመዶችን እናያለን። የመጀመሪያውና ለሙያልተጠቀሰው የቅርብ ዘመድ ነበር። ሌላኛው ሰው ግን በዓዝ ነበር። የመጀመሪያው ሰው የቅርብ ዘመድ ስለነበር መሬቱን ለመግዛት የቅድሚያ መብት ነበረው፤ ነገር ግን መሬቱን ከገዛ ሩትንም ማግባት እንዳለበት በተገነዘበ ጊዜ እምቢ አለ። ሩትን ካገባ መሬቱ የሚተላለፈው ለልጆቹ ሳይሆን በአቤሜሌክ ስም ለሩት ልጆች እንደሚሆን በተገነዘበ ጊዜ ፈቃደኛ ሳይሆን ቀረ። በዓዝ ግን ይህ መንገድ ንብረቱን በአቤሜሌክ ስም የሚያቆየው ቢሆንም እንኳ መሬቱን ለመግዛትና ሩትን ለማግባት ፈቃደኛ ሆነ። በዓዝ ንብረቱን ዋጀ። በዚህም ንብረቱ ለውጭ ሰው ተሸጦ ከቤተሰቡ እጅ እንዳይወጣ አደረገ። ንብረቱም በአቤሜሌክ ስም እንዲቆይ አደረገ። በዓዝ የአቤሜሌክን ንብረት የሚገባውን ከፍሎ በማስቀረቱ (በመዋጀቱ)፤ አርሱ የሚዋጀው ነው።

ከዚህ የምንገነዘበው «መዋጀት» ማለት አንድን ሰው ወይም ነገርን ዋጋ በመከፈል መግዛትና ከአደጋ ማዳን ማለት መሆኑን ነው። በአዲስ ኪዳን ግን ይህ ቃል ተግባር ሳይ የዋለው በጣም ለየት ባለ መንገድ ነው። ብዙ ጊዜ አገልግሎት ሳይ የዋለው ከባርያ መፈንገያ ገበያ ባርያን በመግዛት ከአደጋ የማዳንን ተግባር ለመግለጽ ነው።

ጳውሎስ በናረበት በርም ዓለም በባርያ መፈንገያ ገበያ ውስጥ የሚሸጡና የሚገዙ በሚሊዮን የሚቆጥሩ ባሪያዎች ነበሩ። ከእነዚህ ባሪያዎች መካከል አንዳንዶቹ የጦር ምርኮኞች ሲሆኑ፤ አብዛኞቹ ግን ባሪያ ሆነው የተወለዱ ናቸው። በእነዚህ ባሪያዎች መካከል ማናቸውንም ነጻ የማውጪያው ብቸኛው ሕጋዊ መንገድ፤ ገንዘቡን በመከፈል ከባሪያ መፈንገያ ገበያው ማውጣት ነበር። ገንዘቡን የከፈለው ሰውን ነጻ ሊያደርገው ይችላል ነበር። ባሪያውን ነጻ ለማድረግ የሚከፈለው ይህ ገንዘብ የቤዛነት ዋጋ በመባል ይታወቅ ነበር።

በምድር የሚኖር ሰው በሙሉ ሲወለድ ጀምሮ ባሪያ ነው። ስንወለድ ጀምሮ ባሪያ የሆንንበት የባሪያ ገበያ የኃጢአት ባርነት ገበያ ነው። በራሳችን ከዚህ የኃጢአት ገበያ የምንወጣበት አንዳችም መንገድ የለም። በኃጢአት ባርነት ስለተያዝን የኃጢአትን ቅጣት ያውም ሞትን እንቀበላለን።

ነገር ግን ኢየሱስ እራሱ እኛን ለመዋጀት የሚያስፈልገውን ይህንን የቤዛነት ዋጋ እንደከፈለ ተናግሯል። ይህ ዋጋ የራሱ ሕይወት ነበር።

ጴጥሮስ ይህንን ነጻ የማድረጊያ ዋጋ ኢየሱስ ያፈሰሰው ደም እንደሆነ አድርጎ አቅርቦታል። ጴጥሮስ የሚናገረው ስለ መስቀሉ ስለሆነ፤ የመሥዋዕትን ቋንቋ ይጠቀማል። ኢየሱስ በመስቀል ሳይ በሞተበት ጊዜ፤ እኛን ነጻ ለማድረግ ሕይወቱን መሥዋዕት አድርጎ እንደለጠ ይናገራል። ጴጥሮስ ጨምሮ ሲናገር ከርስቶስ ነጻ ያደረገን «ከአባቶቻችን ከወረሰነው ከከንቱ ኑሮአችንም» ነው ይላል። ይህ ማለት የተወለድነው ባዶና ትርጉም የለሽ ሕይወት ይዘን ለኃጢአት ባርነት ነው ማለት ነው። ኢየሱስ ግን ከዚህ ኃጢአት ነጻ የምንሆንበትን ዋጋ ከፈለ። ዋጋውም የራሱ ሕይወት ነበር።

እግዚአብሔር ኃጢአተኞችን «ጥፋተኛ አይደላችሁም» ያለበት መንገድ ይህ ነው። ይህም ኢየሱስ ዋጋን በመከፈል እኛን ዋጅቶ ከኃጢአት ባርነት ነጻ በማድረጉ ነው። ኤፌ. 1:7 በኢየሱስ ደም የአገኘነው መዋጀት «ለበደላችን ይቅርታን» እንዳመጣልን ይናገራል። የኃጢአታችን ዋጋ ለስተከፈለ፤ እግዚአብሔር «በእኔ ፊት ጻድቃን ናችሁ» ሊለን ይችላል። (በመዋጀት ሳይ የሚናገሩ ሌሎች ጠቃሚ ጥቅሶች የሚከተሉት ናቸውና ተመልከታቸው፡- 1ኛ ጢሞ. 2:6፤ ዕብ. 9:11-15፤ ራዕ. 5:9)።

የመዋጀትን አላብ ሊገልጥልን የሚችል የአንድ አሜሪካዊ የቤተ ክርስቲያን መጋቢ ታሪክ እንመልከት። አንድ ቀን ወደ ቤተ ክርስቲያን እየተጓዘ ላለ፤ በውስጡ ብዙ እርግቦች የያዘ አንድ የእርግቦች ጎጆ ይዞ የሚሄድ ልጅ አገኘና «እነዚህን እርግቦች ከየት እገኘሃቸው?» ብሎ ጠየቀው። «ወጥመድ አዘጋጅቼ ነው ያጠመድኳቸው፤ አሁን የራሴ ናቸው» ብሎ መለሰለት። መጋቢውም መልሶ «አሁን ምን ልታደርጋቸው ነው?» ብሎ ጠየቀው። ልጁም «እሜወትባቸዋለሁ። ከዚያም ለድመቶቹ ምግብ ይሆኑ ዘንድ እስጣቸዋለሁ» አለው። መጋቢውም፤ «እኔ ልገዛቸው አፈልጋለሁ» አለው። ልጁም መልሶ የምትፈልጋቸው ዓይነት አይደሉም። ለርቢ የማይሆኑ የጫካ እርግቦች ስለሆኑ ጥሩ አድርገው መዘመር አይችሉም። ምንም የሚጠቅሙህ አይደሉም አለ። መጋቢውም መልሶ፡- «ይህን ሁሉ አውቃለሁ ቢሆንም ግን ልገዛቸው አፈልጋለሁ። ሁለት ብር እከፍልሃለሁ» አለው። ልጁም፡- «እሺ እሸጥልሃለሁ፤ ሳንተ ግን አይጠቅምህም» አለው። ግዢው ተፈጸመና ልጁም ከመጋቢው ተለይቶ ሄደ። መጋቢውም ከቤተ ክርስቲያን ጀርባ ወደሚገኘው ሚዳ

ሄደ። በብረት የተሠራውን ጎጆ ከፍቶ እርግቦቹን በነጻ እንዲሄዱ ለቀቃቸው። እርሱ ከታሰሩበት ቀንበር ዋጃቸው።

ይህ ልጅ ለመጋቢው እርግቦችን የሰጠው እንዲሁ ነውን? አይደለም! ዋጋ መከፈል ነበረበት። መጋቢው ከልጁ የሚበልጥ ትልቅና ጠንካራ ነበር። የወፍ ጎጆውን ከልጁ ላይ በግድ ቀምቶ በመውሰድ ሊለቃቸውና ልጁን ሊያባርረው ይችላል ነበር፤ ነገር ግን አላደረገውም። እንዲህ ቢያደርግ ኖሮ ትከክል ባልሆነ ነበር። ሆኖም ዋጋ ከፈለ፤ ገዛቸው፤ ዋጃቸው። እርግቦቹ ለመጋቢው ሊያደርጉለት የሚችሉት አንዳች ነገር አለን? ነጻነታቸውን ያገኙት በጥረታቸው ነውን? አይደለም በደንብ ለመዘመር የሚችሉ እንኳ አልነበሩም። መዋጀቱ የተፈጸመላቸው በነጻ ነበር፤ ይህ ሊሆን የቻለው ግን ዋጋ ስለተከፈለ ነበር።

ሰዎች ሁሉ የታሰሩበት ቀንበር ኃጢአት ነው። እያንዳንዱ ሰው የኃጢአትን ዘላለማዊ ዕዳ የመከፈል ግዴታ ውስጥ አለ። ኢየሱስ ግን የራሱን ሕይወት፣ የራሱን ውድ የሆነውን ደም ለዚህ ዋጋ ይሆን ዘንድ ከፈለ። እግዚአብሔር በሩን በመከፈት እንዲህ አለ፡- «እናንተ ጻድቃን ናችሁ፤ ዋጋው ተከፍሏል፤ ከሕግ አንጻር ነጻ መሆን ትችላላችሁ። ይህ የሥራችሁ ዋጋ አይደለም፤ ነገር ግን በነፃ ስለሰጠኋችሁ ነው።» ይህ ነው እንግዲህ መዋጀት! ክርስቶስ በሕግ አንጻር ስለገዛን እግዚአብሔር በሕጋዊነት «ጥፋተኞች አይደላችሁም» ሊለን ይችላል።

16ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ ከኃጢአትህ ሊያድንህ የራሱን ሕይወት እንደከፈለልህ በማወቅህ ምን እንዲሰማህ ያደርጋል? የተሰማህን ነገር አሁኑኑ በጸሎት ለኢየሱስ ንገረው።

17ኛ ጥያቄ፡- ቲቶ 2:14 እንብብ። በክርስቶስ በመዋጀታችን የእኛ ምላሽ ምን መሆን አለበት ይላል ጳውሎስ?

ክርስቶስ የዋጀን ለዓላማ ነው፤ ይኸውም የራሱ ሕዝብ እንድንሆን፤ ያለ ነውር እንድንሆን ከዓመፃ ነጻ እንድንሆንና፤ በመልካም ተግባራት ሁሉ የተሞላን እንድንሆን ነው። አኛን ለመዋጀት ክርስቶስ ያደረገውን ነገር በምንረዳበት ጊዜ መልካም በማድረግ «እናመስግናለን» ለማለት በብርቱ መፈለግ አለብን።

18ኛ ጥያቄ፡- መልካም የሆነውን ተግባር በመፈጸም ዛሬ ክርስቶስን እመስግንሃለሁ የምትልባቸውን መንገዶች ካሉ እስቲ ለጥቂት ጊዜ

እስብ። ክርስቶስ ስለ ዋጀህ ላደርግ ይገባኛል ብለህ የምታስባቸውን ቢያንስ ሦስት ነገሮች ጻፍ።

እግዚአብሔር ጥፋተኛ የሆነን ኃጢአተኛ «ጥፋተኛ አይደለም» ሊል የሚችልበት ተጨማሪ ምክንያትም አለ። ያንን ምክንያት ነገ እንመለከተዋለን።

ሮሜ 3:20-22ን ክልሰና ቁ 23 ና 24ን በቃላት አጥና። በዚህ ላምንት በመጀመሪያው ቀን ጥናትህ ወደ ጻፍክው ማጠቃለያ ዐረፍተ ነገር ተመለሰና ልታሻሽለው ትችላ እንደሆነ ተመልከት።

ሦስተኛ ቀን:

ሮሜ 3:25-26

ትላንትና እግዚአብሔር «ጻድቅ» የሚለን እንዴት እንደሆነ መመልከት ጀምረን ነበር። በመጀመሪያ የተመለከትነው ይህን የሚያደርገው በነጻ እንደሆነ ነው። ይህንን የሚያደርገው እኛ ፈልገን ስላገኘነው አይደለም። ኃጢአተኛና የእግዚአብሔር ቅጣት የሚገባን ብንሆንም እንኳ እግዚአብሔር ይህንን አደረገ። በሁሉተኛ ደረጃ የተመለከትነው ይህንን ያደረገው በኢየሱስ የመዋጀት ሥራ ምክንያት ነው የሚል ነው። ኢየሱስ የኃጢአታችንን ዋጋ ከፈለ። ከኃጢአት ባርነት ገበያ በመግዛት ነጻ አደረገን፤ ስለዚህም የኃጢአታችን ዋጋ በሕጋዊ መንገድ ስለተከፈለ እግዚአብሔር «ጥፋተኛ አይደላችሁም» ሊለን ይችላል።

እግዚአብሔር ሰዎችን «ጻድቃን» የሚልበት አንድ ተጨማሪ ምክንያት አለ። በሮሜ 3:25 ጳውሎስ ይህንን ምክንያት ይገልጽልናል።

19ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:25ን አንብብ። በዚህ ጥቅስ መሠረት እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ምን አደረገ?

20ኛ ጥያቄ፡- ዘሌ. 16 አንብብ። በዕብራይስጥም ሆነ በአማርኛ «የስርየት መክደኛ» ና «ማስተስሪያ» የሚሉት ቃላት በመሠረቱ አንድ ቃል ናቸው። ህ) ይህንን ቃል በምታገኝበት ጊዜ በእርሳስ አስምርበት፤ ወይም የሚገኝበትን ጥቅስ በማስታወሻ ደብተርህ ላይ ጻፍ። ለ) ከዘሌ. 16 ስለ «ስርየት መክደኛ» ስለ «ማስተስሪያ» የተማርከውን ጻፍ።

21ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:25-26 አንብብ። ህ) እግዚአብሔር ኢየሱስን በእኛ ምትክ መቅጣቱ ምን ያስተምረናል? ለ) ይህንን እንዴት ያሳያል?

ሮሜ 3:25 እግዚአብሔር ክርስቶስን፡ «ማስተሰሪያ አድርጎ አቅመው» ይላል። አዲሱ የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም እግዚአብሔር «ኢየሱስ ክርስቶስን መሥዋዕት አድርጎ አቀረበው» ይላል። የእነዚህ አስቸጋሪ ሐረጎች ትርጉም ምንድን ነው?

በቀድሞው ትርጉም «ማስተሰሪያ» በአዲሱ ትርጉም «መሥዋዕት» የሚለው ቃል ትርጉም «የእግዚአብሔርን የጽድቅ ቁጣ መመለስ የቻለ መሥዋዕት» ማለት ነው። ይህ ቃል በብሉይ ኪዳን ታቦት ላይ በማስተሰርያ ቀን ለሕዝቡ የኃጢአት ይቅርታ የሚያስገኝ ደም ከሚረጭበት የስርየት መክደኛ ጋር በጣም ተመሳሳይ ነው። ዘሌ. 16 የሚገልጠው ይህንን የማስተሰሪያ ቀን ነው።

በዓመት አንዴ በማስተሰሪያ ቀን፡ ሊቀ ካህኑ የእንስሳ ደም ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ይዞ በመግባት በታቦቱ የስርየት መክደኛ ላይ ይረጨው ነበር። ለምን? ሕዝቡ ሕግን ተላልፈው ነበር፤ እግዚአብሔርም ሕዝቡ የተቀደሰ ሕጉን ስለተላለፉ በጽድቅ ተቆጥተዋል ነበር። የእግዚአብሔርን ጽድቅ ቁጣ የማርኪያ ብቸኛው መንገድ ለሕግ መተላለፍ የሆነውን ቅጣት መክፈል ነበር። የእግዚአብሔርን ሕግ ለመተላለፍ የሚከፈለው ቅጣት ሞት ነበር። ሕግም ቅጣቱ እንዲከፈል ያዝዝ ነበር፤ ነገር ግን ሰዎች በኃጢአታቸው እራሳቸው በመሞት ፈንታ ወይፈኖች ፍየሎች በእነርሱ ቦታ ይገድሉ ነበር። እንስሶች ከተገደሉ በኋላ ደማቸው በስርየት መክደኛ ላይ ለኃጢአት ቅጣት ከፍያ ይሆን ዘንድ ይረጭ ነበር። የራሳቸውን የኃጢአት ቅጣት ከመክፈል ሕዝቡ ያመልጥ ዘንድ ዋጋ መክፈል ነበረበት፤ ስለዚህ በየዓመቱ በሕዝቡ ምትክ አንድ እንስሳ ይቀጣ ነበር። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ለኃጢአታቸው ቅጣት የጽድቅ ቁጣውን በማፍሰስ ፈንታ በስርየት መክደኛ ላይ የሚፈሰውን የእንስሳ ደም ለኃጢአታቸው ቅጣት አድርጎ ይቀበል ነበር፤ ነገር ግን የእግዚአብሔርን ቁጣ ለማስታገሥ የሚቀርበው ይህ መሥዋዕት ጊዜያዊ ነበር፤ ለአንድ ዓመት ብቻ የሚሆን ነበር፤ ምክንያቱም የእንስሳው ደም ለጊዜው ብቻ ኃጢአትን የሚሸፍን ነበር። የተሟላና የመጨረሻ የኃጢአት ይቅርታ የሚሰጥ አልነበረም። የእንስሳው ደም ጊዜያዊ የሆነ ምትክ ብቻ ነበር፤ ስለዚህም በየዓመቱ የማስተሰሪያ ቀን መደገም ነበረበት። በየዓመቱ ለሕዝቡ ኃጢአት ምትክ ይሆን ዘንድ ተጨማሪ እንስሳት መሞት ነበረባቸው።

22ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:25 እንደገና አንብብ። ቀጥሎም ዕብ. 9:11-14 አንብብ። እነዚህን ሁለት ጥቅሶች አወዳድር። ኢየሱስ

በማስተሰሪያ ቀን በእግዚአብሔር ፊት ከሚቀርበው መሥዋዕት ጋር የተመሳሰለው እንዴት ነበር?

ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሞተበት ጊዜ ሞቱ በማስተሰርያ ቀን እንደሚሞተው እንስሳ ዓይነት ነበር። ኢየሱስ በሞተበት ጊዜ እግዚአብሔር በዓለም ኃጢአት ምክንያት የነበረውን ጽድቅ ቁጣውን በኢየሱስ ላይ አፈሰሰ። እግዚአብሔር በኃጢአት ላይ ያለውን የጽድቅ ቁጣ ለመመለስ ኢየሱስ እራሱን የመሥዋዕት ቁርባን አድርጎ አቀረበ። ደግሞም ደሙን ይዞ ወደ እግዚአብሔር ፊት ያቀረበ ሊቀ ካህንም እርሱ ነበር። በሞቱ የራሱን ደም ለእግዚአብሔር መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ። እግዚአብሔርም ለዓለም ሁሉ የኃጢአት ቅጣት አድርጎ የኢየሱስን ደም ተቀበለ። የኢየሱስ ደም ግን ለአንድ አመት ብቻ የሚያገለግል ጊዜያዊ የኃጢአት ቅጣት አይደለም። የኢየሱስ ደም ለዘላለም የሚሆን ፍጹም የኃጢአት ቅጣት ዋጋ ነው። የእርሱ ደም ለኃጢአት ውጫዊ የሆነ፤ መንጻት ብቻ ሊሰጥ እንደሚችል እንደ እንስሳ ደም አይደለም። የኢየሱስ ደም ፍጹም የሆነ የተሟላና የመጨረሻ የኃጢአት ይቅርታን የሚሰጥ ነው።

ሮሜ 3:25 ኃጢአት መቀጣት አለበት የሚለው የሕግ ፍላጎት ተሟልቷል ይላል። ኢየሱስ በእኛ ምትክ በመሥዋዕት የገዛ ደሙን ወደ ዘላለማዊው የእግዚአብሔር የስርየት መክደኛ ላይ አቅርቧል። የብሉይ ኪዳን አይሁዳዊ ካህን በስርየት መክደኛው ላይ ደሙን እንደሚረጭ፤ ኢየሱስ የራሱን ደም በእግዚአብሔር ፊት አቀረበ። ያ ደም ለኃጢአታችን ቅጣት ዋጋ ነው። በየትኛውም ጊዜ ለሚሆን ለማንኛውም ኃጢአት ዋጋ ተክፍሏል። በየትኛውም ጊዜ ለተፈጸመው ማንኛውም ኃጢአት ላይ ያለው የእግዚአብሔር ቁጣ ኢየሱስ በመስቀል ላይ በነበረ ጊዜ በእርሱ ላይ ፈሰዋል። እግዚአብሔር ኢየሱስን ዘላለማዊ ምትክ አድርጎ ስለ ቀጣው፤ ማንኛችንንም ሊቀጣን አያስፈልገውም። ሕግ የሚጠይቀው ትክክለኛ ፍርድ ተሟልቷል። እግዚአብሔር የኢየሱስን ደም ለኃጢአታችን ዘላለማዊ ምትክ አድርጎ ተቀብሏል። 23ኛ ጥያቄ፡- ኢየሱስ ለኃጢአትህ ሲል መክራን እንደተቀበለ ስታስብ ምን ይሰማሃል? አሁኑኑ በጸሎት ለኢየሱስ ምስጋናህንና ውዳሴህን አቅርብ። ጳውሎስ እግዚአብሔር ክርስቶስን በመስቀል ላይ በእኛ ምትክ በሚቀጣበት ጊዜ፤ እግዚአብሔር ጻድቅ መሆኑን ያሳያል ይላል። የክርስቶስ የመስቀል ሞት የእግዚአብሔርን ጻድቅነት እንዴት ያሳያል? በመቀጠልም ጳውሎስ

ሲናገር ከክርስቶስ ሞት በፊት የተሠሩትን ኃጢአቶች እግዚአብሔር በሙላትና በቋሚነት አስቀድሞ አልቀጣም፡ ነገር ግን «አላፋቸው»፤ እነዚያን ኃጢአቶች ያለቅጣት ተወ ይላል። በዕብ. 9:11-14 እንደምናየው፡ የብሉይ ኪዳን መሥዋዕቶችና ቁርባኖች ለኃጢአት የሚሆነውን ሙሉ ዋጋ አልከፈሉም። ጊዜያዊ የሆነ ኃጢአትን የመሸፈን እገልግሎት ብቻ ሰጥተዋል። እግዚአብሔር የተሟላና የመጨረሻ የሆነ የኃጢአት ቅጣትን ለሌላ ጊዜ አሸጋግሮት ነበር። የተላለፈውም እስከ ክርስቶስ ሰቅለት ድረስ ነበር። ኢየሱስ በተሰቀለ ጊዜ፡ እግዚአብሔር ሰዎች ከዚያ ቀደም ሠርተውት ስለነበረው ኃጢአት ጭምር ኢየሱስን ቀጣው። ለሌላ ጊዜ ተላልፎ የነበረውን የኃጢአቶች ቅጣት በሙሉ እግዚአብሔር በኢየሱስ ላይ አደረገ። እግዚአብሔር ያንን ኃጢአት በዝምታ እላለፈውም። እርሱ ኃጢአቶች በሙሉ መቀጣታቸውን በጽድቅ ያረጋግጣል፤ ስለዚህ የኢየሱስ ሞት የእግዚአብሔርን ጽድቅ ያሳያል። እግዚአብሔር ከኢየሱስ በፊት የነበሩ ሰዎችን ኃጢአት በቸልታ እንዳልተወ ያሳያል። ሐጢአታቸው መቀጣቱን አረጋግጧል።

ዳሩ ግን ኢየሱስ በምተበት ጊዜ እግዚአብሔር የቀጣው ቀደም ብለው የተሠሩትን ኃጢአቶች ብቻ አልነበረም «በአሁኑ ጊዜ» የሚሠሩትን ኃጢአቶችም ቀጥቷል። ይህ ማለት እግዚአብሔር ከክርስቶስ በኋላ የሚኖሩ ሰዎችንም ኃጢአት ቀጥቷል ማለት ነው።

ስለዚህ ኢየሱስ በምተበት ጊዜ ከመለቀሉ በፊትም ሆነ በኋላ የኖሩትን ሰዎች ኃጢአት በሙሉ ተሸክመዋል። ለዚህ ነው ሰዎች ክርስቶስን እንደ አዳኝ በሚቀበሉበት ጊዜ እግዚአብሔር በሐቅ፡ «እናንተ ጽድቅ ናችሁ፤ ጥፋተኞች አይደላችሁም» የሚላቸው። እግዚአብሔር ጥፋተኞች እይደላችሁም ሊላቸው የሚችለው በእርግጥ ጥፋተኞች ስላልሆኑ ነው። ኢየሱስ የኃጢአታቸውን ቅጣት ስለ ተሸክመዋቸው፡ እነርሱ ስለ ኃጢአት ጥፋተኞች አይደሉም። ኃጢአታቸው ስለተቀጣ፡ በእግዚአብሔር በትክክለኛ ፍርድ የጸደቁትን ሁሉ «ጥፋተኞች አይደላችሁም» የሚለው በጽድቅ ነው።

ይህ በጊዜያት ሁሉ ውስጥ ከተገለጡት ምስጢሮች ታላቁ ነው። እግዚአብሔር ጽድቅ ሆኖ እየኖረ ኃጢአተኞችን ጽድቃን ማለት ይችላል። እንዴት? ጽድቅ የሆነው እግዚአብሔር አራሱ የኃጢአታችንን ቅጣት ተሸክመዋል። አኛ ጽድቃን አንሆን ዘንድ ለእኛ ብሎ እራሱ ኃጢአት ሆነ (2ኛ ቆሮ. 5:21)።

አስታውስ፡ ይህንን ጽድቅ መቀበል የሚችለው «ስድሙ ላይ እምነት» ያለው ሰው ብቻ ነው። እንደ ሰው እግዚአብሔር ጽድቅ እንዲለው አስቀድሞ በክርስቶስ ማመን አለበት። እንደ ሰው በክርስቶስና በመስቀሉ ሥራ ካልታመነ፡ በእግዚአብሔር ፊት በኃጢአቱ ጥፋተኛ ስለሆነ የኃጢአቱን ቅጣት እራሱ ይሸክማል።

24ኛ ጥያቄ፡- በክርስቶስ የሚታመኑ ብቻ ጽድቅን ከእግዚአብሔር የሚያገኙ ስለ ሆነ በክርስቶስ ላላመኑ ቤተሰቦችህና ጓደኞችህ ምን ልታደርግ ይገባሃል?

ሮሜ 3:20-24 ክልስና ከቁ. 25-26 በቃልህ አጥና።

በዚህ ላምንት መጀመሪያ ቀን የጻፍከውን የማጠቃለያ ዐረፍተ ነገር እንብብና ልታሻሽለው ትችል እንደሆነ ምክር።

አራተኛ ቀን፡

ሮሜ 3:27-31

ላለፉት ሦስት ቀናት ሰዎች በእግዚአብሔር ፊት ጽድቃን ሊበሉ የሚችሉት እንዴት እንደሆነ በጥንቃቄ አጥንተናል። ማንም ሰው ሕግን በሙሉ ሊጠብቅ ስለማይችል፡ ሕግን በመታዘዝ ማንም ሰው ጽድቅ ሊባል አይችልም። በእግዚአብሔር ፊት ጽድቃን የምንባለው ለደኅንነታችን በክርስቶስ ብቻ ስንታመን ነው። ኃጢአተኞችን ጽድቃን እያለ እግዚአብሔር ራሱ ጽድቅ ሊሆን የሚችለው እንዴት ነው? ይህን ያደረገው፡- 1) በነጻ ነው፤ 2) እርሱ ስለዋጀን ነው፤ የኃጢአትን ዋጋ ከፍሎ ከኃጢአት ነጻ ስላደረገን ነው፤ 3) እኛ ልንቀበለው የሚገባውን የኃጢአትን ቅጣት እግዚአብሔር በመስቀል ላይ ኢየሱስን በመቅጣቱ ነው። «በኢየሱስ ስለተከፈለ፡ እግዚአብሔር እኛን ጽድቃን ናችሁ፤ ጥፋተኞች አይደላችሁም» ሊለን ይችላል። ዛሬ ደግሞ ይህ የእግዚአብሔር ሥራ ሕይወታችንን አንዴት እንደሚነካ እንመለከታለን።

25ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:27-31 አንብብ። ጳውሎስ ክርስቲያኖች ሊያደርጉት መብታቸው አይደለም የሚለው ነገር ምንድን ነው?
26ኛ ጥያቄ፡- ሰው የሚጸድቀው አንዴት ነው?
27ኛ ጥያቄ፡- በአንዚህ ጥቅሶች መሠረት ክርስቲያን ሊመካ የማይችለው ለምንድን ነው? መልስ ከመስጠትህ በፊት ጠቅላላ ክፍሉ ላይ አስብበት።
28ኛ ጥያቄ፡- በቁ 29 መሠረት እግዚአብሔር የማን አምላክ ነው?

29ኛ ጥያቄ፡- በጳውሎስ አሳብ መሠረት በእምነት የሚገኘው የጽድቅ መመሪያ ከብሉይ ኪዳን ሕግ ጋር ይስማማል ወይስ ይቃረናል?

እግዚአብሔር ለደኅንነታችን የሚያስፈልገውን ሥራ ሁሉ ሠርቷል። ሰዎች ሁሉ ማድረግ ያለባቸው ይህንን ያለቀውን የእግዚአብሔርን ሥራ በእምነት እንደ ነጻ ሰጦታ መቀበል ብቻ ነው። የሮሜ 3:21-26 መልእክት ይህ ነው። ኢየሱስ ክጋጢአት ቀንበር ነጻ አወጣን። ኢየሱስ በእኛ ቦታ የጋጢአታችንን ቅጣት ተቀብሎ የጋጢአታችንን ዋጋ ሰለከፈለ፤ ስለ ጋጢአታችንም ሰለተቀጣ፤ እግዚአብሔር ጽድቅን በነጻ ሊሰጠን ይችላል። ልናደርግ የሚገባን ነገር በእምነት ይህንን መቀበል ነው።

ደኅንነት የሚመጣው በመልካም ሥራ ሳይሆን በእምነት ብቻ ከሆነ ሰው እንዴት ሊመካ ይችላል? የጳውሎስ ማጠቃለያ ማንም ሊመካ አይችልም የሚል ነው። ደኅንነት የሚገኘው «በሥራ ሕግ» ቢሆን ኖሮ፤ የሚመካ ሰው ሊኖር ይችላል ነበር። ደኅንነት የሚመጣው ግን «በእምነት ሕግ» ስለሆነ ማንም ሊመካ መብት የለውም። ጳውሎስ ሕግ የሚለውን ቃል በዚህ ሰፍራ የሚጠቀመው «ዘዴ» ወይም «መንገድ» ወይም «መመሪያ» ለማለት ነው። ስለዚህ ደኅንነት የሚመጣው «በእምነት መንገድ» እንጂ «በሥራ መንገድ» ስላልሆነ ደኅንነትን በማግኘቱ ማንም ሊመካ አይችልም።

ለምሳሌ ቀኑን በሙሉ ለሌላ ሰው ስትሠራ ብትውል፤ እንዲከፍልህ ትጠብቃለህ። ገንዘቡ ቢከፈልህ፡- «ተመልከቱ ጠንክራ በመሥራቱ ያገኘሁትን ነገር!» ማለት ትችላለህ። አንድ ሰው ለአንድ ነገር ሊሠራ ስላገኘው ነገር ሊመካ ይችላል። ነገር ግን አንድ ጓደኛህ ወደ አንተ ቢመጣና ገንዘብ እንደ ሰጦታ ቢሰጥህ ልታደርገው የምትችለው ነገር «አመስግንሃለሁ» ማለትን ብቻ ነው። ያገኘኸው ነገር በነጻ እንጂ በጥረትህና በድካምህ ስላልሆነ ልትመካ አትችልም። እግዚአብሔር ደኅንነትን በሰጦታ መልክ በነጻ ሰጠን። ደኅንነትን ያገኘው በመልካም ሥራችን አይደለም፤ ስለዚህ በደኅንነታችን መመካት አንችልም።

በቁ. 27 በጳውሎስ እእምሮ ምናልባት ጠለቅ ያለ ትርጉም ሊኖር ይችላል። «ሕግ» የሚለውንም ቃል የተጠቀመው ምናልባት ለብሉይ ኪዳን ሕግ ሊሆን ይችላል። ይህ ከሆነ፤ እርሱ የሚለው፤ «ማንም ሰው ስለ ደኅንነት መመካት የማይችለው ለምንድን ነው? ምክንያቱም ሊድኑ የሚችሉት የሕግን ሥራ በመሥራት ሳይሆን፤ ደኅንነት የሚመጣው ስለ

ሕግ ትክክለኛ መረዳት ሊኖር ነው። ሕግ እንኳ ሰዎች በእምነት ወደ ደኅንነት እንዲመጡ ይጋብዛል። የብሉይ ኪዳን ሕግ እንኳ ቢሆን ሰዎች የሚድኑት መልካም ሥራ በመሥራት ስለመሆኑ አያስተምርም። ጳውሎስ ይህንን በሮሜ 3:21 ላይ ተናግሮታል። እንደገና ደግሞ በሮሜ 3:31ና በሮሜ 4 በሙሉ ይናገረዋል። የብሉይ ኪዳን ሕግም እንኳ ቢሆን ሰዎች የሚድኑት በእግዚአብሔር ላይ ባላቸው እምነት ብቻ እንደሆነ ይናገራል። ማንም ሰው ሕግን በመታዘዝ ስላልዳነ፤ ማንም ሰው የራሱን ደኅንነት ጥራ ግራ አገኘሁ ብሎ መመካት አይችልም።

«ደኅንነቱን ስላገኘሁበት ሁኔታ እመካለሁ» የሚሉ ክርስቲያኖች በእርግጥ ጥቂቶች ናቸው፤ ነገር ግን ብዙ ጊዜ ክርስቲያኖች በተግባራቸው አራባቸውን እንዳዳኑ ሲያስመስሉ እናያለን። በደኅንነታቸው እንደሚመኩ ተግባራቸው ያሳያል። እግዚአብሔር ያዳናቸው ክሌሎች ሰዎች የተሻሉ መስሎ ስለታያቸው በደኅንነታቸው ሊኩራሩ ይታያሉ። ሰዎች ብቻቸውን ሆነው በምስጢር ወንጌል የተረዳሁት ክሌሎች ሰዎች የተሻላኩ ስለሆነ ነው ብለው የሚያስቡ ከሆነ በደኅንነታቸው እየተመኩ ነው ማለት ነው። ክርስቲያኖች በአካባቢያቸው በጋጢአት ከሚኖሩ ክሌሎች ሰዎች ጋር እራባቸውን ሊያወዳድሩና የእነርሱ ሕይወት የበለጠ እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ እንደሆነ በምስጢር በሚያስቡበትና ኩራት በሚሰማቸው ጊዜ ስለ ደኅንነታቸው እየተመኩ ነው ማለት ነው። ክርስቶስ እነርሱን ለማዳን ያደረገውን ነገር እያሰቡ እግዚአብሔርን ሳያመስግኑና ክርስቶስን ማምለክ ሲዘነጉ፤ በደኅንነታቸው እየተመኩ ነው ማለት ነው። በዕለታዊ ሕይወታቸው ክርስቶስን ቸል እያሉ እርሱ ጌታና አዳኝ መሆኑን ከማስብ እየዘነጉ ሲሄዱ በደኅንነታቸው እየተመኩ ነው ማለት ነው።

30ኛ ጥያቄ፡- ለጥቂት ጊዜ ሕይወትህን መርምር። ስለ ደኅንነትህ በትምክሕት እንደኖርክ የሚያሳስቡህን ሁለት ነገሮችን ጻፍ። በጸሎት በጌታ ፊት እነዚህን ነገሮች ለመናዘዝ ጥቂት ጊዜ ውስድ። የቁ 27 የጳውሎስ ዋና አሳብ ክርስቲያኖች በደኅንነታቸው ሊመኩ አይገባም ነው። ለምን? በቁ. 28 ጳውሎስ በተደጋጋሚ ያለውን ነገር ይደግመዋል። ክርስቲያኖች በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የተባሉት በእምነታቸው ነው። በመልካም ሥራቸው ያገኙት አይደለም። ይህ በቃልህ ልታጠናው የሚገባ ስለ ደኅንነት የሚናገር ግልጽ የሆነ ሌላ ጥቅስ ነው። ይህ ጥቅስ ሰው በእግዚአብሔር ጻድቅ የሚባለው በእምነቱ

እንደሆነ የሚናገር ግልጽ የሆነ ጥቅስ ነው። በመልካም ተግባር የሚደገፍ ግንም ቢሆን በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ ሊባል አይችልም።

በቁ. 29 ና 30 ጳውሎስ በቁ. 28 ደገንነት የሚመጣው በእምነት ነው ብሎ የተናገረውን ቃል ለማረጋገጥ የበለጠ ከባድ አሳብ ይጠቀማል። «እግዚአብሔር የአይሁድ ብቻ አምላክ ነው? የአሕዛብም ደግሞ አምላክ አይደለም?» ብሎ ይጠይቃል። መልሱ እግዚአብሔር የአይሁድም የአሕዛብም አምላክ ነው፤ የሚል እንደሆነ የተረጋገጠ ነው። አንድ አምላክ ብቻ እንዳለና ሰዎች ሁሉም በእርሱ አገዛዝ ሥር እንደሆኑ እርሱም የሁሉ ሕዝብ አምላክ እንደሆነ ግልጽ ነው። የሁሉም ሕዝብ አምላክ የሆነ አንድ አምላክ ብቻ ከሆነ፤ ሰዎች ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሚባሉበት አንድ መንገድ ብቻ መኖር የግድ ነው፤ ነገር ግን የአይሁድ ሕግ በተለይ ለአይሁድ ሕዝብ የተሰጠ ነው። አሕዛብ የአይሁድ ሕግ እንደሌላቸው ጳውሎስ አስቀድሞ ተናግሮታል (ሮሜ 2:14)። እሕዛብ የአይሁድ ሕግ ስለሌላቸው፤ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን የሚባሉበት መንገድ ሕግ ሊሆን ጨርሶ አይችልም። በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ለመባል የሚቻልበት ለሁሉም ሰው የሚያገለግል (ለአሕዛብም ሆነ ለአይሁድ) መንገዱ የእምነት መንገድ ነው። ጳውሎስ ይህንን በሚያጠቃልልበት ጊዜ እግዚአብሔር ሰዎችን ሁሉ ጻድቃን የሚልበት መንገድ ይህ ነው ይላል። አይሁድም ሆኑ አሕዛብ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚባሉት በእምነት ነው።

ይህንን መልእክት ለሚያነቡ ለአብዛኛዎቹ አይሁዶች ነገሩ አስደንጋጭ መሆን አለበት። ጳውሎስ ለአይሁድ ሕግ ምንም አክብሮት የሌለው አድርገው እንዲሰማቸው የሚያደርግ ይመስላቸው ነበር፤ ስለዚህ ጳውሎስ የአይሁድን ሕግ በሚገባ እንደሚያከብር ሊያረጋግጥላቸው ይፈልጋል። ጳውሎስ ሕጋቸውን ያልተረዱት ራሳቸው አይሁዶች ነበሩ ይላል። ሰው ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የሚሆነው በመታዘዝና በመልካም ተግባሩ እንደሆነ አድርጎ እንደሚያስተምር በተሳሳተ መንገድ ተረድተውት ነበር። ጳውሎስ ይህ እውነት አይደለም ይላል። ሰው የሚጻድቀው በእምነት ነው ሲል ሕግን መሻሩ አልነበረም፤ ሕግን ማጽናቱ እንጂ። ሕግ ከሚያስተምረው ነገር ጋር ተስማምቶ ነበር። ሕግን እንደ እግዚአብሔር ቃል አረጋግጦ ነበር፤ ምክንያቱም ደገንነት የሚገኘው በእምነት ብቻ ነው የሚለው ትምህርቱ የብሉይ ኪዳን ሕግም ያስተማረው ነገር ነበር።

ይህ እንዴት ይሆናል? የብሉይ ኪዳን ሕግ በእርግጥ ሰው በእምነት ብቻ እንደሚድን ያስተምራል? በሮሜ 4 ጳውሎስ ሕግ እራሱ ደገንነት የሚገኘው በእምነት መሆኑን እንደሚያስተምር ያረጋግጣል። በሮሜ 3:31 ጳውሎስ ጽድቅ እግዚአብሔር በክርስቶስ በፈጸመው ሥራ በማመን መሆኑን የጀመረውን ትምህርት ይጨርሳል። ጽድቅ በእምነት እንደሆነ ጳውሎስ የሚያቀርበውን ማረጋገጫ ይጀመራል። የጳውሎስ ማረጋገጫ ራሱ የአይሁድ ሕግ ነው። የሕግ አካል ወደሆነው ወደ ዘፍጥረት መጽሐፍ በመመለስ፤ ደገንነት የሚመጣው በእምነት መሆኑን ያሳያል። ይህንን በሚቀጥለው ሳምንት እንመለከታለን።

31ኛ ጥያቄ፡- ሮሜ 3:21-31 በሙሉ አንድ ጊዜ እንደገና አንብብ። ሀ) ይህንን የንባብ ክፍል ብቻ በመጠቀም ወንጌልን ለሌሎች እንዴት ማካፈል እንደምትችል ጻፍ። ለ) መልካም ተግባር በመፈጸሙ ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ እንደሚሆን የሚሰማውን ሰው አሳብ ለመቃወም ይህንን ክፍል እንዴት እንደምትጠቀምበት ጻፍ። ሐ) አንድ ሰው ለደገንነቱ ክርስቶስን በግሉ መቀበል እንዳለበት ለማሳየት፤ ይህንን ክፍል እንዴት ትጠቀምበታለህ?

የሮሜ 3:20-26 የቃል ጥናት ጥቅስ ደጋግመህ ክልስ።

በዚህ ሳምንት በመጀመሪያ ቀን የጻፍከውን የማጠቃለያ ዐረፍተ ነገር እንደገና ተመልክትና ልታሻሽለው ትችላላችሁ እንደሆነ ሞክር።

አምስተኛ ቀን፡

- የቃል ጥናት ጥቅስህ የሆነውን ሮሜ 3:20-26 ደጋግመህ ክልስ።
- በዚህ ሳምንት በመጀመሪያ ቀን የጻፍከውን የማጠቃለያ ዐረፍተ ነገር እንደገና ተመልክትና ልታሻሽለው ሞክር።

የሳምንቱ የሰብስባ ጊዜ

1. ሳምንታዊ የአምልኮ ጊዜ

2. ጸሎት፡- ሀ) በዚህ ሳምንት ባላችሁ የጸሎት ጊዜ፤ ጌታ ኢየሱስ ለኃጢአትህ ስለሞተ፤ በኃጢአትህ ምክንያት ይጠብቅህ የነበረውን ቅጣት ስለተሸከመልህ፤ እመስግነው፤ አምልከው። ለ) ወንጌልን ለእነርሱ ማድረስ አስቸጋሪና ከባድ ነው ብለህ ለምታስባቸው ሰዎች ደገንነት ጻል።

3. ክለሳ፡ - የዚህ ሳምንት የክለሳ ጊዜ፡ - ሀ) የቃል ጥናት ጥቅስ የሆነውን ክፍል እያንዳንዱ ሰው በቃሉ እንዲል አድርግ። ሮሜ 3:20-26። ለ) እያንዳንዱ ሰው የሠራውን የሮሜ 3:21-31 ማጠቃለያ ዐረፍተ ነገር ለሌላው ያካፍል።

ለዚህ ክፍል የሚሆን ማጠቃለያ ዐረፍተ ነገር ብዬ እኔ የጻፍኩት የሚከተለው ነው፡ - እግዚአብሔር ሰዎችን በእውነት ጻድቃን ብሎ የሚጠራቸው፤ በሕግ ሥራ የሚመኩትን ሳይሆን ባለመመካት በክርስቶስ ደም በኩል በሚመጣው መዋጀት በእርሱ የሚያምኑትን ሁሉ ነው።

4 በክርስቶስ ሳይ ያለንን እምነታችንን ለሌሎች ለማካፈል፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሚገኙ በጣም እስፈላጊ ከሆኑ ክፍሎች አንዱ ይህ ነው። ሀ) ከቡድናችሁ ውስጥ አንድ ሰው የማያምን እንደ ሰው ደግሞ ክርስቲያን ይሁንና፤ ክርስቲያን የሆነው ሰው ይህንን ክፍል በመጠቀም ብቻ ክርስቲያን ሳልሆነው ሰው ስለ ወንጌል ይንገረው። ለሚያቀርበው ማንኛውም ተቃውሞም መልስ ይስጠው። ክፍሉን በመጠቀም ለደጎንነቱ ክርስቶስን በግሉ ማመን እንዳለበትና መልካም ተግባሩ ሊያድነው እንደማይችል እንደገሰጠለት እርግጠኞች ሁኑ።

ለ) 1. «ጸጋ» ማለት ምን ማለት ነው? 2. ክርስቲያኖች በሕይወታቸው ጸጋን እንዴት እንደሚለማመዱ እንዲያስረዳ ለእንደ ሰው ዕድል ሰጡ። 3. በቡድኑ ያለ ሌላ ሰው ደግሞ የጸጋን መግለጫ እንዲሰጥ አድርጉ።

ሐ) 1. በቤተ ክርስቲያናችሁ ያሉ ሰዎች የጸጋን ምንነት ስለመረዳታቸው ውይይት አድርጉ። የሚያምኑት እንዴት እንደዳኑ? ሰዎች ለመዳን እንዳንድ ጋጢአቶችን ማቆምና ሌሎች መልካም ተግባሮችን መለማመድ እንዳለባቸው ያምናሉ? የትኞቹን ጋጢአቶች? የትኞቹንስ መልካም ሥራዎች? 2. ደጎንነት የሚገኘው በጸጋ ብቻ እንደሆነ ለማስረዳት ከዚህ ክፍል ለእነዚህ ሰዎች ምን ልታካፍላቸው ትችላለህ?

መ) 1. መዋጀት ማለት ምን ማለት ነው? 2. ክርስቲያኖች መዋጀትን በሕይወታቸው የሚለማመዱት እንዴት እንደሆነ እንዲያስረዳ ለእንደ ሰው ዕድል ሰጡ። ሌላ ሰው ደግሞ መዋጀትን የሚያስረዳ መግለጫ ያቅርብ።

ሠ) የጋጢአታችንን ቅጣት ሊያሰሰ የተቀበለው እንዴት ነው?

ትምህርት 6

ሮሜ 4

አንደኛ ቀን፡

ሮሜ 4:1-8

ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ 1:8-3:20 ባለው ክፍል፤ ሰዎች ሁሉ ያሉበትን እስጫናቂ የሆነ የጋጢአት ሁኔታ እሳይቷል። ሁሉም ጋጢአትን ስለሠሩ፤ ሕግን በመሥራት ሊጸድቁ አይችሉም። ሰው በእግዚአብሔር ፊት ሊጸድቅ የሚችልበት ሌላ መንገድ ግን አለ በማለት ይህንን መንገድ በሮሜ 3:21-31 ሳይ ገልጸታል። ከሕግ ሥራ በተለየ ሁኔታ፤ በክርስቶስ የሚያምኑትን ሁሉ እግዚአብሔር በሐቅ ጻድቃን ብሎ ይጠራቸዋል። ይህም የሚሆነው በእምነት እንጂ በሥራ ስላይደለ ትምክሕትን በማስወገድ ነው። ይህ በእምነት ጻድቅ የመባደ መንገድ፤ እዲስ መንገድ አይደለም። የብሉይ ኪዳን ሕግና ነቢያት እንኳ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ የመባደው መንገድ የቱ እንደሆነ አስተምረዋል።

ነገር ግን በእርግጥ ይህ መጽደቂያ መንገድ ነው? ብለው የሚጠይቁ ብዙ ሰዎች እንደሚኖሩ ጳውሎስ ያውቅ ነበር። ሰዎች እንዲህ ብለው ያስባሉ፡ - «በእምነት ብቻ እንዴት መጽደቅ ይቻላል? ይህ በጣም ቀላል ይመስላል። ይህ ትክክል ሊሆን አይችልም። ለመዳን እንዳንድ መልካም ተግባራትንና ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችን መፈጸም የግድ ያስፈልጋል»። በተለይ አይሁዶች ጽድቅ በእምነት ብቻ ነው የሚመጣው የሚለውን ትምህርት መጠራጠራቸው አይቀርም። ብሉይ ኪዳን ጻድቅ የመባደው መንገድ በእርግጥ እምነት ብቻ እንደሆነ እንደሚያስተምር መናገራቸው የማይቀር ነው፤ ለለዚህ በሮሜ 4 ጳውሎስ መጽደቅ በእምነት እንደሆነ የሚሰጠው ትምህርት ከብሉይ ኪዳን ትምህርት ጋር እንደሚለማማ ብሉይ ኪዳንን በመጥቀስ ያረጋግጣል። ሮሜ 4 መጽደቅ በሥራ ሳይሆን በእምነት ብቻ መሆኑን ጳውሎስ የሚገልጥበትና የሚያረጋግጥበት ክፍል ነው።

በዚህም ዘመን የሚኖሩ ብዙ ሰዎች በው በእግዚአብሔር ፊት የሚጸድቀው በእምነት ብቻ እንደሆነ አይቀበሉም። ለደጎንነት መልካም ሥራ እስፈላጊ ነው ብለው ያምናሉ። ሮሜ 4 ደጎንነት በሥራ ሳይሆን